

Verksamhets- och utgiftsprognos

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	2
1. INLEDNING.....	4
1.1 EN MYNDIGHET I UTVECKLING	4
2. MIGRATIONSANTAGANDEN OCH BAKGRUND.....	6
2.1 MIGRATIONENS SAMMANSÄTTNING OCH DESS UTVECKLING.....	6
2.2 ASYLSYSTEMETS UTVECKLING.....	6
2.3 EU-HARMONISERINGEN	7
3. ASYLTRENDEN	9
3.1 EN OROLIG VÄRLD.....	9
3.2 MIGRATIONSSTRÖMMAR MOT EUROPA	12
3.3 ANTALET ASYLSÖKANDE I EUROPA MINSKAR INTE	12
3.4 ANTALET ASYLSÖKANDE I SVERIGE OFÖRÄNDRAT	13
4. ASYLPRÖVNING	16
4.1 ASYLPRÖVNING HOS MIGRATIONSVERKET	16
4.2 ÖVERKLAGANDEN OCH VERKSTÄLLIGHETSÄRENDEN HOS MIGRATIONSVERKET.....	21
4.3 MIGRATIONSDOMSTOLARNA OCH MIGRATIONSÖVERDOMSTOLEN..	23
4.4 KOMMUNMOTTAGANDE	23
4.5 ÅTERVÄNDANDE	26
4.6 POLISENS ARBETE MED VERKSTÄLLIGHET AV AVLÄGSNANDEBESLUT	30
4.7 MOTTAGNINGSSYSTEMET	32
4.8 ENSAMKOMMANDE BARN OCH UNGDOMAR.....	33
5. ÖVRIGA PROCESSER	37
5.1. ARBETE, BESÖK OCH BOSÄTTNING	37
5.2 MEDBORGARSKAP.....	45
6 EKONOMISKA BEDÖMNINGAR.....	47
6.1 SAMMANFATTNING AV DE EKONOMISKA BEDÖMNINGARNA.....	47
6.2 KOSTNADER FÖR KOMPETENSFÖRSÖRJNING OCH AVVECKLING 2009 OCH FRAMÅT	49
6.3 UTFALL OCH PROGNOSEN 2009	50
6.4 EKONOMISKA BEDÖMNINGAR FÖR PERIODEN 2009-2012	55
6.5 FINANSIERING 2009 – 2012	59

Sammanfattning

Den aktuella migrationstrenden innebär att antalet asylsökande går ner samtidigt som fler vill komma till Sverige som anhöriga eller för att arbeta eller studera de närmaste åren. Verket bedömer också att antalet ansökningar om svenskt medborgarskap kommer att öka i förhållande till dagens nivå.

Minskningen av antalet asylsökande ska ses mot bakgrund av att Sverige 2007 tillhörde till de länder i västvärlden som tog emot flest asylsökande. Framför allt är det asylsökande från Irak som har minskat i antal. Mot bakgrund av att säkerhetsläget i landet har förbättrats får i dag färre bifall på sin ansökan. Det är en av faktorerna som gör att antalet irakier väntas minska ytterligare något. Samtidigt sker en ökning från vissa andra länder, vilket gör att sammansättningen bland de asylsökande blir mer blandad. Till bilden hör att antalet ensamkommande asylsökande barn och ungdomar ökar. De har under år 2008 kommit att utgöra en allt större andel av nya asylsökande. Det finns ett fortsatt behov av kommunplatser för denna kategori sökande.

Mycket talar för att antalet asylsökande i Sverige kommer att ligga kvar på en nivå mellan 20 000 och 25 000 årligen förutsatt att ingen särskild kris inträffar i vår omvärld. För åren 2009 och 2010 antas att 23 000 personer söker asyl årligen. År 2011 –2012 antas antalet minska något till 20 000 vartdera året.

När det gäller ärenden som rör besök och bosättning, så ligger verkets prognos från januari fast i stora delar. Den förändring av antalet inkomna ärenden som görs i jämförelse med föregående prognos är att antalet arbetsmarknadsärenden skrivs ner ytterligare, främst som en följd av den vikande ekonomiska konjunkturen.

Verket bedömer att tidsmålen för handläggning av tillståndsärenden uppnås under 2009 och kommande år. Ett undantag är handläggningen av anknytningsärenden. Där ökade antalet öppna ärenden under 2008 och det innebär att arbetet nu inriktas på att skapa balans i prövningen med målet att tidsmålet ska uppnås till fullo under 2010. Det aktuella läget medför att prognosen över hur många tillståndsärenden som verket avgör under 2009 har skrivits upp.

Migrationsverket kommer att bedriva ett omfattande utvecklingsarbete under 2009 och kommande år. Verket sätter bland annat in stora insatser för att arbeta av äldre ärenden i asylprövningen samtidigt som ett nytt arbetssätt införs för att i fortsättningen åstadkomma snabbare beslut. Under 2009 väntas asylprövningen hos Migrationsverket att komma i balans, vilket i princip innebär att inget öppet ärende ska vara äldre än sex månader.

Mot bakgrund av att fler asylsökande får avslag på sin ansökan, ökar antalet som blir aktuella för återvändande. Under 2009 blir återvändandet av mycket stor betydelse. Även 2010 får Migrationsverket och polisen stora volymer av återvändandeärenden att hantera. Migrationsverket fortsätter att i samarbete

med berörda aktörer utveckla förmågan att hantera ett omfattande återvändande. Det finns en kvarstående osäkerhet om hur väl återvändandandet kommer att fungera för personer från exempelvis Irak och Afghanistan. Scenariot i denna prognos, liksom i tidigare prognoser, innebär att många personer med lagakraftvunna avslagsbeslut, trots alla svårigheter, återvänder till sitt hemland eller lämnar mottagningssystemet.

Som en följd av att fler får avslag på sin ansökan förlängs också vistelsetiderna i verkets mottagningssystem eftersom fler överklagar sina beslut till domstol. Vid årsskiftet var antalet inskrivna cirka 38 800. Verket räknar med att antalet minskar till drygt 36 000 vid årets slut. Under år 2010 minskar sedan antalet ytterligare till 32 000 för att vid slutet av år 2012 vara ungefär 27 000 personer.

Trenden innebär också att trycket på domstolarna ökar. Förra året fick migrationsdomstolarna in betydligt fler asylärenden än de kunde avgöra. Under 2009 kommer de att påbörja avarbetningen av den ärendebalans som har uppstått. Avarbetningen beräknas vara avslutad i slutet av 2010.

Eftersom de förväntade utgifterna är högre än verkets tilldelade anslag, har en anpassning till de ekonomiska förutsättningarna inletts. Under 2009 räknar verket med att klara uppdraget med hjälp av utnyttjande av anslagskrediten. Den av regeringen föreslagna anslagsnivån 2010 innebär dock att verket redan under 2009 skulle behöva avveckla personal för att vid årsskiftet ha en organisation som ryms inom anvisad budgetram för 2010. En så tidig avveckling skulle dock allvarligt inverka på myndighetens möjlighet att fullgöra uppdraget. En förutsättning för att verket ska klara uppdraget under 2009 är att verket efter att i början av året ha anpassat dimensioneringen till befintlig ram, kan avvakta med ytterligare neddragning av personal till efter årsskiftet. I annat fall har verket inte kapacitet att fatta beslut i det antal ärenden som krävs för att nå de uppsatta målen.

Ekonomiskt innebär prognosen att det behövs en finansiell förstärkning för att möta de ärendevolymer som förutses. Av tabellen nedan framgår hur många ärenden som verket sammanlagt räknar med att avgöra under perioden. Ärendeutvecklingen innebär att flera anslagsramar behöver utökas i förhållande till de nivåer som föreslås av regeringen i budgetpropositionen (Prop. 2008/2009:1). Om verket inte tillförsäkras en finansiering som svarar mot de behov som förutses, påverkar det verkets förmåga att nå de uppsatta målen för verksamheten.

Verket ska under perioden 2009 – 2011 minska bemanningen för att anpassa personalstyrkan till verksamhetens omfattning. En förutsättning för att verket ska klara uppdraget under innevarande år är att verket efter att i början av året ha anpassat dimensioneringen till befintlig ram, kan avvakta med ytterligare neddragning av personal till efter årsskiftet.

Det utvecklingsarbete som verket bedriver innebär att verket kan göra ytterligare effektiviseringsvinster utöver dem som finns med i de beräkningar som görs i denna prognos. Det är dock osäkert när och i vilken utsträckning

verket kan realisera den effektiviseringspotential som finns i nya arbetssätt och ny teknik. Därför har verket avstått från att ta med eventuella framtida ekonomiska effekter i denna prognos. Osäkerheten gäller bland annat det nya arbetssättet i asylprocessen som ännu inte är testat och utvärderat. Verket tillämpar försiktighetsprincipen, som innebär att en intäkt eller kostnadsbesparing inte beaktas förrän den bedöms som säker.

Tabell 1. Sammanställning avgjorda ärenden

År	2009	2010	2011	2012
Asyl	27 000	23 500	21 900	20 400
Återvändande	16 800	19 400	16 400	15 100
Arbete, besök och bosättning	176 000	176 500	165 000	167 000
Medborgarskap	24 000	36 000	40 000	30 000
Överklagade asyl/verkställighetshinder	27 500	25 300	23 100	20 800
Total	271 300	280 700	266 400	253 300

1. Inledning

Migrationsverket ska enligt regleringsbrevet lämna en verksamhets- och utgiftsprognos till regeringen vid flera tillfällen under året. Prognoserna ska kommenteras i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till såväl utfall som statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognosen ska redovisas.

Vid prognostillfället i februari ska verket även lämna en särskild bilaga som redovisar hur länsstyrelsernas arbete med kommunmottagande fortskrider.

Denna prognos är verkets årliga huvudprognos för planeringsperioden 2009-2012. Den innehåller en fördjupad analys och syftar till att tydliggöra strategiska antaganden för planeringsperioden.

1.1 En myndighet i utveckling

Migrationsverket befinner sig i en fas av stark utveckling. Samtidigt som verket framgångsrikt ska bedriva den operativa verksamheten och möta de växlingar i ärendevolymer som präglar verksamheten, har verket för avsikt att bedriva ett omfattande utvecklingsarbete de kommande åren. Under det gångna året har verket tagit fram en ny vision som ska vara vägledande för utvecklingsarbetet. Samtidigt har strategier och långsiktiga mål förnyats.

En prioriterad fråga är att öka effektiviteten och kvaliteten i asylprocessen. Under 2008 gjorde verket en översyn av asylprocessen i syfte att korta handläggningstiderna. Resultatet av översynen ligger till grund för ett förändrat arbetssätt som införs med början 2009. Under våren genomförs ett pilotprojekt som ska testa och utveckla det nya arbetssättet. Pilotprojektet är det första steget i ett större förändringsarbete som ska leda till väsentligt kortare handläggningstider och ökad rättssäkerhet.

Den beslutade piloten kommer att testas och modifieras varefter ett fortsatt genomförande av arbetssättet är planerat. Samtidigt fortsätter verket att systematiskt arbeta av äldre ärenden för att inget ärende ska vara äldre än sex månader. Det blir en utmaning att behålla tempot i prövningen samtidigt som verket genomför förändringar i arbetssättet. Ambitionen är att verket i slutet av år 2010 inte bara ska nå målet om sex månaders handläggningstid utan också ha en ärendeprocess som innebär att merparten av besluten kan fattas efter väsentligt kortare tid. Även inom övriga ärendeprocesser bedrivs ett fortlöpande utvecklingsarbete. I verksamhetsplanen för år 2008 hade alla verksamhetsområden i uppdrag att lämna förslag till hur verksamheten skulle kunna effektiviseras.

Verket ska vidare bedriva fler stora projekt för att bland annat utveckla e-förvaltningen i myndigheten och genomföra en servicereform. Som ett led i strategin för myndighetens utveckling har verket tagit fram ett antal utvecklingsområden som är av särskild betydelse för att vi ska nå framgång i vårt arbete. Det handlar om rättslig kvalitet, effektivitet, service, medarbetare och omvärld. Inom de områdena kommer vi att göra årliga mätningar för att följa hur verksamheten utvecklas över tiden. Målet är att vi under de närmaste åren ska ha en kurva av ständigt förbättrade resultat.

Ambitionen är att införandet av ny teknik och nya metoder successivt ska ge ökad effektivitet och kvalitet. Det råder dock viss osäkerhet om när och i vilken utsträckning verket kan realisera den utvecklingspotential som till exempel en ökad automatisering av ärendehanteringen bär på. Verket har därför avstått från att i nuläget in-teckna ytterligare effektiviseringsvinster utöver dem som verket har räknat med i det prognostiserade resursbehovet. Det gäller också effekterna av det utvecklade arbetssättet i asylprocessen. Den investering i utveckling som inleds år 2008 väntas få ekonomisk effekt först mot slutet av den period som prognosen avser. Att arbeta med att korta väntetiderna är en uppgift som kräver stora insatser under lång tid både vad gäller processfrågor och frågor om innehåll i verksamheten. År 2011 och 2012 ska det effektiva asylsystemet fungera optimalt och vi kan då börja räkna hem de ekonomiska effekterna av bland annat kortare vistelsetider i mottagningssystemet.

Det bör också framhållas att Migrationsverket bara förfogar över en del av processtiden. För att den totala processtiden ska bli kortare krävs inte bara att tiden från ansökan till Migrationsverkets beslut förkortas utan också en effektiv hantering i övriga processdelar. Till det utvecklingsarbete som Migrationsverket bedriver hör bland annat också att i samarbete med berörda parter skapa ett effektivt och väl fungerande återvändande för dem som efter avslutad process fått beslut om att lämna landet.

2. Migrationsantaganden och bakgrund

2.1 Migrationens sammansättning och dess utveckling

Sverige kommer att fortsätta att vara ett land där många vill söka skydd, bosätta sig, arbeta och studera. Migrationen under planeringsperioden kommer att vara omfattande samtidigt som en viss förskjutning av dess sammansättning sker.

Antalet asylsökande kommer att vara relativt högt kommande år men andelen som får stanna väntas minska som en följd av ett förändrat säkerhetsläge i framförallt Irak. Antalet beviljade asylansökningar blir mindre än 2006 och 2007 då utfallet av prövningen återspeglade att det bland annat fanns ett utbrett skyddsbehov för asylsökande från Irak. Under 2006 fick också den tillfälliga lagen genomslag i statistiken över andelen bifall.

Anhöriginvandringen från länder utanför EU har etablerat sig på en hög nivå. Det är dels en direkt följd av familjeåterföring med personer som fått asyltillstånd, men de är också en fortsättning på de senaste tio årens fortgående ökning av anhöriginvandringen.

Antalet tillstånd för arbete och studier för icke-EU medborgare har ökat påtagligt de senaste åren (se bilaga 7). Den höga nivån ligger kvar men dämpas antagligen av det försämrade konjunkturläget.

Migrationen från EU-länderna tenderar att stabilisera sig på de nivåer som nåddes 2007/2008. Den inomeuropeiska migrationen från EU-länderna kommer sannolikt kommande år främst att variera med konjunkturerna på arbetsmarknaden.

Sammantaget sker en förskjutning från asylrelaterad migration till anhöriginvandring och invandring för studier och arbete. Invandringen av från länder utanför EU har länge dominerats av anhöriga. I ett europeiskt perspektiv är anhöriginvandringen i förhållande till folkmängden större i Sverige än i flera andra europeiska länder som Storbritannien, Tyskland och Danmark (Källa: Europeiska migrationsnätverkets studie om "Family Reunification" år 2006). Bedömningen är att anhöriginvandringen även kommande år kommer att präglade migrationsbilden. Effekter av eventuella regler om försörjningskrav för anhöriga kan tillfälligt minska antalet men inte på lite längre sikt.

2.2 Asylsystemets utveckling

Asylprövningen under 2006 och 2007 har kännetecknats av kraftigt ökande bifallsandelar för asylsökande från främst Irak. Mot bakgrund av bland annat det förbättrat säkerhetsläge i Irak, har bifallsandelarna minskat under 2008. Givet att det inte sker några större negativa förändringar i de största

ursprungsländerna, väntas utfallet i prövningsprocessen under perioden innebära att en stor andel får avslag. Det innebär att domstolarna får många överklagade ärenden att hantera och att den totala processtiden ökar.

Kommunmottagandet minskar i omfattning och återvändandet kommer istället att vara i fokus. Mot slutet av perioden antas olika kontrollinstrument som nya EUODAC- och Dublinförordningen, och i viss mån det försenade VIS-systemet, medföra en ökning av andelen omedelbara avvisningar till annat EU-land. Mottagningssystemet antas under perioden minska i storlek. Det förutsätter emellertid att domstolarna klarar att hantera de ärenden som överklagas och att återvändandet fungerar även för personer från till exempel Irak och Afghanistan. Ett fungerande återvändande bygger på ett självmant återvändande med väl utformade återvändandeinsatser med stöd av bland annat återtagandeavtal, återetableringsstöd till enskilda individer och samarbete med olika organisationer och myndigheter. Ett aktivt arbete med tvångsverkställigheter är en annan viktig förutsättning för att det inte ska uppstå obalans i asylprocessen där personer blir kvar i landet efter att ha fått slutgiltigt avslag.

Det pågår ett översynsarbete avseende bland annat mottagandet av asylsökande, en utredning om flyktingmottagandet, nya regler för anhöriginvandringen med villkor om försörjningskrav. Slutbetänkanden har lämnats i ovan nämnda utredningar. Vidare ska den nya instans- och processordningen utvärderas. Utredningarna har ännu inte resulterat i konkreta beslut varför eventuella konsekvenser för verksamhet och resursbehov under planeringsperioden inte har vägts in.

2.3 EU-harmoniseringen

Migrationsverket kommer under kommande år att gå in i ett allt intensivare EU-harmoniseringsarbete. Detta får direkt betydelse Migrationsverkets verksamhet i flera avseenden. Lissabonfördragets ikraftträdande, som för närvarande ännu är osäkert, kan ha viss påverkan på hur snabb denna harmonisering blir. Lissabonfördraget bedöms ha större effekt på migrationsområdet än på asylområdet.

EU-kommissionen har under perioden 2009-2011 för avsikt att ta ytterligare ett steg för att utveckla och formera det gemensamma asylsystemet samt att konkretisera sin vision för en framtida EU-gemensam invandringspolitik. Ordförandeskapstrion Frankrike, Tjeckien och Sverige har tagit fram ett 18-månadersprogram. Bland annat följande ansatser antas kunna komma att få betydelse för migrationsströmmarna till Sverige:

- Ett gemensamt europeiskt asylsystem införs senast 2010 med bland annat en enhetlig skyddsnivå för asylsökande.
- Inrättande av ett gemensamt asylkontor för praktiskt samarbete år 2009.
- Dublinförordningen, EUODAC-förordningen, Förordning om gemenskapskodex om viseringar och VIS-förordningen befinner sig i

olika skeden av färdigställande under 2008 och 2009. Dessa regelverk kommer att underlätta att fastställa vilken medlemsstat som bär ansvaret att pröva asylansökan. VIS (Visa Information system) är ett gemensamt europeiskt viseringssystem som kommer att innehålla biometriska uppgifter. Systemet tas gradvis drift från december 2009 och med fullständigt genomförande först under 2012.

- Mottagandedirektivet syftar till att harmonisera medlemsstaternas mottagandevillkor för asylsökande. Det förhandlas med början 2009 och kan genomföras tidigast mot slutet av 2011.
- Återvändandedirektiv antogs i november 2008. I direktivet fastställs en skyldighet för medlemsstaterna att verkställa meddelade avlägsnandebeslut, vilket kan innebära att sekundära migrationsströmmar mellan medlemsstaterna kan minska. En tidsgräns för frihetsberövande kommer att införas enligt förslaget. Direktivet ska vara genomfört senast 2010
- Flera direktiv förbereds som berör arbetskraftsinvandringen samt att en förordning om gemenskaphetskodex om viseringar förhandlas som innebär att möjligheten att överklaga ett viseringsärende införs. Dessa frågor behandlas under avsnitt 5.1.2.

Genom Haagprogrammet har medlemsstaterna enats om att upprätta ett gemensamt europeiskt asylsystem till år 2010. Haag-programmet medför en ökad harmonisering av asylhantering och skyddsbedömningar. En mera likartad asylprövning och bättre rutiner och system för att identifiera asylsökande inom unionen torde innebära att asylströmmarna fördelas jämnare. Det är dock osäkert om Haag-programmet kommer att ha genomförts genom att alla erforderliga EG-rättsliga instrument har antagits och trätt i kraft till år 2010. I avvaktan på detta kommer ett mera gradvis närmande att ske mellan länderna på asylområdet genom ett utökat praktiskt samarbete.

Ett nytt ambitiöst arbetsprogram ska antas för perioden 2010-2014. Det kommer antagligen att antas hösten 2009 under det svenska ordförandeskapet och kallas därför ”Stockholmsprogrammet”.

Harmoniseringsarbetet fortskrider under 2011-2012 med en högre ambitionsnivå. Lagstiftning där man tidigare accepterat miniminormer ersätts nu med förslag som föreskriver gemensamma normer. En ökad grad av harmonisering skapar nya gemensamma former att hantera migrationen till Europa. Asylströmmarna till Europas länder utjämnas ytterligare samtidigt som nya instrument, utifrån ett globalt synsätt, kan utvecklas för att hantera flyktingsituationer i närområdet, stödjande ursprungsländer på olika sätt och att legalisera idag irreguljära migrationsrörelser.

3. Asyltenden

3.1 En orolig värld

Flykting- och migrationsströmmar styrs i hög grad av vad som händer i vår omvärld. Här följer en kort sammanfattning av läget i några av de största ursprungsländerna, det vill säga de länder varifrån de flesta asylsökande i Sverige i dag kommer. Utvecklingen i Irak, Somalia och Afghanistan är av särskilt intresse. Vi ser också att utvecklingen i OSS-länderna kan få ökad betydelse.

Irak

Vid ingången till 2009 är säkerhetsläget fortfarande labilt med flera hundra säkerhetsincidenter varje vecka. Antalet civila dödsoffer har dock mer än halverats jämfört med 2006-2007. Flest incidenter inträffar i centrala Irak.

De nyligen genomförda provinsvalen är tecken på en positiv utveckling men landet står fortfarande inför stora utmaningar, av vilka en potentiell väpnad konflikt mellan kurder och araber är ett orosmoment. Arbetslöshet och brister i infrastrukturen är andra faktorer som kan bidra till att driva människor på flykt. Religiösa minoriteter fortsätter att vara särskilt utsatta.

Om statsstrukturen stärks, är det en faktor som kan få fler att stanna kvar i landet och på sikt också leda till ett ökat återvändande. Av de cirka två miljoner människor som beräknas ha flytt landet, finns många i Syrien och Jordanien. Trots att många lever under svåra förhållanden, är det alltså få som kan tänka sig att återvända.

Mycket talar för att Sverige fortsätter att vara ett land dit förhållandevis många asylsökande irakier söker sig. Mot bakgrund av det stora antal irakier som tidigare har sökt och fått uppehållstillstånd i Sverige väntas även en fortsatt följdinvandring av anhöriga under innevarande och kommande år.

Somalia

Det är tveksamt om det nya övergångsstyret som nu tar form kan nå politiska lösningar som minskar stridigheterna i landet. Än så länge saknas tecken på en lugnare säkerhetssituation i Mogadishu. I södra och centrala Somalia, utanför Mogadishu, skiftar säkerhetsläget mellan orter. I norra Somalia är säkerhetsläget stabilare, även om det försämrats i Puntland under 2008.

Förutom säkerhetsläget är den humanitära situationen en faktor som bidrar till benägenheten att lämna landet. Ungefär en tredjedel av befolkningen bedöms vara i behov av nödhjälp.

Många har sökt sig till grannländer. Under 2008 har nästan 60 000 somalier tagit sig till flyktingläger i Kenya och antalet synes öka under 2009. Ungefär 10 000 somalier tagit sig till östra Etiopien. Antalet som flyr till Yemen har också ökat. Det finns skäl att tro att de som har ekonomiska förutsättningar söker sig vidare från närområdet till bland annat Sverige.

Afghanistan

Antalet asylsökande från Afghanistan steg relativt kraftigt under 2008, en ökning med 29 procent mot föregående år. Skälet är framför allt den prekära säkerhetssituationen. Ända sedan invasionen och störtandet av talibanregimen 2001 har läget successivt förvärrats med 2008 som det klart sämsta året hittills. Antalet incidenter ökade markant och även antalet dödsoffer, inte minst bland civilbefolkningen. Oroande är även att incidenterna sprider sig över landet och är inte begränsade till de södra och östra provinserna. Enligt vissa uppgifter har talibanerna permanent närvaro i över 50 procent av landet men uppgifterna varierar. Det finns i nuläget få tecken på att situationen i Afghanistan kommer att märkbart förbättras inom den närmaste framtiden. Av betydelse för utvecklingen är presidentvalet senare i år liksom USA:s roll. President Barack Obama har förklarat att han avser att kraftigt förstärka USA:s militära närvaro i Afghanistan. Det stora flertalet av de som permanent eller tillfälligt lämnar Afghanistan kvarstannar i närområdet, främst Pakistan och Iran. Det är svårt att bedöma hur utvecklingen kommer att bli beträffande antalet som söker sig just till Sverige. Utvecklingen av asylprövningspraxis i förhållande till förändringar i landet, är en faktor som kan få betydelse.

Iran

Antalet asylsökande ökade med 65 procent under 2008 jämfört med föregående år. Någon uppenbar förklaring till denna ökning är svår att finna. Den motsvaras inte av någon turbulent inrikespolitisk utveckling. Den ekonomiska situationen är dock ansträngd med hög inflation och betydande arbetslösheten. Det är ett incitament för många yngre välutbildade att söka sig utomlands. Dessutom råder brist på mänskliga rättigheter. Det finns inget som tyder på att situationen kommer att förändras de närmaste åren. Sverige har under många år varit ett resmål för iranier som valt eller tvingats lämna Iran. Det innebär att vi har en stor grupp etablerade iranier i Sverige. Detta är en anledning till att många personer väntas söka sig till Sverige.

Eritrea

Det finns inga tecken på att situationen beträffande mänskliga rättigheter kommer att förbättras. Antalet eritreaner som illegalt tar sig över gränsen till såväl Sudan som Etiopien har ökat. Det finns anledning att tro att de som har möjlighet söker sig vidare från grannländerna till bland annat Sverige. En del unga lämnar landet för att slippa den långa militärtjänsten som för de flesta innebär att de rekryteras på obestämd tid. Det repressiva politiska klimatet i kombination med den svåra humanitära situationen gör att antalet eritreaner som söker sig till Sverige i vart fall inte minskar.

OSS-länderna

OSS står för Oberoende Staters Samväldet och omfattar de flesta av länderna som ingick i forna Sovjetunionen, förutom Baltikum. Under 2008 såg Sverige en kraftig ökning av antalet asylsökande från OSS-området. Ökningen bedöms inte primärt vara en återspeglning av en sämre politisk och säkerhetsmässig situation utan är snarare en konsekvens av försämrade ekonomiska förutsättningar och en vikande arbetsmarknad i Ryska Federationen och Kazakstan.

En avmattning av intensiteten på konflikten i Tjetjenien har lett till ett minskat antal personer som av säkerhetsmässiga skäl lämnar Ryska Federationen. Det politiska klimatet är visserligen ansträngt i Ryska Federationen men genererar inte i sig någon större flyktingström till Sverige.

Med tanke på det stora antalet invånarna i federationen och den geografiska närheten ligger det nuvarande antalet asylsökande i Sverige från området på en relativt måttlig nivå. Den rådande ekonomiska situationen kommer dock knappast leda till ett minskat intresse att lämna landet utan snarare tvärtom.

Centralasien

Bristen för respekt av mänskliga rättigheter och regimen Karimovs extremt brutala metoder gör att det i dag finns ett stort tryck att lämna Uzbekistan av politiska eller religiösa skäl. Det finns en etablerad uzbekisk diaspora i Sverige. Detta medför sannolikt att Sverige även framöver kommer att vara ett av de naturliga målen för uzbekier som avser att söka asyl i Europa.

Gemensamt för hela Centralasien är i princip obefintliga ekonomiska möjligheter för en stor del av befolkningen. En sannolik utveckling är att personer som ej längre kan erbjudas arbete i Ryska Federationen eller Kazakstan i stället söker sig till Västeuropa. Sverige kan bli föremål för ett ökat migrationstryck från de centralasiatiska staterna under de kommande åren.

Kosovo

Asylsökande från Serbien/Kosovo utgjorde den tredje största gruppen asylsökande i Sverige men har minskat något i antal. Säkerhetsläget i Kosovo bedöms inte medföra något ökat migrationstryck. Visserligen finns alltså stor skepsis mellan olika etniska grupperingar men det bedöms i dagsläget inte leda till några stora folkomflyttningar. Så länge det inte sker markanta förändringar till det bättre i Kosovo, kommer det dock för lång tid framöver att finnas en stark drivkraft att etablera sig i Västeuropa, inte minst för etniska minoriteter.

Mellanöstern och Nordafrika

Mellanösternregionen kommer i närtid att fortsätta präglas av säkerhetsmässig instabilitet. Andelen statslösa palestinier i den svenska asylprocessen är alltså betydande. Så länge det saknas en permanent lösning för de palestinska flyktingarna i Mellanöstern är det lite som talar för en varaktig minskning av antalet till Sverige, vare sig från de palestinska områdena på Gazaremsan och Västbanken eller från andra länder i regionen. Mot bakgrund av att Sverige sedan ett antal år tillbaka har tagit emot ett betydande antal statslösa palestinier kan en fortsatt flykting- och anhörigmigration för statslösa palestinier förutses även kommande år. Någon markant uppgång eller nedgång bedöms dock inte ske.

Syrien

Antalet asylsökande från Syrien har ökat något, från 440 till 551, mellan åren 2007 och 2008. Faktorer som bidrar till att människor lämnar landet är torka och arbetslöshet, men i viss utsträckning också ökade repressiva tendenser

från Assadregimen. Europa och bland annat Sverige blir för dem som lämnar landet ett möjligt mål. Någon markant förändring i antalet som söker sig hit väntas dock inte.

3.2 Migrationsströmmar mot Europa

Det finns som regel ett nära samband mellan irreguljära migrationsströmmar, åtgärder för att bekämpa organiserad av människosmuggling, och antalet asylsökande i Europa och Sverige. Rapporteringen från olika organ på EU-nivå kan ge indikationer om vart utvecklingen är på väg och hur stort migrationstrycket är. EU:s byrå för gemensam operativ förvaltning av de yttre gränserna (Frontex) gör bedömning av strömmarna av irreguljära migranter till Europa för 2009 kommer att stanna på nuvarande nivå eller öka något.

De flesta irreguljära migranter kommer att korsa gränsen till Europa över den sydliga maritima gränsen. Utvidgade åtgärder i regionen vid Kanarieöarna kan tänkas flytta strömmarna något österut. Man tror också att antalet migranter från Afrikas Horn kan tänkas öka och påverka rutten genom de centrala delarna av Medelhavet.

När det gäller landgränserna gör Frontex bedömningen att upptäckten av irreguljära migranter kommer att vara störst vid den grekisk-albanska och grekisk-turkiska gränsen. Även om flödet av irreguljära migranter vid den slovakisk-ukrainska gränsen går nedåt, kommer trycket troligen att även fortsättningsvis vara hårt. Antalet ryska asylsökande vid EU:s östra landgränser kommer troligen att vara högt även under 2009, särskilt från Tjetjenien.

Migration med hjälp av smuggling vid Sloveniens yttre gräns förväntas vara fortsatt hög. Trots ett gott samarbete mellan Ungern och Serbien förväntas de irreguljära gränspassagera öka. Det finns enligt Frontex anledning att tro att Kosovo kommer att vara attraktivt för irreguljär migration och för smugglingsnätverk med kopplingar till annan organiserad brottslighet.

Antalet irreguljära migranter som kommer luftvägen till Europa bedöms kunna öka med personer från Kina och Sydamerika.

3.3 Antalet asylsökande i Europa minskar inte

Under en följd av år har antalet asylsökande i Europa minskat. Från och med 2007 har trenden brutits och antalet asylsökande ökar igen. Statistik från UNHCR indikerar att antalet asylsökande år 2008 kommer att hamna på ungefär samma nivå som 2007. Statistik från de större mottagarländerna i Västeuropa pekar närmast på en mindre ökning av antalet asylsökande. De kvarstående relativt höga nivåerna asylsökande bör ses mot bakgrund av de fortsatt höga irreguljära migrationsströmmarna. Ökade kontrollinsatser vid Europas yttre gränser kan dessutom i sig innebära att fler personer påträffas och söker asyl.

Det har skett en omfördelning av de asylsökande mellan de europeiska länderna de senaste åren. En del av omfördelningen och ökningen har skett till stater vid Europas yttre gränser som Grekland, Malta och Cypern. Nya medlemsländer som Slovakien, Tjeckien och Polen har tagit emot en hel del asylsökande från Ryssland och Tjetjenien. Men även bland de västeuropeiska mottagarländerna har det skett vissa förskjutningar, bland annat för asylsökande från Irak under 2008. Antalet asylsökande från Irak har minskat i Sverige men ökat i bland annat Nederländerna, Tyskland, Norge och Finland. Migrationstrycket mot Europa väntas kvarstå och antalet asylsökande kommer sannolikt inte att minska i någon större omfattning. Sveriges relativa andel av asylsökande i Europa har minskat mellan 2007 och 2008 och verket bedömer att Sveriges andel kommande år inte kommer att öka i någon väsentlig omfattning.

3.4 Antalet asylsökande i Sverige oförändrat

Av avsnitten ovan framgår att migrationspotentialen är betydande i många av de länder varifrån de flesta asylsökande i Sverige i dag kommer. Mycket talar för att antalet asylsökande i Sverige kommer att ligga kvar på en nivå som motsvarar mellan 20 000 och 25 000 personer årligen givet att ingen särskild kris inträffar i vår omvärld.

En faktor som påverkar asylströmmarna är den asylsökandes upplevda möjlighet att få uppehållstillstånd eller att stanna kvar i ett land. Förändrade villkor bland mottagarländerna vad avser kontroller och praxis kan snabbt påverka strömmarna. Skulle den andel asylsökande från Irak som i dag väljer att söka asyl i Finland eller Norge istället söka sig till Sverige får det snabbt stor effekt på nivåerna i asylmottagandet. Detsamma gäller om fördelningen av asylsökande från Somalia och Afghanistan i Europa förskjuts mot Sverige. Sådana förändringar kan medföra att antalet stiger till över 25 000. En sådan utveckling bedöms dock som mindre trolig i denna prognos.

Under 2008 bröts den uppåtgående trenden med fler asylsökande. Minskningen på årsbasis mellan 2007 och 2008 var 33 procent. Den förklaras i huvudsak av att det kom färre asylsökande från Irak. Nedgången av antalet asylsökande från Irak har till viss del motverkats av en uppgång av asylsökande från flera andra länder. I denna prognos antas att nivån för antalet asylsökande i stort blir oförändrad år 2009 och 2010 jämfört med 2008. För åren 2009 och 2010 antas att 23 000 personer söker asyl årligen.

För perioden 2011–2012 antas antalet asylsökande minska något till 20 000 vartdera året, bland annat som en följd av effektivare hantering av ansvarsfördelningen mellan Schengenstaterna i nya EURODAC- och Dublinförordningen samt VIS-systemet (se ovan). Den samlade effekten av harmoniseringen inom EU av bland annat skyddsbestämmelser, mottagningsvillkor, asylprocedurer, regler för ansvarsfördelning och bättre

identitetskontroll vid viseringar antas bli en jämnare fördelning av asylsökande i Europa.

Tabell 2. Antal nya asylsökande

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	24 000	23 000	20 000	20 000
Prognos 26/2-09	23 000	23 000	20 000	20 000
Ändring, antal	-1 000	0	0	0

3.4.1 Färre asylsökande från Irak

Det totala antalet asylsökande från Irak har minskat i Europa jämfört med 2007. Det mindre antalet har dessutom omfördelats mellan länderna. Sveriges andel bland IGC-länderna har mer än halverats – från 47 procent till cirka 20 procent. Antalet asylsökande från Irak har minskat i Sverige under en längre tid och antas komma att stabiliseras på en lägre nivå än vad som tidigare antagits. Antalet väntas bli 200-300 per månad och cirka 4 000 på årsbasis. Bedömningen görs främst mot bakgrund av att Sverige inte upplevs som ett huvudalternativ för asylsökande från Irak, spridningen till andra länder är större än tidigare, samt att säkerhetsläget har förbättrats i landet. En majoritet av ansökningarna avslås och Sverige kan genomföra beslut om återvändande till Irak med tvång. Det torde inte heller vara oväsentligt att det har blivit svårare för irakier att ta sig från Irak till Europa och Sverige. Viseringstvång är införd både i Syrien och i Jordanien. Gemensamma polisiära insatser har vidtagits i Europa och i Sverige mot smugglare och det finns en polisiär närvaro av sambandsmän på vissa flygplatser, till exempel i Damaskus. Den nationella inre utlänningskontrollen vid gränsnära områden, exempelvis vid Öresundsbron, kan ha betydelse.

Som framhållits ovan har det under 2008 skett en förskjutning av asylsökande från Irak från Sverige till andra länder. I viss omfattning har den förskjutningen skett från Sverige till Norge och Finland där Sverige fått rollen som transitland för en del irakier. Denna situation kan som tidigare nämnts snabbt förändras och visar på den känslighet och osäkerhet som finns i bedömningen i av asylströmmarna.

3.4.2 Många asylsökande från andra länder än Irak

Sverige har stora grupper bosatta i landet från många andra länder och är ett stort mottagarland av flera grupper asylsökande. Om man jämför 2008 års statistik med fjolårets, är en iakttagelse att det har skett en ökning av antalet asylsökande från 8 av de 15 största ursprungsländerna, för 6 länder är antalet oförändrat och endast för asylsökande från Irak och statslösa har det skett en minskning.

Bakgrunden till den asylrelaterade migration. är i de flesta fall svåra politiska och sociala förhållanden i repressiva eller ”svaga” stater men det betyder inte att motivet alltid är ett skyddsbehov. Det finns även starka ekonomiska och

sociala drivkrafter att söka sig till andra länder. De variationer som sker i antalet sökande från enskilda länder kan ibland ha sin grund i rykten eller smuggelverksamhet som profiterar på människors önskan om bättre framtidsutsikter. En uppgång eller nedgång i antalet sökande är inte alltid direkt kopplad till ett förändrat säkerhetsläge eller oro i ett land. Andra faktorer kan ligga bakom den uppgång eller nedgång som sker för vissa grupper. Sådana faktorer är svårbedömda och skapar viss osäkerhet i prognosen över antalet asylsökande framöver

Antalet asylsökande från Somalia i Europa har ökat kraftig. Bland IGC staterna har antalet ökat från cirka 9 000 år 2007 till cirka 14 000 år 2008. Den största ökningen har skett i Nederländerna, Norge och Schweiz. Asylsökande från Somalia har länge varit en stor grupp i Sverige och Sverige är ett av de största mottagarländerna, men antalet har inte ökat. Den höga nivå som nåddes under 2008 antas bestå. Det innebär ca 4 000 asylsökande från Somalia.

Asylsökande från Afghanistan, Iran och Eritrea har också ökat påtagligt i Europa. Dessa grupper har under en lång tid även sökt sig till Sverige. I prognosen antar verket att de relativt höga nivåer som nåddes under 2008 kvarstår men antalet ökar inte.

Migrationsverket bedömer att de nivåerna som nåddes 2008 kommer att kvarstå även vad gäller asylsökande från Serbien/Kosovo, forna Sovjetunionen, vissa afrikanska länder samt för statslösa palestinier och andra länder i Mellersta östern.

I kategorin ”Övriga” i tabellen nedan ingår 791 personer från Mongoliet. Det är en grupp som ökat den senaste tiden. Relativt många får avslag med omedelbar avvisning då ansökan varit ogrundad. I kategorin finns sammanlagt 67 nationaliteter bland annat Yemen, Bangladesh, Tunisien, Albanien, Vietnam samt Indien med i genomsnitt 40 asylsökande per år. Denna heterogena gruppering är svårbedömd och summan av flera små ökningarna kan bli betydande. Verkets något osäkra bedömning är att antalet i denna kategori ligger något under 3 000 årligen.

Tabell 3. Asylsökande 2008

	Antal	Andel
Afghanistan	784	3%
Afrika exkl Somalia	2699	11%
Irak	6083	25%
Mellersta Östern	2005	8%
Fd Sovjet exkl Ryssland	2477	10%
Ryssland	933	4%
Serbien/Kosovo	1991	8%
Somalia	3361	14%
Statslös	1051	4%
Övriga	2969	12%
Totalt	24353	100%

4. Asylprövning

4.1 Asylprövning hos Migrationsverket

Utfall

Utförligare beskrivningar och analyser av verksamhetsområdets resultat år 2008 finns att läsa i Migrationsverkets årsredovisning 2008.

Det kan emellertid konstateras att verket under år 2008 avgjorde närmare 34 000 asylärenden. Vidare att under året har ett konsekvent arbete med att avsluta de äldsta först genomförts. Detta har medfört att andelen ärende som avgjorts inom sex månader minskat men att antalet öppna ärenden kraftigt har minskat från drygt 23 000 vid ingången av 2008 till cirka 14 000 vid utgången av året.

Under årets första månad avgjordes 1 550 asylärenden varav 224 ärenden var Dublinärenden och 52 ärenden avsåg ensamkommande barn. Av de avgjorda ärendena avsåg 34 procent asylsökande från Irak och 13 procent asylsökande från Somalia. Vid utgången av januari månad var 14 351 asylärenden öppna. Av dem avsåg 3 048 asylsökande från Irak (21 procent) och 2 500 asylsökande från Somalia (17 procent).

Av de ärenden som sakprövades, Dublinärenden och avskrivna ärenden exkluderade, avslogs 72 procent och 28 procent bifölls. Motsvarande fördelning 2008 var 68 procent avslag och 32 procent bifall. Av de irakiska ärenden som prövats i sak, avslogs under årets första månad 75 procent och 25 procent bifölls och av de somaliska ärendena, avslogs 29 procent och 71 procent bifölls.

Prognos

Migrationsverket sätter för närvarande in stora insatser för att utveckla och förbättra asylprövningen. Under 2009 bedöms asylprövningen hos Migrationsverket att komma i balans, vilket i princip innebär att inget öppet ärende ska vara äldre än sex månader. En utförligare beskrivning av utvecklingsinsatser inom asylprövningen för att ytterligare minska tiden i prövningen finns i avsnitt 1.1. En myndighet i utveckling.

Utifrån nuvarande antaganden kring antalet asylsökande, sammansättningen av ärenden och att tidsmålen för handläggningen kommer att uppnås gör verket prognosen i tabellen nedan över hur många ärenden som kommer att avgöras under perioden. Det ändrade antalet från föregående prognos beror på att antalet nya asylsökande år 2009 har skrivits ner.

Tabell 4. Antal avgjorda asylärenden

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	27 500	24 000	21 900	20 800
Prognos 26/2-09	27 000	23 500	21 900	20 400
Ändring, antal	-500	-500	0	-400

De antaganden om bifalls- och avslagsandelar som gjordes i prognosen från januari ligger fast i denna huvudprognos för kommande år.

I januariprognosen justerades andelen bifall och avslag dels mot bakgrund av utfallet under andra halvåret 2008 och dels med anledning av den förnyade bedömningen av säkerhetsläget i Irak. Verket anser att säkerhetsläget har förbättrats i delar av landet men det råder alltså svåra motsättningar i 5 av Iraks 18 provinser, bland annat i Bagdad. Mot bakgrund av den förnyade bedömningen finns det anledning att grunda prognosen på en större andel avslag för asylsökande från Irak jämfört med tidigare antaganden.

I prognosberäkningarna är utgångspunkten att 15 procent av det totala antalet asylansökningar resulterar i omedelbara avvisningar (det vill säga överföring till annat land enligt Dublinförordningen eller omedelbara avvisningar till hemlandet). Av besluten hos Migrationsverket, exklusive de omedelbara avvisningarna, avskrivs 11 procent av ärendena, 24 procent av besluten resulterar i bifall och resterande 65 procent i avslag. Motsvarande fördelning av besluten för år 2008 var 13 procent avskrivna, 27 procent bifall och 60 procent avslag.

I prognosberäkningarna finns ett antagande om att verket under året får ta emot 500 ansökningar om asyl från personer som redan finns i Sverige. Detta antagande kan behöva revideras. I början av året har antalet ärenden där personen som har ansökt om uppehållstillstånd tidigare ökat i första hand rör det sig om preskriberade ärenden, Dublinbeslut som förfaller, personer som tidigare ansökt på anknytning (så kallat statusbyte) eller personer som varit avvikna och söker på nytt. Inför nästa prognostillfälle kommer utvecklingen av dessa ärenden att följas.

4.1.1 Analys av öppna ärenden äldre än 3 och 6 månader

Den nödvändiga satsningen på att avsluta de allra äldsta ärendena först fortsätter (se avsnitt 4.1.3 Utveckling av produktivitet inom asylprövningen.)

I de öppna ärenden som i dag är äldre än tre respektive sex månader har muntliga utredningar bokats in. Muntliga utredningar är i vissa fall inbokade ända till i slutet av mars, vilket innebär att mellan 2 500 till 2 600 utredningar i nuläget finns inbokade. (Se vidare under avsnittet 4.1.2 Arbetet med att upprätthålla en jämn produktion.)

Tabell 5. Öppna ärenden fördelade utifrån när de kom in till verket

Inkomna före år 2008	447
Inkomna första halvåret 2008	3 178
Inkomna andra halvåret 2008	7 707
Inkomna år 2009	2 945
Summa öppna den 19 februari 2009	14 277

Av de 447 öppna ärenden som kom in före år 2008, avgörs i dagsläget mellan 50 och 100 per vecka. I de drygt 3 100 öppna ärenden som kom in under första halvåret 2008, har handläggning påbörjats och av dessa tas för närvarande i genomsnitt 400 beslut i veckan.

I övrigt är alla ärenden som är äldre än sex månader fördelade på handläggare. Det innebär att ärendena antingen är utredda eller inbokade för utredning.

Varje vecka skickas uppföljningslistor till verkets prövningsenheter för att tydligt synliggöra vilka ärenden som ska avgöras och prioriteras. Markeringar i uppföljningen signalerar om det är ärenden som måste avgöras snarast eller om det är ärenden vars beredning ska påbörjas genom till exempel bokning av utredningstider.

Ensamkommande barn

I dag har verket 198 ärenden som den 1 mars 2009 kommer att vara äldre än tre månader. Alla dessa ärenden är fördelade på handläggare och i princip alla de sökande har fått sitt ärende utrett eller har fått en tid för utredning. I vissa fall väntar verket svar på språkanalys eller på inläga från offentligt biträde.

Dublinärenden

Det finns även så kallade Dublinärenden som är äldre än tre månader. Det beror på att asylprövningsenheterna i ett sent har skede fått information om att ärendet kan handläggas som ett Dublinärende.

4.1.2 Arbetet med att upprätthålla en jämn produktion

För att åstadkomma ett så jämnt flöde av avgjorda ärenden som möjligt, har verkets asylprövningsenheter infört en styrd planering av muntliga utredningar och av avgjorda ärenden. Den styrda planeringen innebär att handläggare och beslutfattare är inbokade för muntliga utredningar samt beslutsskrivning ungefär sex veckor fram i tiden. Metoden fungerar bra vid ett jämnt inflöde av ärenden till enheterna. Planeringen syftar till att i ett jämnt flöde generera lika många utredningar som beslut på enheterna. När flödet fungerar, ska ett asylärende avslutas veckan efter det att utredning har genomförts.

Vidare har det övergripande styrnings- och uppföljningssystemet inom området utvecklats. Till exempel genomförs veckovisa uppföljande samtal med de producerande enheterna.

4.1.3 Utveckling av produktivitet inom asylprövning

Att redogöra för arbetsproduktivitet, det vill säga antalet anställda i förhållande till produktionsresultat bör ses som en grov skattning av en verksamhets produktivitet. Om arbetsinsatsen exempelvis ersätts med andra hjälpmedel såsom automatiserad ärendehantering eller av andra personalresurser utanför den egna verksamheten, kan måtten bli felaktiga.

Utfall år 2007- 2008

Analys av produktivitetsutvecklingen mellan år 2007 och 2008 finns i Migrationsverkets årsredovisning för år 2008.

De rekryteringar som genomfördes år 2007 för att möta den kraftiga ökningen av antalet asylsökande innebar att verket var bättre dimensionerat för att både klara av de ärenden som kom in under år 2008 och samtidigt hantera de öppna ärenden som fanns kvar från 2007. Den målmedvetna strategiska satsningen på att avsluta de äldsta ärendena har gett resultat. De allra äldsta ärenden har minskat i antal och antalet öppna ärenden har under år 2008 minskat med närmare 9 000.

När man konsekvent arbetar med att avgöra de äldsta ärendena, påverkas produktiviteten under avarbetningsperioden. Det beror bland annat på att kraft måste läggas på att samtidigt hantera både äldre och nyinkomna ärenden. Först när ärendebalansen är avarbetad, kan alla personalresurser läggas på att avgöra nya ärenden. Till bilden hör att ärenden med tiden tenderar att bli mer komplicerade genom att nya omständigheter tillkommer vilket medför behov av ytterligare utredning och komplettering. Det är ofta mindre tidskrävande att fatta beslut i ärenden som inte haft någon längre liggtid. I det kortare tidsperspektivet leder avarbetningsinsatser till lägre produktivitet men i det längre perspektivet är det nödvändigt för att skapa balans i processen och åstadkomma en fortsatt gynnsam utveckling av produktiviteten. Strategin att arbeta av de äldsta ärendena först är en förutsättning för att lyckas med det påbörjade reformarbetet att i fortsättningen korta handläggningstiderna i asylsystemet.

I verkets årsredovisning för 2008 redovisas ytterligare en omständighet som har påverkat produktiviteten. Utredningsinsatsen i varje enskilt ärende avgörs bland annat av hur komplicerad bedömningen av de individuella skälen är i förhållande till situationen i det land varifrån den sökande kommer. I flera länder har situationen över tid förändrats vilket successivt har kommit att påverka andelen bifall i asylärenden. Från slutet av 2007 har andelen avslag ökat, vilket framför allt är en konsekvens av ett förändrat säkerhetsläge i Irak. När den allmänna säkerhetsläget förbättrats, har fokus i ökad grad lagts på de individuella skyddsbehoven, vilket har ökat komplexiteten i prövningen. Som

framgår av analysen i årsredovisningen, har det inneburit att verket under år 2008 lagt ner mer tid och resurser på varje ärende.

Prognos år 2009 – 2010

Under år 2008 har arbetet med en effektivare och rättssäkrare asylprocess påbörjats (se avsnitt 1.2 En myndighet i utveckling). Under år 2009 kommer verket att påbörja införandet av ett nytt arbetssätt. Eftersom det nya arbetssättet ännu inte är genomfört och utvärderat, blir prognosen över verkets framtida produktivitet mindre relevant eftersom den grundar sig på nuvarande arbetssätt.

Det utvecklingsarbete som pågår inom verket innebär också att behovet av nya resultat och produktivitetsmått aktualiseras. För att leda verksamheten i riktning mot de uppsatta målen och kunna följa upp att verksamheten når avsedd effektivitet, krävs relevanta nyckeltal. Inom ramen för projekt e-Migration utformas ett ledningsinformationssystem där uppgifter från de ekonomiadministrativa och personaladministrativa system, knyts ihop med uppgifter från ärendehanteringssystemen. De tekniska möjligheterna ökar således under 2009 att kunna leverera utvecklade nyckeltal för skilda delar av verksamheten. Hur dessa nyckeltal bäst utformas så att de blir ett verksamt stöd för utveckling av verksamheten är en fråga med hög prioritet som bland annat kommer att drivas inom ramen för pilotprojektet avseende nytt arbetssätt i asylprocessen. När nyckeltal för produktivitet utvecklas är det bland annat väsentligt att hitta mått som gör det möjligt att mäta den tid som är värdeskapande i processen så att man kan öka produktiviteten där det behövs. Verket ser det som väsentligt att måtten också har ett tydligt fokus på hur den totala processtiden används, det vill säga både hos Migrationsverket och övriga berörda aktörer. Inte minst ur statsfinansiell synpunkt är det väsentligt att kunna koppla produktiviteten i till exempel prövning i första instans och överprövning i domstol till hur den påverkar de asylsökandes totala vistelsetid.

En annan aspekt av produktivitet är möjligheten till flexibelt utnyttjande av resurser för att kunna styra resurserna dit de bäst behövs. Med det nya arbetssättet skapas förutsättningar att i ökad utsträckning utnyttja de möjligheter som förra årets nya anslagskonstruktion gav, det vill säga att kunna använda de totala personalresurserna som Migrationsverket har oberoende av verksamhetsområde.

Till det utvecklingsarbete som verket nu bedriver hör att utveckla prestations- och produktivitetsmått, nyckeltal, som ger underlag för ledning och styrning av verksamheten på samtliga nivåer från den enskilde handläggaren till verksamhetsledning. Avsikten är vidare att tät avstämning sker i verksamheten där uppnådda resultat ställs mot mål och där avvikelser i handläggningen tas upp för att säkerställa att inga ärendebalanser byggs upp.

Tabell 6. Antal ärenden per årsarbetare - utfall och prognos

Produktivitet	Utfall 2007	Utfall 2008	Prognos 2009	Prognos 2010
Avgjorda ärenden	32 714	34 002	27 000	23 500
Årsarbetskrafter	533	630	506	447
Produktivitetstal	61	54	53	53

Ovanstående produktivetsmatris bygger på antalet avgjorda asylärenden i förhållande till alla de årsarbetare som ingår i verksamhetsområde asylprövning, plus de personalresurser som lånats in från andra verksamhetsområden för att förstärka asylprövningen under 2008. Denna redovisning skiljer sig från den produktivetsredovisning som görs i årsredovisningen för 2008, där endast prövnings- och ansökningsresurser ingår. Däremot påvisas samma produktivetsutveckling, då produktiviteten sjunker år 2008 jämfört med 2007. Orsaken till det redovisas i avsnittet ovan.

Prognosen för 2009 och 2010 innebär att produktiviteten ligger kvar på ungefär samma nivå som 2008. Skillnaden beror på att satsningen på att effektivisera asylprocessen under dessa år genom att bland annat införa ett nytt arbetssätt, leder till produktiviteten initialt förväntas bli något lite lägre för att sedan öka. Det är svårt att bedöma vilka effekter i form av ökad produktivitet som blir resultatet av det nya arbetssättet eftersom det ännu inte är infört och utvärderat. Verket gör därför ingen bedömning av detta i denna prognos. Se vidare under Kapitel 6. Ekonomiska bedömningar.

4.2 Överklaganden och verkställighetsärenden hos Migrationsverket

Utfall

Under år 2008 ökade antalet överklaganden betydligt. Under året kom det in 17 196 överklagade asylärenden och 16 660 avgjordes, varav 41 procent inom en vecka.

Under januari har det kommit in cirka 1 270 överklagade beslut i asylärenden till verket samt 744 ärenden rörande prövning av verkställighetshinder, se tabell 7.

Tabell 7. Utfall överklagade beslut i asylärenden och prövning av verkställighetshinder

	Utfall januari 2009	Inkomna	Avgjorda	Öppna
Överklagade asyl	1 270	1 719	790	
Prövning verkställighetshinder	744	811	633	
Överklagade verkställighetshinder	161	169	51	

Prognos

Prognosen bygger på antagandet att Migrationsverkets under 2009 i princip kommer att vara i fas med tidsmålen för överklagandeärenden och verkställighetshindersärenden.

Prognosen för antalet avgjorda överklagade asylbeslut skrivs ner. För år 2009 sänks prognosen med 800 överklaganden. År 2010 minskar antalet med 600, år 2011 med 200 och slutligen år 2012 med 500. Under år 2009 beräknas antalet avgjorda överklagade asylbeslut vara cirka 17 000 för att sedan stegvis minska till 13 800 år 2010, 12 700 år 2011 och slutligen 11 700 år 2012.

Tabell 8. Avgjorda överklagade asylbeslut

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	17 800	14 400	12 900	12 200
Prognos 26/2-10	17 000	13 800	12 700	11 700
Ändring, antal	-800	-600	-200	-500

Huvudförklaringen till de förändrade volymerna i denna prognos är att prognosen över antalet asylsökande 2009 skrivs ner till en lägre nivå. En annan förklaring är att verket bedömer att färre överklagar beslut om avslag efter sakprövning. Migrationsverket antog tidigare att i princip alla, 100 procent, av dessa avslagsbeslut överklagades. Men utifrån utfall och uppgifter om fler nöjdförklaringar direkt vid Migrationsverkets beslut, skriver verket nu ner andelen med 2 procent, till 98 procent. Övriga antaganden är att verket omprövar en procent (- 1 procent) av de överklagade besluten och att 98 procent (+ 2 procent) av överlämnas till migrationsdomstolarna.

Migrationsdomstolarna vidtar nu olika åtgärder för att öka sin produktion av överklagade asylbeslut (se avsnitt 4.3 Migrationsdomstolarna). Även om verket bedöms få in något färre överklaganden under perioden, kommer migrationsdomstolarnas ökade arbetstakt under år 2009 och år 2010 att medföra att antalet muntliga förhandlingar och kompletterande yttranden ökar under dessa år.

Även prognosen för antalet avgjorda verkställighetshindersärenden skrivs ner. År 2009 sänks prognosen med 2 300 ärenden, år 2010 med 1 300, år 2011 med 700 och slutligen år 2012 med 800 ärenden, se tabell 9. Mot bakgrund av den stora diskrepans som uppstod 2008 mellan utfall och antaganden i prognosmodellen, har verket ändrat sina antaganden. De nya bedömningarna bygger på att verkställighetshinder aktualiseras i en viss andel av nya återvändandeärenden samt i en viss andel av de ärenden som överlämnas till polisen för tvångsåtgärder.

Tabell 9. Avgjorda verkställighetshindersärenden

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	12 800	12 800	11 100	9 900
Prognos 26/2-10	10 500	11 500	10 400	9 100
Ändring, antal	-2 300	-1 300	-700	-800

Osäkerheten kvarstår emellertid om hur antalet ärenden rörande verkställighetshinder kommer att utvecklas under prognosperioden. Många faktorer påverkar utvecklingen, till exempel ny praxis, verkets och polisens arbete med återvändande etc.

4.3 Migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen

Redovisningen i detta avsnitt är lämnad av Domstolsverket.

Migrationsdomstolarna

I denna prognos beräknas att 16 650 asylärenden ska överlämnas till migrationsdomstolarna år 2009 och 13 530 asylärenden år 2010. Med ett antagande om 1,4 ärenden (personer) per mål motsvarar det 11 890 mål år 2009 och 9 660 mål år 2010. Migrationsdomstolarna beräknas kunna avgöra 17 000 asylärenden år 2009 och 17 350 asylärenden år 2010.

Det har under år 2008 kommit in betydligt fler asylärenden än vad migrationsdomstolarna har kunnat avgöra. Därmed har det uppstått en balans (överbalans) utöver den normalt arbetande balansen. Under år 2009 väntas migrationsdomstolarna avgöra något fler asylärenden än vad som kommer in. Avarbetning av överbalansen kommer att göras under år 2010 och beräknas vara avslutad under slutet av året.

Tabell 10. Prognos avgjorda asylärenden migrationsdomstolarna

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	16 500	16 500	14 640	11 940
Prognos 26/2-09	17 000	17 350	12 820	11 810
Ändring, antal	500	850	-1 820	-130

Migrationsöverdomstolen

Hittills har överklagandefrekvensen från migrationsdomstolarna till Migrationsöverdomstolen varit lägre än förväntat. Om inte överklagandefrekvensen ökar kommer för prognosperioden 2009-2012 antalet inkomna mål till Migrationsöverdomstolen att vara lägre än det förväntat.

4.4 Kommunmottagande

Utfall

Av årsredovisningen 2008 framgår att kommunerna totalt tog emot 19 563 personer, varav 1 853 var kvotflyktingar, 4 201 kom från Migrationsverkets anläggningsboende, 4 388 från eget boende och 9 121 var anhöriga.

Migrationsverket anvisade 5 012 personer till en kommunal introduktionsplats

Kapaciteten i mottagandet motsvarar behoven

Under år 2009 antas hälften av det prognostiserade behovet av kommunplatser utgöras av anhöriga till flyktingar m.fl. Detta är en effekt av det stora antal asyltillstånd som beviljades under 2006 och 2007. Kommande år minskar andelen anhöriga.

För år 2009 finns överenskommelse med 269 kommuner, om drygt 18 600 platser. Några av kommunerna har överenskommelse utan angivet antal platser. Ett hundratal av kommunerna anger tillsammans drygt 4 000 platser för anvisning. Sammantaget antas gjorda överenskommelser i praktiken motsvara prognostiserat behov år 2009 av minst 20 000 kommunmottagna och 5 000 anvisningsplatser. Utöver detta bedöms utrymme finnas för s.k. organiserad vidareflyttning. Under 2009 blir det endast i något enstaka fall aktuellt att teckna överenskommelse med någon ny kommun främst för utveckling av regional samverkan och därigenom kvaliteten på introduktionen. Från år 2010 och framåt är det omkring 150 kommuner som har överenskommelse som gäller tills vidare, samt ytterligare ett fåtal med överenskommelse som sträcker sig längre. Med det antal platser som anges i dessa överenskommelser, täcks endast omkring hälften av behovet kommande år. För åren 2010–2011 kommer därför nya förhandlingar att behövas. Under våren ska Migrationsverket och länsstyrelserna se över behov av mottagande, kvalitet och spridning i landet, med koppling till regional samverkan m.m. Hänsyn ska tas till betänkandet *Egenansvar – med professionellt stöd* (SOU 2008:58) och resultatet av utredningen (Dir. 2007:172) om asylmottagning.

Tabell 11. Prognos för totalt kommunmottagande ¹⁾

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	20 000	16 200	14 400	13 900
varav anvisade ABO ²⁾	2 900	1 800	1 600	1 300
varav anvisade kvotflyktingar ²⁾	1 900	1 900	1 900	1 900
Prognos 26/2-09	20 000	16 300	14 400	13 900
varav anvisade ABO ²⁾	3 100	2 000	1 700	1 400
varav anvisade kvotflyktingar ²⁾	1 900	1 900	1 900	1 900
Ändring, antal	0	100	0	0

¹⁾ Personer som omfattas av Förordningen 1990:927 om statlig ersättning för flyktingmottagande mm

²⁾ Avser personer som anvisats introduktionsplatser av Migrationsverket

Ledtider i bosättningsarbetet

Mottagningsenheterna upprättar bosättningsunderlag som i sin tur utgör underlag för kommunerna och verkets bosättningsfunktion. Detta underlag ska vara framtaget så snart som möjligt när en person fått uppehållstillstånd. Under 2008 överlämnade Migrationsverkets mottagningsenheter drygt 8 000 bosättningsunderlag. Av bosättningsunderlagen överlämnades 72 procent inom 14 dagar.

Av de bosättningsärenden som aktualiserades på verkets bosättningsfunktion under 2008 var den genomsnittliga väntetiden 50 dagar från datum för beviljande av uppehållstillstånd till dess att en anvisning till en kommun skett. Den genomsnittliga väntetiden från anvisning till bosättning i en kommun under 2008 var 46 dagar.

Arbetslinjen

En kartläggning av den asylsökandes yrkes- och utbildningsbakgrund sker inom ramen för den organiserade sysselsättningen. Ett arbete har påbörjats för att göra denna kartläggning mer anpassad till Arbetsförmedlingens verktyg för en validering av den nyanländas utbildnings- och arbetslivserfarenhet. Under 2008 har samarbetet med Arbetsförmedlingen fördjupats. Migrationsverket har deltagit i en arbetsgrupp för att utveckla samverkan både under asyltiden och i samband med att uppehållstillstånd beviljas. I december fattade regeringen beslut om att Arbetsförmedlingen och Migrationsverket ska bedriva en utvecklingsverksamhet rörande s.k. etableringssamtal under åren 2009 och 2010 på tre orter i Sverige.

Migrationsverket har under året gjort stora informationsinsatser för att förmå asylsökande i eget boende att bosätta sig i regioner med goda möjligheter att få arbete och bostad. Trots insatserna har få flyttat. Betydelsen av släkt och sociala nätverk är stor. I samband med att den nya lagstiftningen för arbetskraftsinvandring trädde ikraft har det skett en viss ökning av antalet personer i mottagningssystemet som arbetar. Verket tillämpar också en ny inriktning inom organiserad sysselsättning, med en tydligare tyngdpunkt på praktik och förvärvsarbete.

Tabell 12. Deltagande i organiserad sysselsättning för personer med icke avgjorda asylärenden uppdelat på form av boende - januari 2009

Ärendestatus	Oppna grundärenden			Oppna överklagade ärenden			Totalt		
	ABO	EBO	Totalt	ABO	EBO	Totalt	ABO	EBO	Totalt
mellan 18-64 år	4 071	5 806	9 877	3 624	6 856	10 480	7 695	12 662	20 357
varav deltar i OS	1 666	1 787	3 453	755	1 141	1 896	2 833	3 627	6 460
andel	41%	31%	35%	21%	17%	18%	36%	28%	31%
varav									
<i>arbete</i>	10	77	87	51	293	344	61	370	431
<i>praktik</i>	80	171	251	166	448	614	246	619	865
<i>Sfi</i>	1 286	1 080	2 366	358	256	614	1 644	1 336	2 980
<i>Introduktion</i>	161	233	394	44	16	60	205	249	454
<i>Övriga</i>	129	226	355	136	128	264	677	1 053	1 730

Enligt riktlinjer från och med januari 2009 erbjuds organiserad sysselsättning endast till personer med ett icke avgjort asylärende hos Migrationsverket (första instans). Det totala antalet personer som deltog i arbete och praktik, oavsett status på deras asylärenden, var i januari 788 respektive 1067 personer.

Migrationsverkets bosättningsuppdrag för dem som anvisas kommunplats är i möjligaste mån fokuserat på arbetslinjen. Det betyder att verket beaktar lämplig introduktionsplats utifrån individens utbildnings- och yrkesbakgrund och arbetsmarknadssituationen. Bosättningsfunktionens arbete underlättas med ett underlag där den enskilde haft en tidig kontakt med

Arbetsförmedlingen. Det ökar förutsättningarna att kunna anvisa till ”rätt” kommun.

Kommunerna har för sin del incitament att snabba på introduktionen och vägen till egenförsörjning för de mottagna då de kan få extra ersättning för personer som genomfört svenskundervisning eller har praktik eller arbete inom 12 månader från mottagandet.

Svårplacerade

Verkets arbete med personer med särskilda behov inriktas på att fortlöpande gå igenom dessa ärenden och ha en tidig kontakt och kontinuerlig samverkan med alla relevanta aktörer för familjer/enskilda som är i behov av stöd. Länsstyrelserna är en viktig aktör och pådrivande i dialogen med kommunerna där samverkan hela tiden utvecklas. Migrationsverket försöker på olika sätt, tillsammans med andra aktörer, att sprida information om behovet av platser för personer med särskilda behov. Kommunernas beredvillighet att ta emot personer som är resurssvaga eller har särskilda behov är dock avgörande. Saknas den finns det risk att många personer får vänta orimligt länge i verkets mottagningssystem.

Samarbetet med länsstyrelserna

Fokus ligger på information, samverkan och utveckling, där mycket arbete sker i ett tiotal arbetsgrupper med representation från flera myndigheter/aktörer. Samordning sker via den så kallade Samverkansdelegationen som träffas ett antal gånger per år. I Samverkansdelegationen är, förutom Migrationsverket och länsstyrelserna, Sveriges Kommuner och Landsting och Arbetsförmedlingen, representerade.

Ytterligare beskrivningar av länsstyrelsernas arbete finns i bilaga 6

4.5 Återvändande

Utfall

Av årsredovisningen för 2008 framgår bland annat att Migrationsverket har avgjort 15 449 återvändandeärenden varav 5 978 var självmant återvändande och 8 703 överlämnades till polisen på grund av behov av tvångsmedel eller att personen avvikit. Andelen personer som återvänt självmant har ökat med 3 procent. Tiden mellan lagakraftvunnet avslagsbeslut och utresa har minskat med 29 procent jämfört med föregående år.

Återvändande en komplex uppgift

Arbetet med återvändande, såväl självmant som tvångsvis, är komplext och många gånger svårt. Att dessutom få till stånd en utresa inom en kort

tidsperiod efter att beslutet vunnit laga kraft ökar svårighetsgraden ytterligare. Flera faktorer har betydelse:

Logistik och samverkan på flera nivåer

Inom Migrationsverket krävs en väl fungerande intern logistik med upprepade samtal med personer med lagakraftvunna avslagsbeslut, framtagande av resehandlingar med mera. När lagakraftvunna avslagsbeslut verkställs med tvång, krävs ett väl fungerande samarbete mellan Migrationsverket och polisen (centralt och lokalt), inom och mellan polismyndigheterna samt i förhållande till Kriminalvårdens transporttjänst. Kontakter behöver ofta tas med mottagande länders myndigheter inför resan. I tvångsfall kan själva resan med bokning av platser eller eventuellt chartring av plan och val av resvägar vara mycket komplicerad. Under senare tid har också ett europeiskt samarbete tagit fart med gemensamma verkställigheter som kräver samordning.

Återtagande av egna medborgare

En del länder accepterar inte att ta emot sina egna medborgare om de inte själva önskar återvända. Det finns också länder som tar mycket lång tid på sig att utfärda resehandlingar. Migrationsverket är beroende av att det finns fungerande återtagandeavtal med flera stater. Även när det finns återtagandeavtal, kan tillämpningen av dem ge upphov till olika åsikter om tolkningen och samtal kan behöva föras på högre nivåer mellan länderna.

Den enskildes val och identitet

De flesta som söker asyl i Sverige har för avsikt att bosätta sig. Ett avslag kan förändra livssituationen kraftigt och många av de som får avslag är inte benägna att resa hem självmant. I den komplicerade processen med att genomföra en utresa, kan den enskildes brist på medverkan fördröja och i vissa fall närmast omöjliggöra en utresa. En avgörande fråga är hurvida den enskildes identitet är klargjord. Migrationsverket arbetar aktivt med att så tidigt som möjligt fastslå den enskildes identitet. En strävan som i slutändan i hög grad är beroende av den enskildes medverkan.

Migrationsverket bygger en stabil grund

Mot bakgrund av att många får avslag på sin ansökan, kommer ett stort antal personer att bli aktuella för återvändande kommande år. För att asylprocessen i sin helhet ska vara effektiv och ha ett tydligt slut måste också återvändandet vara effektivt. Ett utökat återetableringsstöd och olika reintegreringsprogram är verksamma medel. Ett väl fungerande självmant återvändande förutsätter att det går att verkställa beslut om avvisning och utvisning för dem som inte återvänder självmant. I annat fall ökar benägenheten att stanna kvar i verkets mottagningsystem trots beslut om återvändande.

Under 2009 fortsätter Migrationsverket, tillsammans med samverkande myndigheter och olika organisationer att bygga en stabil grund för ett omfattande återvändande:

Styrning och organisation

Handlingsplanen för återvändande har utvecklats till ett styrande dokument som fokuserar på den totala effektiviteten. Den interna samordningen har förstärkts, särskilda återvändadeenheter och särskilda boendeenheter för så kallade Dublinfall har inrättats samtidigt som förvarsverksamheten har utökats.

Ett nytt arbetssätt inom asylprövningen (se avsnitt 1.2) kan genom tidigare insatser öka möjligheterna till att fastställa identiteten. Flera omedelbara verkställigheter och kortare handläggningstider kan ge bättre förutsättningar för ett effektivt återvändande.

Metodutveckling

Flera ERF-projekt (Europeiska Flyktingfonden) pågår eller har beviljats medel som syftar till metodutveckling i samverkan med verket, polisen och i mötet med den enskilde. Ett projekt syftar till metoder för att efterforskning av anhöriga till ensamkommande barn.

Frivilligorganisationer m fl

Migrationsverket har ett lokalt samarbete med frivilligorganisationer och närsamhället, bland annat genom stöd till enskilda personer som ska återvända. Svenska Röda Korsets (SRK) projekt med återvändanderådgivning som finansieras av regeringen har startat under året. Ett projekt kring återvändande och reintegrering i Somalia har startat med frivilligorganisationen GöteborgsInitiativet som projektägare och Migrationsverket som samarbetspart och medfinansiär. Den 1 december startade ett samarbete med frivilligorganisationen Praxis i Serbien. Migrationsverket finansierar en rådgivningstjänst och omkostnader hos Praxis under ett års tid. Praxis erbjuder personer som återvänder relevant rådgivning och juridisk hjälp. Praxis vänder sig framförallt till olika minoriteter (roma, ashkali, egyptier).

Samverkande myndigheter

Samarbetet med Rikspolisstyrelsen och polismyndigheterna har fortsatt och vidareutvecklats. Lokalt har samarbetet med polismyndigheterna förstärkts och förbättrats. Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen och Kriminalvården har i regleringsbrevet för år 2009 fått i uppdrag att gemensamt se över verkställighetsarbetet. Det har tillsatts en strategisk arbetsgrupp som består av stabspersoner/enhetschefer vid Migrationsverket och chefer inom Stockholmspolisen. Centralt har verkets samarbete med Rikspolisstyrelsen intensifierats under året. Möten inriktade på återvändande- och förvarsfrågor sker kvartalsvis. Myndigheterna har även enats om att identifiera problemländer och vid behov inleda en dialog med Justitiedepartementet kring eventuella återtagandeavtal.

Samarbete sker med Justitiedepartementet inom ramen för återvändandearbetet. Det rör i första hand frågor om återtagandeavtal, kontakter med främmande länders beskickningar i Sverige och annan särskild problematik. Även visst samarbete med Utrikesdepartementet har förekommit

och då särskilt med migrationsattachéer i olika länder. Samarbetet med de sistnämnda rör främst enskilda återvändandeärenden.

Olika organisationer

Migrationsverket ingick under 2007 avtal med IOM³ kring utbetalning av återetableringsstöd i Afghanistan och Irak. Avtalet har förhandlats om så att IOM kan betala ut stödet i andra länder än Afghanistan och Irak. I december ingick Migrationsverket avtal med IOM i Kabul och Finland rörande informationsinsatser till dem som vill återvända till Afghanistan.

Migrationsverket har sedan flera år ett avtal med den tyska organisationen AGEF¹ rörande reintegreringsåtgärder i norra Irak. Migrationsverket har nu sagt upp avtalet men verket har för avsikt att fortsätta en dialog för att se under vilka former ett eventuellt fortsatt samarbete kan ske. Under april-december 2008 finansierade Migrationsverket en rådgivningstjänst hos UNHCR, kontoret i Stockholm. Samarbetet kommer att fortsätta under 2009.

Prognos

I prognosen antas att antalet personer i återvändandefas ökar både hos polisen och hos Migrationsverket. Det finns osäkerhet om polisens förmåga att verkställa lagakraftvunna verkställighetsbeslut, i vilken omfattning personer kommer att återvända självmant och vilka val den enskilde gör när han eller hon har fått ett slutgiltigt avslagsbeslut. Scenariot i denna prognos, liksom i tidigare prognoser, innebär att många personer med lagakraftvunna avslagsbeslut, trots alla svårigheter, återvänder till sitt hemland eller lämnar mottagningssystemet.

Under 2009 och 2010 kommer det in stora volymer återvändandeärenden. Antalet avslutade återvändandeärenden under år 2009 antas vara större än under 2008. Både polisen och Migrationsverket ökar sitt återvändade. Behovet av ett ökat återvändande uppfylls dock inte fullt ut. En ökning sker av antalet öppna återvändandeärenden från 4 200 vid ingången av 2009 till cirka 6 200 vid utgången av året. Detta motsvarar en handläggningstid på drygt 4 månader. Liksom i tidigare prognos antas att andelen personer som återvänder självmant är något mindre än andelen fall som överlämnas till polisen. Antalet avslutade återvändandeärenden ökar under 2010 och handläggningstiderna går efterhand ned.

Under 2009 sker en viss ökning av antalet personer som är inskrivna med lagakraftvunna beslut som inte har verkställts av polisen. Men inverkan på mottagningssystemet är ändå begränsad eftersom verket antar att de allra flesta personer som får sitt ärende överlämnat till polisen inte kvarstannar i mottagningssystemet – deras beslut verkställs i ökad omfattning samtidigt som ett stort antal väntas avvika.

³ International Organization for Migration)

¹ AGEF – Arbeitsgruppe antwicklung und fachkrafte im bereich der migration und der entwicklungszusammenarbeit

Tabell 13. Avgjorda återvändandeärenden

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	17 500	18 500	18 000	15 300
varav självmant återvändande	7 500	7 900	7 500	6 500
Prognos 26/2-09	16 800	19 400	16 400	15 100
varav självmant återvändande	6 800	8 200	7 000	6 300
Ändring, antal	-700	900	-1 600	-200
varav självmant återvändande	-700	300	-500	-200

4.6 Polisens arbete med verkställighet av avlägsnandebeslut

Nedanstående uppgifter har lämnats av Rikspolisstyrelsen.

Under 2008 kom 9 470 verkställighetsärenden in till polismyndigheterna från Migrationsverket. Under året avslutades 8 097 verkställighetsärenden hos polismyndigheterna, varav 4 219 verkställdes, 3 248 preskriberades och i 630 fall upphävdes avlägsnandebeslutet. 3 100 av de verkställda besluten rörde ärenden som lämnats över av Migrationsverket. Motsvarande antal för preskriberade beslut var 3 219 och för upphävda beslut 581.

Under år 2008 verkställde polismyndigheterna, som framgår ovan, 4 219 avlägsnandebeslut, vilket är en ökning med cirka 400 jämfört med föregående år.

Vid utgången av år 2008 fanns det 12 314 öppna verkställighetsärenden som lämnats över av Migrationsverket, vilket är en ökning med drygt 800 ärenden jämfört med utgången av år 2007. Av de berörda personerna var 7 630 efterlysta, vilket är en minskning med drygt 100 personer sedan föregående år.

Av de öppna ärendena hos polismyndigheterna finns det fortfarande sådana som avser avvisningsbeslut med omedelbar verkställighet som inte har delgivits utlänningen. Dessa ärenden vinner inte laga kraft och blir därför inte heller preskriberade. De vore önskvärt att dessa ärenden kan avslutas fyra år efter Migrationsverkets beslut och därmed inte belasta polismyndigheternas balanser. Frågan bör möjligen tas om hand lagstiftningsvägen.

Av de ärenden som under år 2008 lämnades över från Migrationsverket avsåg 57 procent fall där personen bedömts hålla sig undan verkställigheten, vilket i stort sett är i paritet med senare år. Som påpekats i tidigare prognoser inträffar inte sällan att en person, vars ärende har lämnats över för att Migrationsverket har antagit att tvång kommer att behövas för genomförandet av verkställigheten, avviker efter överlämnandet.

Antalet förvarsbeslut är relativt lågt, vilket återspeglas av att, enligt uppgift, cirka 70 procent av de s.k. Dublinfallen avviker. Ett ökat antal förvarstaganden skulle föra med sig ett ökat antal verkställigheter i dessa, och även andra, ärenden.

Antalet överlämnade verkställighetsärenden som avser personer från Irak har ökat under år 2008 och kommer att öka ytterligare de närmaste åren. Numera kan verkställigheter ske till norra Irak utan att transitering behöver ske i Amman och Bagdad. I mitten av december 2008 och i februari 2009 ägde verkställigheter till Bagdad rum med inhyrda plan. Flera sådana verkställigheter planeras. Alternativa flygvägar till Irak undersöks. Även om fler verkställigheter till Irak kan komma att ske, kommer möjligheterna att klara det stora antalet verkställigheter dit att vara mycket begränsade.

I början av november 2008 skedde en verkställighet från Sverige till Mongoliet med ett chartrat plan, där också Norge och Polen deltog. Erfarenheterna av denna s.k. Joint charter är goda och en ny sådan verkställighet är planerad att ske den 1 april i år. Sverige kommer att delta i gemensamma verkställigheter som arrangeras av Sverige eller andra EU-länder under innevarande år.

Antalet asylsökande från Somalia ökar och mycket talar för att Migrationsverket under innevarande år kommer att lämna över ett ganska stort antal ärenden om verkställighet dit. I dag råder stor osäkerhet om i vilken utsträckning avlägsnandebeslut kan verkställas till Somalia.

Rikspolischefen och generaldirektörerna för Migrationsverket och Kriminalvården har under hösten 2008 träffats vid två tillfällen för att främst diskutera verkställighetsfrågor och ytterligare träffar planeras äga rum under innevarande år.

I regleringsbrevet för år 2009 har regeringen uppdragit åt Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen och Kriminalvården att i samråd se över arbetet med att verkställa avvisnings- och utvisningsbeslut. Migrationsverket och Rikspolisstyrelsen är i full färd med att bilda en strategisk arbetsgrupp och fem undergrupper med olika inriktningar inom området. De fem arbetsgruppernas arbete ska vara avslutat i början av juni och redovisning till regeringen ska ske senast den 1 oktober i år.

En konferens angående återvändande- och verkställighetsfrågor med deltagare från Migrationsverket, Rikspolisstyrelsen, samtliga polismyndigheter och Kriminalvårdens transporttjänst (TPT) ägde rum den 5-6 november 2008. Konferensen ansågs av utvärderingar och andra erfarenheter att döma som mycket lyckad och erfarenheter och idéer som kom fram kommer att tas till vara i ovan nämnda arbetsgrupper.

Arbetsgruppen med representanter från TPT och polisen har lämnat en del förslag angående bättre rutiner och samarbete, som efter hand kommer att förverkligas. Arbetsgruppen kommer att avsluta sitt arbete under våren 2009.

4.7 Mottagningssystemet

Utfall

Antalet inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem för asylsökande har sakta börjat minska efter årsskiftet. Vid årsskiftet fanns närmare 38 800 personer inskrivna i systemet, vid utgången av januari hade det minskat till cirka 38 500 personer - en minskning med närmare 300 personer. Vid slutet av vecka 7 var 37 990 personer inskrivna.

Av de inskrivna vid utgången av januari hade drygt 14 100 ett öppet grundasylärende hos Migrationsverket, vilket motsvarar 37 procent av de inskrivna. Detta är en minskning med närmare 9 300 personer sedan i början av år 2008. Närmare 10 200 av de inskrivna har ett öppet överklagande hos överinstans, vilket motsvarar 26 procent av de inskrivna. Det är en ökning med närmare 4 900 personer från början av föregående år. Cirka 9 800 av de inskrivna har ett avslag från överinstans, vilket är en ökning med närmre 3 900 personer jämfört med ingången av år 2008. Närmare 1 200 är inskrivna med tillstånd.

Ett allt större antal av de inskrivna befinner sig i det senare skeendet av asylprocessen, vilket även utvecklingen av den genomsnittliga vistelsetiden påvisar. De som var inskrivna den 31 januari 2009 hade en genomsnittlig vistelsetid på 450 dagar, det är en ökning med närmare 27 procent sedan januari 2008.

Fördelningen mellan anläggningsboende (ABO) och eget boende (EBO) är oförändrad - 44 procent i ABO och 56 procent i EBO.

Personer från Irak, Somalia, Serbien, Kosovo, Iran samt statslösa utgör de största grupperna i mottagningssystemet. Dessa grupper utgör närmare 55 procent av alla inskrivna. Personer från Irak utgör cirka 28 procent av de inskrivna och personer från Somalia cirka 9 procent.

Av de inskrivna irakierna och somalierna är närmare 91 procent ensamstående män, kvinnor eller ensamkommande barn.

Antalet mottagningsplatser i ABO

Vid utgången av januari månad fanns drygt 15 600 inskrivna på 16 867 platser, vilket innebär en 93-procentig beläggning. Under hela år 2008 har antalet inskrivna i ABO legat på en konstant nivå kring 15 000.

Prognos

Migrationsverkets asylprövning beräknas komma i balans under år 2009. Under år 2009 kommer migrationsdomstolarna att avgöra något fler asylärenden än vad som kommer in. Avarbetning av ärendebalansen hos migrationsdomstolarna kommer att göras under år 2010 och beräknas vara avslutad under slutet av året.

I prognosen antas som tidigare sagts att antalet personer i återvändandefas ökar både hos polisen och hos Migrationsverket. Återvändandet blir en kritisk faktor och att behovet av ett utökat återvändande bedöms inte bli uppfyllt fullt ut. Men inverkan på mottagningssystemet blir begränsad eftersom verket antar att de flesta som får sitt ärende överlämnat till polisen inte stannar kvar i mottagningssystemet, se avsnitt 4.5 Återvändande.

Vid slutet av år 2009 räknar Migrationsverket med att cirka 36 000 personer finns inskrivna i mottagningssystemet, vilket innebär en minskning med cirka 2 300 personer under året. Under år 2010 minskar sedan antalet inskrivna, till 32 000 för att år 2011 hamna på en nivå om cirka 28 000 inskrivna. Vid slutet av år 2012 väntas antalet ha minskat till 27 000 personer.

I förhållande till föregående prognos minskar antalet inskrivna år 2010 med 1 000. Minskningen beror på att antalet asylsökande skrivs ner år 2009.

Behovet av platser i ABO beräknas minska med cirka 900 under år 2009.

Tabell 14. Antal inskrivna personer i mottagningssystemet, varav med tillstånd

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	36 000	33 000	28 000	27 000
varav inskrivna med tillstånd	1 000	1 000	1 000	1 000
Prognos 26/2-09	36 000	32 000	28 000	27 000
varav inskrivna med tillstånd	1 000	1 000	1 000	1 000
Ändring, antal	0	-1 000	0	0
<i>varav inskrivna med tillstånd</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Hur många som är inskrivna avgörs av en mängd faktorer som i sig är osäkra. Det handlar till exempel om utvecklingen av antalet asylsökande, omfattningen av återvändandet, kapacitet i överprövning och kommunmottagande. Osäkerheten i bedömningarna ökar av naturliga skäl i de långsiktiga prognoserna. Om förändringar genomförs enligt Asylmottagningsutredningen förslag ”Aktiv väntan – asylsökande i Sverige” (SOU 2009:19) kan det till exempel leda till att mottagningsverksamheten får ändrade förutsättningar.

4.8 Ensamkommande barn och ungdomar

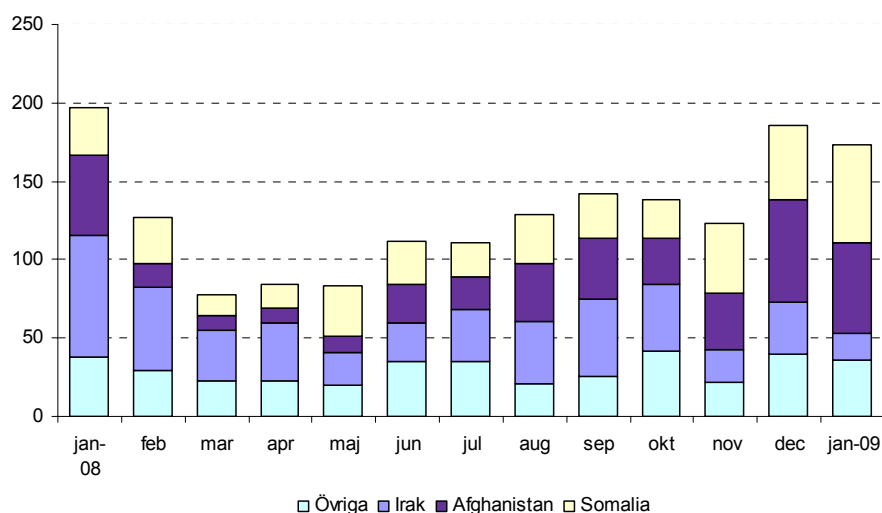
Nya asylsökande – ensamkommande barn och ungdomar

Antalet ensamkommande asylsökande barn och ungdomar har under år 2008 kommit att utgöra en allt större andel av nya asylsökande. Under 2008 ökade andelen ensamkommande barn till att vara i genomsnitt 6 procent av de nya asylsökande. Totalt kom det 1 510 barn utan legal vårdnadshavare till Sverige. Tidigare år har andelen varit cirka 3 procent. Under december 2008 och januari 2009 har andelen stigit ytterligare – till drygt 9 procent. I verkets nuvarande prognos bedöms andelen under år 2009 ligga på cirka 6 procent, vilket innebär att cirka 1 400 ensamkommande barn och ungdomar väntas komma under år 2009.

En osäkerhet finns i bedömningen av antalet ensamkommande barn och ungdomar eftersom antalet under de senaste månaderna fortsätter att öka. Antalet har under de senaste två månaderna legat på en nivå som indikerar att antalet ensamkommande barn under innevarande år blir cirka 2 000. Det skulle innebära att 9 procent av nya asylsökande är ensamkommande barn och ungdomar.

De flesta barn och ungdomar kommer från Irak, Afghanistan och Somalia. Utvecklingsmönstret för dessa nationaliteter ser emellertid lite olika ut. Antalet från Irak har successivt avtagit (minskade med 25 procent jämfört med 2007) medan antalet från Somalia och Afghanistan över tiden har ökat. Ökningen för dessa båda grupper var 83 respektive 117 procent 2008 jämfört med 2007. Se diagram 1.

Diagram 1. Antal ensamkommande barn och ungdomar – per månad

Nedan görs en kortare redogörelse av sammansättning, resvägar etc. för de tre stora barn- och ungdomsgrupperna, Afghanistan, Irak och Somalia.

Afghanistan

De afghanska barn som kommer till Sverige är nästan uteslutande pojkar mellan 15-18 år. De flesta har en längre tid vistats i Iran eller Pakistan, med eller utan föräldrar. Många är uppvuxna i Iran utan uppehållstillstånd och känner oro för att deporteras till Afghanistan. Föräldrar och släkt är ofta försvunna eller finns i Iran. Många av barnen lämnar efter en viss tid i Sverige in en taskira (identitetshandling). När de kommer till Sverige uppger de att de inte har något kontaktnät vare sig i Sverige eller i Afghanistan.

De afghanska barn som kommer tillhör främst folkgruppen hazarer och kommer sannolikt från Ghazni-provinsen. De åberopar den allmänna situationen i Afghanistan och uppger ofta oroligheterna i Ghazni i kombination med andra skäl såsom avsaknad av nära anhörig.

Irak

Barnen från Irak är nästan uteslutande pojkar av kurdiskt ursprung, runt 16 år gamla. Bland det fåtal som är av arabiskt ursprung finns även flickor. Barnen har Sverige som slutmål och de har oftast släktingar eller bekanta här. Under resan har barnen ofta varit i kontakt med familjen men kontakten har senare brutits och familjens vistelseort är inte längre känd.

Språk- och direktanalyser har ibland visat på diskrepans mellan åberopad dialekt och hemvist. Generellt har hemvisten ändrats från Bagdad till de norra delarna av Irak, Kirkuk och Mosel. Barnen åberopar bland annat förföljelse av terrorister och förföljelse på grund av att de tillhör en minoritet. Men även hedersrelaterade grunder förekommer och blir vanligare bland unga män.

Somalia

Barnen från Somalia är mellan 15-17 år. Till skillnad från barnen från Afghanistan och Irak kommer det en stor andel flickor från Somalia, cirka 36 procent.

Barnen har bland annat rest med flyg till Addis Abeba. Vidare uppger barnen att de har vistats flera månader hos släkt eller bekanta i Etiopien. Samtliga saknar identitetshandlingar. När de kommer till Sverige har de oftast ett kontaktnät bestående av släktingar och bekanta. Barnen uppger oftast att de har sänts till Sverige av familj eller nära anhöriga som de nu saknar kontakt med. Barnen från Somalia åberopar i första hand den allmänna situationen i Somalia och att familjemedlemmar har dödats.

Platsbehov i anvisningskommuner

Migrationsverket prioriterar ansökningar från ensamkommande barn och ungdomar. Under 2008 handlades cirka 16 procent av ärendena inom tre månader. Men genom aktiva insatser under året fanns det vid slutet av året endast 81 öppna ärenden som var äldre än tre månader. I mitten av januari hade antalet minskat till cirka 40 ärenden.

En faktor som har påverkat handläggningstiderna är hur länge barnen blir kvar i ankomstkommunerna. Det har tagit cirka 3-4 veckor innan barnen har kunnat anvisas till en anvisningskommun, ibland längre. I dag är situationen att det råder akut brist på platser i kommunerna (se avsnitt nedan Platsbehov ensamkommande barn och ungdomar). Verket kan inte handlägga ett barns asylansökan förrän barnet fått en anvisad kommunplats. När barnet kommit till anvisningskommunen ska byte av god man och offentligt biträde ske, eftersom dessa ska vara knutna till anvisningskommunen.

Under 2008 beviljades 54 procent av de ensamkommande barnen uppehållstillstånd. För irakiska barn var andelen uppehållstillstånd 37 procent, för somaliska barn 82 procent och för afghanska barn 88 procent. Mot bakgrund av att andelen somaliska och afghanska barn har ökat kommer med stor sannolikhet andelen ensamkommande barn som beviljas uppehållstillstånd att öka.

Ett målmedvetet arbete genomförs för att korta handläggningstiderna. Bland annat pågår ett projekt som är finansierat via Europeiska flyktingfonden ("Ensamkommande barn i asylprocessen") som bedöms kunna bidra med förslag på åtgärder som kan korta handläggningstiden. Det gäller åtgärder både inom som utom verket. Exempel på faktorer som ligger utanför verkets kontroll är att det i vissa geografiska områden idag råder långa väntetider för att förordna ny god man och för språkanalyser.

Det finns ett dubbelriktat samband mellan behovet av platser hos anvisningskommuner och verkets handläggningstider. Samtidigt som långa handläggningstider leder till att fler platser behöver tas i anspråk så kan platsbrist få till följd att handläggningstiden ökar eftersom verket inte kan handlägga ett barns asylansökan förrän barnet fått en anvisad kommunplats. Detta förhållande kan bidra till både svårigheter att nå tidsmålen för ensamkommande barn samtidigt som det ytterligare kan öka behovet av platser i anvisningskommuner.

Platsbehov ensamkommande barn och ungdomar

Den sista januari fanns det 1 129 ensamkommande barn inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem.

I dagsläget finns det överenskommelser om strax över 1 100 platser för ensamkommande barn, såväl för asylsökande som för dem med uppehållstillstånd. Av dessa platser ska alltid minst cirka 330 vara tillgängliga för asylsökande barn.

Den 5 februari var 499 av dessa platser belagda av asylsökande barn (inklusive 235 barn med avslagsbeslut). Resterande platser var belagda av barn med uppehållstillstånd och ett 20-tal platser var ännu inte varit färdiga att ta i anspråk.

Vid samma tidpunkt fanns det i ankomstkommunerna 128 barn som väntade på att anvisas en plats.

För ankomstkommuner är bedömningen att de, i alla fall under första halvåret 2009, kommer att ha en fortsatt ansträngd situation.

I kommuner med överenskommelser kommer behovet av ytterligare kommuner och platser att vara fortsatt stort. Många platser (235) som är vikta för asylsökande barn upptas av barn med avslagsbeslut i någon form.

Cirka 15 nya överenskommelser om mottagande av ett visst antal barn i familjehem eller motsvarande har skrivits. Dessa överenskommelser har huvudsakligen skrivits med tidigare aktiva kommuner. Dessa kommuner har lovat att under första halvåret 2009 ta emot cirka 70 barn, framför allt för boende i familjehem.

För att nå ett tillräckligt stort och flexibelt mottagande för ensamkommande barn och ungdomar under år 2009, behöver Migrationsverket akut teckna överenskommelser om minst ytterligare cirka 150 platser som det ser ut i

dagsläget. Dessutom behövs det tillkommande platser (nya platser och genomströmningsplatser) för att möta det antal ansökningar som väntas. Dessutom behövs ett antal buffertplatser. Till detta kommer ett behov av platser för barn med uppehållstillstånd motsvarande mellan 500-600 platser.

Eftersom antalet nyanlända barn varierar (år 2008 från 78 till 197 barn per månad) måste verket och övriga berörda aktörer ha en flexibel organisation som på mycket kort tid kan anpassa sin kapacitet. Det gäller till exempel även offentliga biträden och gode män.

De åtgärder som vidtas för att nå ett tillräckligt stort och flexibelt boende är, förutom den intensifierade interna samordningen, kontinuerliga kontakter med kommuner, med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och med Länsstyrelser.

Sammanfattningsvis talar flera omständigheter för ett fortsatt behov av nya platser, dessa är:

- ett fortsatt stort antal ensamkommande barn
- omständigheter som påverkar handläggningstiderna
- att andelen barn som har beviljats uppehållstillstånd har sjunkit under år 2008, vilket innebär att många asylplatser är belagda med barn som har fått avslag på sin asylansökan.
- svårigheter i arbetet med att verkställa beslut om avvisning och utvisning, vilket ger längre vistelse i mottagningssystemet.

5. Övriga processer

5.1. Arbete, besök och bosättning

Utfall

Utförligare beskrivningar och analyser av verksamhetsområdets resultat år 2008 finns att läsa i Migrationsverkets årsredovisning 2008.

Under år 2008 kom det in 45 064 förstagångsansökningar från anhöriga, en ökning med cirka 21 procent jämfört med föregående år. Även antalet förlängningsärenden ökade. Antalet inkomna ansökningar för gäststudier och arbetstillstånd ökade också under 2008. Totalt under år 2008 kom det in 146 256 ärenden och ärenden 141 032 avgjordes (exklusive passärenden). Antalet öppna ärenden vid årets slut var 27 431.

Tabell 15. Utfall januari 2009 arbete, besök och bosättning

Utfall januari 2009	Inkomna	Avgjorda	Öppna
Anknytning	3 646	3 021	13 955
Anknytning, förl	1 675	1 366	5 019
EES/registerärenden	1 582	1 577	4 025
Arbetsmarknadsärenden	1 302	1 141	2 204
Studerande	1 589	2 959	2 289
Besök	819	815	321
Viseringar	197	253	114

Prognos**Prognos inkomna ärenden 2009 till 2012**

Den förändring som skett beträffande antalet inkomna tillståndsärenden är att antalet arbetsmarknadsärenden har skrivs ner ytterligare.

Tabell 16. Prognos inkomna ärenden arbete, besök och bosättning

Prognos 19/1-09	2009	2010	2011	2012
Anknytning	43 000	39 000	36 000	35 000
Anknytning, förl	21 500	25 500	22 000	24 000
EES/registerärenden	22 000	21 000	20 000	20 000
Arbetsmarknadsärenden	31 000	28 000	27 000	27 000
Studerande	26 000	26 000	26 000	26 000
Besök	11 000	11 000	11 000	11 000
Viseringar	4 000	4 000	4 000	4 000
Pass	22 000	20 000	20 000	20 000
Summa	180 500	174 500	166 000	167 000
Prognos 26/2-09	2009	2010	2011	2012
Anknytning	43 000	39 000	36 000	35 000
Anknytning, förl	21 500	25 500	22 000	24 000
EES/registerärenden	22 000	21 000	20 000	20 000
Arbetsmarknadsärenden	26 000	26 000	26 000	27 000
Studerande	26 000	26 000	26 000	26 000
Besök	11 000	11 000	11 000	11 000
Viseringar	4 000	4 000	4 000	4 000
Pass	22 000	20 000	20 000	20 000
Summa	175 500	172 500	165 000	167 000
Ändring, antal	-5 000	-2 000	-1 000	0

Anknytningsärenden

Under prognosperioden bedöms antalet anknytningsärenden successivt minska. Verkets tidigare prognos för anknytningsärenden ligger kvar.

Ett starkt samband finns mellan antalet förstagångsansökningar för anknäytning och antalet uppehållstillstånd till asylsökande.

Anhöriginvandringen påverkas direkt av ett ökat antal beviljade uppehållstillstånd för asylsökande genom att nära anhöriga till dem som fått asyltillstånd återförenas i Sverige. Under år 2008 beviljades drygt hälften så många uppehållstillstånd för asylsökande som under år 2007. Det innebär att färre återföreningsfall kommer att hanteras kommande år. Samtidigt som den asylrelaterade anhöriginvandringen kommer att minska, har en stark migrationsbas byggts upp som kan ge upphov till en ökning av familjebildningsfallen som inte direkt är asylrelaterade. Under de senaste tio åren har anhöriginvandringen fortgående ökat. Även om verket för närvarande antar att nivån för anhöriginvandring kommer att minska något, kan utvecklingen, på lite sikt, gå åt motsatt håll.

Arbetstillståndsärenden

Under inledningen av januari månad har antalet inkomna arbetstillståndsärenden legat på en relativt låg nivå. I slutet av månaden skedde sedan en ganska markant ökning, vilket troligtvis beror på att pappersansökningarna från utlandsmyndigheterna då började strömma in till verket. I början av februari har antalet ansökningar återigen minskat något.

Konjunkturläget i det svenska näringslivet har under det fjärde kvartalet 2008 kraftigt försämrats. Näringslivets sysselsättningsplaner pekar i januari på fortsatta omfattande nedskärningar. Enligt Konjunkturinstitutet (KI) är bland annat datakonsulter och dataservice en bransch som är på väg ner. Många av dem som nu ansöker om arbetstillstånd är dataspecialister.

Inför de nya reglerna om arbetskraftsinvandring var verkets bedömning att det skulle komma in cirka 8 000 ansökningar från asylsökande. Efter reglernas ikraftträdande är nu bedömningen att antalet ansökningar från denna kategori kommer att hamna på en lägre nivå.

I föregående prognos skrev verket ner antalet inkomna ansökningar med hänvisning till den vikande konjunkturen. Mot bakgrund av färre ansökningar från asylsökande och konjunkturläget, blir bedömningen att antalet inkomna arbetskraftsärenden kommer att minska ytterligare under perioden 2009 till 2011. Verket skriver därför ner sin prognos med 5 000 ärenden år 2009, 2 000 ärenden år 2010 och med 1 000 ärenden för år 2011.

Gäststuderande

Verkets tidigare bedömning för studerandeärenden ligger kvar. En osäkerhet som bör lyftas är att lågkonjunkturen på sikt kan medföra en minskning av antalet utländska studenter. Under de senaste åren har antalet helårsstudenter (som till större delen är svenska studenter) minskat. De svenska lärosätena har kompenserat denna minskning genom att öka andelen utländska studenter. Men vid en lågkonjunktur är erfarenheten att svenska helårsstudenter ökar, vilket kan bidra till att lärosätenas intresse av för utländska studenter avtar.

Prognos avgjorda ärenden 2009 till 2012

I förhållande till föregående prognos har en justering skett i antalet avgjorda förstagsångsansökningar för anknytning och för arbetsmarknadsärenden.

Tabell 17. Prognos avgjorda ärenden arbete, besök och bosättning

Prognos 19/1-09	2009	2010	2011	2012
Anknytning	41 000	44 000	37 000	35 000
Anknytning, förl	21 500	25 500	22 000	24 000
EES/registerärenden	22 000	21 000	20 000	20 000
Arbetsmarknadsärenden	31 000	28 000	27 000	27 000
Studerande	26 000	26 000	26 000	26 000
Besök	11 000	11 000	11 000	11 000
Viseringar	4 000	4 000	4 000	4 000
Pass	22 000	20 000	20 000	20 000
Summa	178 500	179 500	167 000	167 000
Prognos 26/2-09	2009	2010	2011	2012
Anknytning	43 500	43 000	36 000	35 000
Anknytning, förl	21 500	25 500	22 000	24 000
EES/registerärenden	22 000	21 000	20 000	20 000
Arbetsmarknadsärenden	26 000	26 000	26 000	27 000
Studerande	26 000	26 000	26 000	26 000
Besök	11 000	11 000	11 000	11 000
Viseringar	4 000	4 000	4 000	4 000
Pass	22 000	20 000	20 000	20 000
Summa	176 000	176 500	165 000	167 000
Ändring, antal	-2 500	-3 000	-2 000	0

Anknytningsärenden

Prognosen för antalet avgjorda anknytningsärenden under år 2009 skrivs upp med 2 500 ärenden till 43 500. För år 2010 skrivs antalet avgjorda ärenden ner med 1 000, till 43 000. Med det antalet avgjorda ärenden kan tidsmålen för handläggningen uppnås. Även för år 2011 skrivs antalet avgjorda ärenden ner med 1 000, men bedömningen är att verket för år 2011 och 2012 kommer att avgöra samma antal ärenden som kommer in.

Arbetsstillståndsärenden

Utifrån att antalet inkomna ärenden minskar sker även en likartad justering av antalet avgjorda ärenden under åren 2009-2011. Antalet avgjorda minskas med 5 000 ärenden år 2009, med 2 000 år 2010 och med 1 000 år 2011.

Övriga ärendeslag

Prognosen för övriga ärendeslag är oförändrad i förhållande i förhållande till föregående prognos. Utgångspunkten är att verket avgör lika många ärenden som kommer in.

Måluppfyllelse

Med undantag för anknytningsärenden, bedömer verket att tidsmålen uppnås i alla ärendekategorier under 2009 och kommande år.

62 procent av de anknytningsärenden som avgjordes år 2008 handlades inom sex månader. Under år 2009 kommer måluppfyllelsen att förbättras till cirka

att 70 procent. Genom att verket under 2010 räknar med att avgöra fler ärenden än vad som kommer in, utvecklas måluppfyllelsen positivt.

5.1.1 Utveckling av produktivitet prövning av arbete, besök och bosättning

Tabell 18. Antal ärenden per årsarbetare - utfall och prognos

Produktivitet	Utfall		Prognos	
	2007	Utfall 2008	2009	2010
Avgjorda ärenden	143 548	162 366	176 000	176 500
Årsarbetskrafter	360	381	416	411
Produktivitetstal	399	426	423	429

Utfall 2007-2008

Utvecklingen av produktiviteten inom området arbete, besök och bosättning kan redovisas på flera olika sätt. Det totala antalet ärenden som avgjorts per årsarbetare har ökat från 399 till 426 ärenden per årsarbetare mellan åren 2007 och 2008. Det är en ökning med 6,7 procent. En brist med detta jämförelsetal är att hänsyn inte tas till den effekt som en förändring av ärendesammansättningen kan medföra. För att kunna skapa en relevant bild av de resurser som de olika ärendekategorierna kräver, bör respektive ärendekategori viktas utifrån sitt specifika behov av resurser. Med en sådan viktning blir produktivitetsutvecklingen mellan åren 2007 och 2008 cirka 2,4 procent.

Prognos 2009-2010

Genom att antalet arbetstillståndsärenden skrivs ner, kommer områdets produktivitet att påverkas eftersom produktiviteten för denna kategori beräknas vara högre än för många andra ärendekategorier.

Inom området har verket genomfört flera projekt i syfte att se över och förändra arbets sättet, i första hand beträffande anknytningsärenden. Under 2009 beräknas detta utvecklingsarbete ge effekt, vilket innebär att produktiviteten för anknytningsärenden kan höjas något.

Denna prognos innebär en något högre total produktivitet år 2009 i förhållande till 2008. En orsak till att verket inte bedöms uppnå en lika stor ökning av produktiviteten som år 2008 är att verket under år 2009 kommer att avdela resurser för utveckling av verksamheten, se avsnitt 1.2. Den slutliga bedömningen är att de effektiviseringsvinster som området kan göra under innevarande år endast motsvarar de resurser som används i form av personal för att säkra den framtida utvecklingen och effektiviteten.

Effektiviseringsvinsterna av de utvecklingsprojekt som genomförs på verket är svåra att uppskatta. Ett antagande är att verket först mot senare delen av 2010 kommer att kunna se effekter av projekten. De osäkra antaganden som nu finns kring effektiviseringsvinster, är en produktivitetsförbättring på runt 2 procent för 2010. Efter år 2010 kommer en ökad effekt att märkas och

utvecklingsvinsterna beräknas då kunna hämtas hem. Se vidare under kapitel 6. Ekonomiska bedömningar.

5.1.2 Kommande lagar och EU-direktiv inom området

Utredningen kring **Försörjningskravet i anknytningsärenden** (SOU 2008:114) lämnade den 1 december 2008 sitt betänkande till regeringen. Riksdagsbehandlingen är planerad till september 2009 och datum för ikraftträdande är för närvarande planerad till den 15 december 2009.

Förslaget till **gemensam viseringskodex** förväntas bli antaget under innevarande år. I enlighet med förslaget kommer möjligheten att överklaga avslagsbeslut i viseringsärenden att ges en införandetid om 18 månader. I oktober 2008 tillsattes en statlig kommitté som har till uppgift att utreda hur överklagandemöjligheten ska införlivas i svensk lagstiftning. Hur dessa förändringar påverkar verket är beroende av hur överklagandeprocessen slutligen utformas. Verket kan komma att påverkas i stor omfattning, såväl ekonomiskt som organisatoriskt. De gemensamma konsulära instruktionerna (CCI) antas sannolikt under 2009 och kommer att resursmässigt påverka området, bland annat genom att utbildningar kommer att behöva genomföras med utlandsmyndigheterna.

Biometri i form av fingeravtryck kommer att införas i pass från och med den 28 juni 2009. Den extra tidsåtgången för biometriupptagningen beräknas till 2 – 5 minuter, vilket innebär ökad arbetsbelastning i verkets tillståndsexpeditioner.

Uppehållstillståndskort med biometri kan komma att införas under början av år 2011. Hur dessa kort ska hanteras är föremål för utredning, i vilken Migrationsverket deltar. Om korten inte ska skickas ut till utlandsmyndigheterna utan i stället lämnas ut i Sverige kommer detta att medföra ytterligare besök och därmed ökad belastning i tillståndsexpeditionerna.

Det så kallade **blåkortsdirektivet** som rör inresa och vistelse för personer med högkvalificerade anställningar kommer sannolikt att implementeras under 2011. Direktivet förväntas inte leda till några större öknningar av antalet ansökningar men det kommer att medföra merarbete eftersom parallella regelverk kommer att finnas. Tillstånd enligt direktivet blir då en alternativ tillståndsform jämte det ordinarie regelverk för arbetstillstånd. Direktivet kan också leda till införandet av möjlighet att separat överklaga ett avslag på en ansökan om arbetstillstånd.

Under våren 2009 kan ett förslag till **direktiv rörande säsongarbetare** komma att presenteras. Direktivet är inte förenligt med den förändrade lagstiftning beträffande arbetskraftsinvandring som nyligen infördes i svensk rätt eftersom säsongarbete som särskild tillståndsgrund då togs bort. Skulle direktivet genomföras innebär detta att säsongarbetare återinförs.

Förslag om **införande av studieavgifter** för utomeuropeiska studenter ingår som en del i den så kallade internationaliseringspropositionen. Om propositionen blir klar till mars 2009 kan studieavgifter komma att införas till höstterminen 2010. Förseñas propositionen, skjuts införandet sannolikt fram till vårterminen 2011. Eftersom något färdigt förslag inte finns, kan verket i dagsläget inte beräkna effekterna av studieavgifter. Det kan dock inte uteslutas att antalet ansökningar från gäststudenter minskar. Det kan också leda till att andra kategorier än i dag väljer att studera i Sverige.

Området kommer under prognosperioden i hög grad att påverkas av ett antal olika förslag, förslag som med stor sannolikhet kommer att påverka både ärendenivåer, ärendeformer, krav på arbetsinsatser och resurser. Eftersom i huvudsak alla förslag i redovisningen ovan (förutom biometri i form av fingeravtryck) ännu inte har varit föremål för beslut, har verket inte tagit hänsyn till eventuella effekter.

5.1.3 Rapportering kring inkomna ärenden till Utlandsmyndigheterna

Migrationsverkets har i årets regleringsbrev fått ett nytt uppdrag att vid varje prognostillfälle redovisa antalet viseringar och olika ansökningar om uppehållstillstånd som lämnats till utlandsmyndigheterna. Vidare ska verket i samråd med Utrikesdepartementet och berörda utlandsmyndigheter redovisa en prognos över sådana ärenden.

Enligt regleringsbrev ska verket den 1 februari och 1 september lämna statistik till regeringen över antalet utlänningsärenden inkomna till utlandsmyndigheterna. I denna prognos hänvisar verket till den statistik som verket lämnade den 1 februari 2009, dnr 111-20009-3230.

Inledningsvis vill verket påpeka att det vid detta prognostillfälle funnits vissa svårigheter med att lämna en bedömning av hur många tillståndsärenden som kan tänkas komma in till utlandsmyndigheterna. Åtskilliga av de aktuella ärendena ges in direkt till verket utan att utlandsmyndigheterna blandas in. Det gäller till exempel förlängningsärenden och huvuddelen av EES-ärendena. Samtidigt avgörs en del ärenden direkt på utlandsmyndigheterna. Vidare finns möjligheten att i till exempel arbetstillståndsärenden ansöka elektroniskt, vilket bidrar till att minska inflödet till ambassaderna. Ett utvecklingsarbete genomförs för att öka andelen elektroniska ansökningar och om det arbetet blir framgångsrikt, kommer belastningen på utlandsmyndigheterna att kraftigt minska. Verket har för avsikt att åter kunna erbjuda gäststudenter att vid förstagångsansökan ansöka elektroniskt, vilket sannolikt kommer att medföra en betydande avlastning för de utlandsmyndigheter som har många studerandeärenden. När denna möjlighet kan tillhandahållas är dock i dagsläget oklart.

Under 2008 tog utlandsmyndigheterna emot drygt 68 000 ansökningar om arbets- och uppehållstillstånd. Bedömningen är att Migrationsverket totalt kommer att ta emot fler ärenden under 2009 än 2008, vilket talar för en

ökning även hos utlandsmyndigheterna (se sidan 38, Prognos inkomna ärenden 2009 till 2012).

Det finns en osäkerhet i bedömningen bland annat på grund av att ökningen i huvudsak är hänförlig till ett ökat antal arbetstillståndsärenden. I dagsläget är det mycket svårt att bedöma omfattningen av den ekonomiska recessionens påverkan på denna ärendekategori men det är också svårt att bedöma hur väl verket lyckas i sitt arbete med att öka andelen elektroniska ansökningar. Utlandsmyndigheter som har större volymer av denna ärendekategori är bland annat Bangkok, Peking, Shanghai och Kiev.

Eftersom Sverige för närvarande inte tar ut några avgifter för utomeuropeiska studenter är bedömningen att det även fortsättningsvis är intressant att söka tillstånd för studier i Sverige. Men även här finns en osäkerhet i bedömningen eftersom möjlighet att ansöka elektroniskt återigen planeras att införas. En annan osäkerhet gäller hur aktiva de svenska universitetens kommer att vara med att fylla sina platser med utländska studenter. Utlandsmyndigheter som med många ansökningar om gäststudier är Islamabad, Teheran, Abuja, Peking och Shanghai.

Antalet ansökningar om uppehållstillstånd på anknytning avtar något men fortsätter att ligga på en relativt hög nivå. Det finns en övergripande trend för familjebildningsfallen att öka. Minskningen av den irakiska asylrelaterade anhöriginvandringen kommer emellertid att påverka antalet ansökningar som kommer in till utlandsmyndigheterna i Teheran, Damaskus och Ankara.

Med reservation för osäkerheten i bedömningen uppskattar verket antalet inkomna UAT-ärenden hos utlandsmyndigheterna till 71 000 för år 2009, en mindre ökning i förhållande till föregående år.

I likhet med de närmast föregående åren, ökade antalet inkomna viseringsärenden 2008 men ökningen var mindre än tidigare år. Verkets bedömning för 2009 är att antalet inkomna viseringsärenden kommer att ligga på samma nivå som 2008, det vill säga cirka 234 000 ärenden. Försvagningen av världsekonomin kan medföra en minskning av affärs- och turistbesöken men säkra belegg för detta saknas i dagsläget. Det är utlandsmyndigheter i Ryssland som i dag har de allra största volymerna av viseringsärenden. Utlandsmyndigheterna i Moskva, Sankt Petersburg och Kaliningrad tog 2008 emot 35 procent av alla viseringsärenden. Viseringar för turistbesök är störst i antal. Den ekonomiska krisen har medfört kännbara effekter på det ryska samhället och dess befolkning. I vilken omfattning detta kommer att påverka den ryska befolkningens besöks- och resevanor till Sverige är svårt bedöma. En utveckling kan vara att kortare och billigare resor till Sverige kan öka.

Verket har i dagsläget sparsamt med information från utlandsmyndigheterna och osäkerheten i prognosen är därför stor. Under mars inkommer rapportering från de myndigheter som har migrationsattachéer. Underlagen kommer då förhoppningsvis att till nästa prognos ge ett bättre prognosunderlag.

5.1.4 Plan för utveckling av arbetssätt m m på utlandsmyndigheterna

Migrationsverket tog hösten 2008 fram en plan för att utveckla arbetssätt med mera på utlandsmyndigheterna. Syftet var att få till stånd en mer rationell process, korta väntetiderna och samtidigt höja kvaliteten i handläggningen.

Arbetet har inletts med en processkartläggning av ärendehanteringens på de utlandsmyndigheter som har migrationsattachéer. Arbetet med att sammanställa underlaget pågår för närvarande och beräknas vara klart i mars.

I dag sker hanteringen av migrationsärenden på ett likartat sätt oavsett utlandsmyndighetens geografiska placering, ärendemängd och ärendekategori. Arbetssättet bör kunna var mer anpassad utifrån lokala förutsättningar. Exempel på detta är skriftliga utredningar med den sökande som kan passas bättre i vissa länder än andra.

Samtidigt pågår en genomgång av de ärenden där Migrationsverket har begärt komplettering hos utlandsmyndigheterna. Syftet är att få en bild av i vilka ärenden kompletteringar begärs, om det är på grund av bristfälligt underlag från början, om det är ett fåtal myndigheter som får mer begäran om komplettering etc.

Utrikesförvaltningens besparingskrav kommer med all sannolikhet att märkas även när det gäller hanteringen av migrationsärenden, men i vilken omfattning är det för tidigt att ha en uppfattning om.

Verket har sedan tidigare problem med hur utlandsmyndigheterna redovisar den faktiska väntetiden för den sökande. Det förekommer olika varianter och olika sätt att boka tid för att lämna in ansökningar och genomföra utredningar.

För att verket ska få en uppfattning om väntetiderna på utlandsmyndigheterna bör ett enhetligt system införas när det gäller bokning och registrering av ansökningarna. Inom projekten VIS och projektet e-Migration pågår arbete med att hitta ett lämpligt system för elektronisk tidsbokning och elektroniskt inlämnande av ansökan.

5.2 Medborgarskap

Utfall

Utförligare beskrivningar och analyser av verksamhetsområdets resultat år 2008 finns att läsa i Migrationsverkets årsredovisning 2008.

Under januari kom det in 2 153 grundärenden och 1 900 avgjordes. Irakiska medborgare utgör den största gruppen, både vad gäller inkomna ansökningar och öppna ärenden.

Tabell 19. Utfall januari 2009 medborgarskapsärenden

Utfall januari 2009	Inkomna	Avgjorda	Öppna
Antal grundärenden	2 153	1 900	3 505

Prognos inkomna och avgjorda medborgarskapsärenden 2009-2012

I förhållande till föregående prognos justeras antalet inkomna ärenden år 2012 ned till 30 000. För år 2009-2011 kvarstår verkets tidigare prognos

Tabell 20. Prognos inkomna ärenden medborgarskap

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	30 000	33 000	40 000	40 000
Prognos 26/2-09	30 000	33 000	40 000	30 000
Ändring, antal	0	0	0	-10 000

För antalet avgjorda ärenden görs justeringar även för år 2009 och 2010. År 2009 räknar verket med att avgöra 24 000 ärenden, en minskning med 6 000 ärenden jämfört med verkets tidigare bedömning. År 2010 höjs prognosen till 36 000 ärenden, en ökning med 3 000. För 2011 är prognosen oförändrad och för 2012 anpassad utifrån förändringen av antalet inkomna ärenden.

Tabell 21. Prognos avgjorda ärenden medborgarskap

År	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	30 000	33 000	40 000	40 000
Prognos 26/2-09	24 000	36 000	40 000	30 000
Ändring, antal	-6 000	3 000	0	-10 000

Måluppfyllelse

I verkets regleringsbrev för 2009 har tidsmålet för medborgarskapsärenden sänkts från sju månader till sex månader. Omräknat till ett tidsmål på sex månader var måluppfyllelsen 2008 ungefär 92 procent. Under år 2009 kommer verket inte riktigt att nå upp till samma grad av måluppfyllelse. Ambitionen är att handlägga ärenden enligt det arbetssätt som varit mycket framgångsrikt de senaste åren. En konsekvens av att antalet öppna ärenden ökar under året blir att den genomsnittliga handläggningstiden ökar. Men i de allra flesta fall kommer beslut ändå att fattas inom sex månader.

5.2.1 Utveckling av produktivitet prövning svenskt medborgarskap**Tabell 22. Antal ärenden per årsarbetare - utfall och prognos**

	Utfall 2007	Utfall 2008	Prognos 2009	Prognos 2010
Avgjorda ärenden	26 699	25 693	24 000	36 000
Årsarbetskrafter	47	45	42	60
Produktivitet	574	571	571	600

Under år 2007 och år 2008 har produktiviteten för medborgarskapsärenden ungefär varit densamma 2008 som 2007, 571 avgjorda ärenden per årsarbetare 2008 jämfört med 574 ärenden 2007.

År 2009 kommer ett omfattande utvecklingsarbete att bedrivas, vilket kommer att kräva en del resurser. Det faktum att verket räknar med att få in fler ärenden än vad som avgörs, bidrar till att produktiviteten sjunker eftersom tid kommer att läggas på att hantera ärenden som inte avgörs under innevarande år.

Mot bakgrund av detta, är bedömningen att om verket i hanteringen av medborgarskapsärenden upprätthåller samma produktivitet 2009 som 2008 innebär detta i praktiken en effektivitetshöjning. Verket räknar således med 571 avgjorda ärenden per årsarbetare även 2009. Effekterna av de pågående utvecklingsprojekten beräknas komma 2010 och framåt. År 2010 är beräknas insatserna ge en ökad effektivisering om cirka 5 procent. Se vidare under kapitel 6. Ekonomiska bedömningar.

6 Ekonomiska bedömningar

6.1 Sammanfattning av de ekonomiska bedömningarna

Migrationsverket bedriver som tidigare sagts ett genomgripande utvecklingsarbete under 2009 och 2010 i syfte bland annat att öka effektiviteten i asylprövningen och korta handläggningstiderna markant.

De effekter som de pågående och planerade utvecklingsprojekten väntas ge, i synnerhet det nya arbetssätt inom asylprövningsverksamheten, är i första hand att väntetider minimeras, vilket kommer att korta handläggningstiderna totalt. Det finns förhoppningar att arbetssättet även kommer att leda till förbättrad produktivitet i asylprövningen, även om det i dagsläget är svårt att bedöma om utgifterna för asylprövningen kommer att bli lägre. Verket tror dock att med det nya arbetssättet kommer samordningseffekter att leda till utgiftsbesparingar inom asylprocessen. Dessa kommer troligen att till största delen falla ut på anslaget för ersättningar och bostadskostnader (1:2) samt på förvaltningsanslaget avseende mottagningsverksamheten. Dessa framtida utgiftseffektiviseringar har inte bedömts i denna prognos, eftersom arbetssättet inte ännu är testat och utvärderat. Verket tillämpar på så vis den i ekonomiska sammanhang etablerade försiktighetsprincipen i denna prognos, som innebär att en kostnad tas upp så tidigt som möjligt, medan en intäkt eller kostnadsbesparing inte beaktas förrän den bedöms som säker. Prognosen som lämnades i januari innehöll dock en generell effektivisering av både asylprövningen och mottagningsverksamheten, som inte har direkt koppling till det nya arbetssättet.

Asylprövningen hos Migrationsverket antas komma i balans under 2009. Det innebär att efterhand väntas i princip inget öppet ärende vara äldre än sex

månader. Effektiviteten i prövningen bedöms successivt att öka under 2009-2010, för att sedan ligga kvar på en högre nivå än i dag, se avsnitt 4.1.3. Effekten väntas bli kortare handläggningstider. Migrationsverket gör nu en medveten satsning på att avsluta de äldsta ärendena först, vilket är en förutsättning för att lyckas med det påbörjade reformarbetet. Syftet är att kraftigt minska handläggningstiderna i asylsystemet, och nå de av regeringen uppsatta tidsmålen. Under en övergångsperiod kommer dock denna satsning att påverka produktiviteten negativt.

Prognosen över antalet personer som är inskrivna vid slutet av respektive år bygger på att det väntas komma färre asylsökande under innevarande år än förra året. Det ger en liten minskning av antalet inskrivna.

Även i denna prognos finns en diskrepans mellan de av regeringen föreslagna anslagsramarna och det behov som verket beräknar för att kunna fullgöra uppdraget och nå de av regeringen uppsatta målen med en budget i balans (se avsnitt 6.4). Verket lyfter i budgetunderlaget för 2010-2012, som lämnas till regeringen samtidigt som denna prognos, fram behovet av att få behålla hela anslagssparandet från 2008. Det skulle innebära att verket kunde disponera ytterligare cirka 20 miljoner kronor på förvaltningsanslaget år 2009. Det skulle då inte bli nödvändigt att belasta anslagskrediten på förvaltningsanslaget för att täcka det underskott som bedöms uppstå.

Migrationsverkets förvaltningsanslag

År	2009	2010	2011	2012
Föreslagna medel	2 118	1 964	1 802	1 802
Prognos 26/2 2009	2 139	2 121	2 042	2 004
Ytterligare behov	-21	-157	-240	-202
Ärendeproduktion	271 300	280 700	266 400	253 300
Utgift per avgjort ärende	7 884 kr	7 557 kr	7 665 kr	7 911 kr

Sammanfattningsvis kan konstateras att de framräknade behoven till största delen är volymrelaterade, men att även mixen av olika ärendekategorier har betydelse, se tabellen ovan. Där framgår till exempel att antalet avgjorda ärenden beräknas bli större år 2010 än år 2009, samtidigt som behovet av anslagsmedel då ligger på en lägre nivå. Orsaken är att antalet asylbeslut minskar, men att antalet personer som vill komma till Sverige som anhöriga eller för att arbeta eller studera ökar. Alla ärendekategorier är inte lika resurskrävande, vilket gör att styckutgifterna inte är helt jämförbara mellan åren, men de ger en indikation om utgiftsutvecklingen. Under de därpå kommande två åren minskar antalet avgjorda ärenden samtidigt som behov av anslagsmedel minskar. Utgiften per avgjort ärende ökar dock marginellt, vilket dels beror på att verket inte tagit hänsyn till de kostnadsbesparingar som utvecklingsarbetet ger och dels på att utvecklingsprojekten då har börjat amorteras av, vilket ökar utgifterna.

Om verket inte tillförsäkras resurser som svarar mot behovet för de närmaste åren enligt denna prognos, kommer det att markant påverka myndighetens möjlighet att uppnå de uppsatta målen. Någon del av uppdraget måste då

prioriteras ned, med längre handläggningstider inom något eller några verksamhetsområden som följd.

6.2 Kostnader för kompetensförsörjning och avveckling 2009 och framåt

Verket ska under perioden 2009 – 2011 minska bemanningen för att anpassa personalstyrkan till verksamhetens omfattning. Den föreslagna anslagsnivån 2010 innebär att verket redan under 2009 skulle behöva avveckla personal för att vid årsskiftet ha en organisation som ryms inom anvisad budgetram för 2010. En så tidig avveckling skulle dock allvarligt inverka på myndighetens möjlighet att fullgöra uppdraget.

En förutsättning för att verket ska klara uppdraget under 2009 är att verket efter att i början av året ha anpassat dimensioneringen till befintlig ram, kan avvakta med ytterligare neddragning av personal till efter årsskiftet. I annat fall har verket inte kapacitet att fatta beslut i det antal ärenden som krävs för att nå de uppsatta målen. Kostnad för avveckling kommer därmed att belasta budgeten för 2010. Denna kostnad ryms inom prognostiserade anslagsnivåer i denna prognos.

För 2009 beräknas enligt ovanstående resonemang en neddragning med cirka 130 årsarbetare, och de kommande åren med ytterligare med ytterligare 200-300 årsarbetare, beroende på vilka medel verket tilldelas de kommande åren.

För år 2009 beräknas avvecklingskostnaderna till cirka 34 miljoner kronor. Detta trots de nedan redovisade insatserna för ökad intern rörlighet och för att avsluta tidsbegränsade anställningar. Drygt 14 miljoner kronor avser neddragningar som beslutades år 2008 och tidigare.

För att klara den nödvändiga bemanningsminskningen 2009 med minimum av extra personalkostnader som inte kan nyttjas fullt ut i produktionen, har sedan hösten 2008 ett antal verksövergripande kompetensförsörjningsåtgärder planerats och satts in. Åtgärderna syftar bland annat till att utveckla och intensifiera arbetet med att:

- öka den interna rörligheten mellan verksamheter
- planlägga neddragningar i relation till naturlig avgång och när tidsbegränsade anställningar löper ut
- kompetensutveckla för ökade möjligheter till intern rörlighet
- begränsa externrekryteringar genom dispensförfarande.

På kort sikt förväntas att de personalkostnader som inte kan användas i produktionen kommer att minska. På lång sikt får vi en ökad flexibilitet i kompetensnyttjandet mellan verksamheterna som kan användas för att minska de negativa effekterna av ständiga utökningar och neddragningar.

6.3 Utfall och prognos 2009

Följande redovisning omfattar utfall för januari 2009, samt prognos för återstående månader av året, samt prognoser för åren 2010 – 2012.

Månadsvisa prognoser samt kommentarer där förändringar skett för år 2009 i förhållande till tidigare prognoser.

1:1 Migrationsverket

Mkr	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Utfall	140												140
Prognos jan	181	175	197	175	174	181	175	173	176	178	171	182	2 139
Prognos feb	140	180	207	183	183	163	181	183	187	186	181	166	2 139

Verkets prognos över utgifterna på förvaltningsanslaget 1:1 ligger kvar på samma nivå som i januariprognosen. Omfattningen av prövningsverksamheten är endast marginellt förändrad i denna prognos, vilket innebär att antalet avgjorda ärenden i stort sett är detsamma som tidigare. Däremot har inte asylproduktionen under januari nått upp till tidigare prognostiserade nivå, vilket gör att återstående beting för året ligger kvar på samma nivå som tidigare trots att verket bedömer att antalet asylsökande i år minskar med tusen personer i förhållande till tidigare bedömning.

Även utgifterna i mottagningsverksamheten ligger på samma nivå som i förra prognosen.

Orsakerna till att utfallet i januari är cirka 40 miljoner kronor lägre än senaste prognos, är flera. Två har större tyngd än de övriga. Den första avvikelser, som är cirka 25 miljoner kronor, beror på att prognosvärden fortfarande uttrycks i utgiftstermer medan anslagsavräkningen (utfallet) är gjort i kostnadstermer. De övriga 15 miljoner kronor är hänförliga till att mottagningsverksamheten haft ett lägre utfall, delvis på grund av att lönekostnader för timanställd personal och övertid i förvaren inte blivit bokade i januari.

1:2 Ersättningar och bostadskostnader

Mkr	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Utfall	382												382
Prognos jan	484	145	155	336	188	140	405	137	133	410	141	142	2 815
Prognos feb	382	167	162	342	192	144	405	141	137	409	143	144	2 768

Prognosen över utgifter för anslaget är sänkt med 47 miljoner kronor jämfört med januariprognosen. Utgifterna för ersättning till asylsökande och sjukvård är sänkta, medan utgifterna för utbildning är något högre i denna prognos, se nästa stycke.

Utfallet blev cirka 100 miljoner lägre än tidigare prognostiserat. Här är inte skillnad mellan utgiftsprognos och kostnadsmissig anslagsavräkning någon förklaring, eftersom de allra flesta kostnadsslag avräknas i utgiftstermer. Orsaken är till största delen att prognosen för sjukvårdsutgifter var högre än utfallet. Ersättningar för sjukvård betalas ut kvartalsvis till största delen, och

januari månad är en sådan utbetalningsmånad. Ett lägre utfall slår därför igenom på årsprognosen, som är sänkt med 53 miljoner kronor. Utfallet för ersättningar till asylsökande blev 10 miljoner lägre än prognostiserat, och årsprognosen sänks med 15 miljoner kronor. Utfallet för ersättningar för utbildning blev däremot 13 miljoner kronor högre än prognostiserat, och årsprognosen höjs med 12 miljoner kronor. Utfallet för ersättning för ensamkommande barn avvek inte nämnvärt från prognosen, men på grund av att antalet barn som söker asyl i Sverige fortsätter att öka, behöver verket avtala fler platser i kommunerna, vilket påverkar prognosen som höjs med 10 miljoner kronor.

Antalet inskrivna i mottagningssystemet ligger på ungefär samma nivå som i förra prognosen år 2009. Skillnaden är cirka 300 personer i genomsnitt, vilket bidrar till att ovan nämnda utgifter för ersättningar minskar med 20 miljoner kronor. Antalet barndygn är samma som i förra prognosen.

1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Posten 7, Resor vid vidarebosättning m m

Prognosen är höjd med 6,7 miljoner kronor beroende på att en faktura från IOM kom för sent, vilket resulterade i att verket inte kunde belasta år 2008 med utgifter på drygt 8 miljoner kronor. Anslagssparande från år 2008, blev 14,6 miljoner kronor, av vilket verket enligt regleringsbrev från 2008-12-18 inte får behålla någon del alls. Verket yrkar därför att 8 miljoner kronor förs över till år 2009. Detta yrkande görs också i budgetunderlaget som lämnas till regeringen senast den 1 mars 2009.

Posten 8, Anhörigresor

Prognosen är höjd med 1,4 miljoner kronor beroende dels på att antalet ansökningar om bidrag för resa till Sverige för anhöriga till flyktingar fortsätter att öka kraftigt, och dels på att reskostnaderna per person ökar. Att antalet resor ökar beror på att fler personer får flyktingstatus i Sverige. Dessutom ändrar IOM sina faktureringsrutiner, vilket innebär att den eftersläpning i fakturering som tidigare förekommit beräknas upphöra, innebärande att verket i år får utgifter även för kvartal 4, alltså sammanlagt fem kvartal. För att klara utgifterna för resorna behöver verket 0,95 miljoner kronor för kvartal 4 förra året, och 2,95 miljoner kronor för 2009, totalt 3,9 miljoner kronor.

1:4 Domstolsprövning i utlänningsärenden

Mkr	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Utfall	32												32
Prognos jan	47	33	47	33	33	33	48	35	47	33	33	33	458
Prognos feb	32	51	48	34	34	34	49	36	48	34	34	34	470

Prognosen för anslaget 1:4 är höjd med 12 miljoner kronor. Migrationsdomstolarna bedöms avgöra fler mål på grund av en fortsatt utökning av organisationen under 2009.

1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden

Mkr	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Utfall	8												8
Prognos jan	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	150
Prognos feb	8	19	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	167

Prognosen för anslaget 1:5 är höjd med 17 miljoner kronor på grund av att migrationsdomstolarna beräknas avgöra fler mål under 2009.

1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden posten 2

Mkr	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Utfall	28												28
Prognos jan	13	18	17	16	14	12	9	10	14	17	17	15	171
Prognos feb	28	16	23	23	15	13	10	9	12	13	14	15	191

Prognosen över utgifter för offentligt biträde är höjd med 20 miljoner kronor jämfört med januariprognosen. Orsaken är att utgifter hänförliga till förra årets produktion av asylbeslut, som kommer att utbetalas under första kvartalet 2009, var större än tidigare uppskattat i prognosen.

Kostnadsnivåerna per ärende bedöms inte öka, utan verket har istället en förhoppning om att kostnaderna totalt kommer att minska då ett nytt arbetssätt i asylprocessen kommer att testas under det kommande året. Ingen hänsyn har tagits till det nya arbetssättets eventuella inverkan på kostnadsutvecklingen i denna prognos.

1:7 Utresor för avvisade och utvisade posten 1

Mkr	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Utfall	0												0
Prognos jan	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	57
Prognos feb	0	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	62

Prognosen för anslaget 12:7 är utökad med 5 miljoner kronor, vilket är ett resultat av verkets fokusering på återvändandearbetet, och det faktum att fler asylsökande får avslag på sin ansökan.

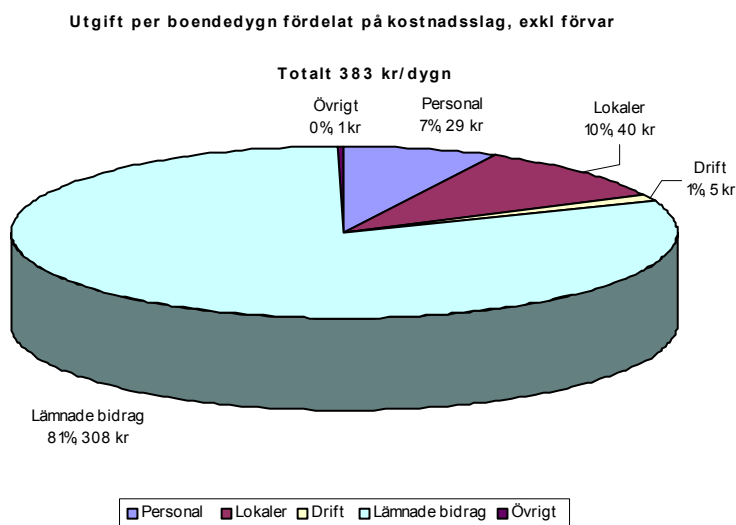
1:2 (utgiftsområde 13) Kommunersättningar vid flyktingmottagande

Mkr	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Utfall	510												510
Prognos jan	517	379	458	387	366	328	360	350	447	383	380	371	4 724
Prognos feb	510	379	459	395	375	329	358	350	442	376	379	360	4 712

Prognosen för anslaget 1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande har sänkts med 12 miljoner kronor. Orsaken är att verket sänker prognosen för Extra ersättning 2007-2009 (posten 16) då utfallet år 2008 var betydligt lägre än tidigare prognostiserats.

Utfallet för januari var 7 miljoner kronor lägre än tidigare prognos, vilket till största delen beror på att ersättningar för särskilda kostnader för ensamkommande barn inte fallit ut i januari så som tidigare prognostiserats. Det låga utfallet i dessa delar påverkar dock inte årsprognoserna.

Den genomsnittliga dygnsutgiften i mottagandesystemet exklusive förvar

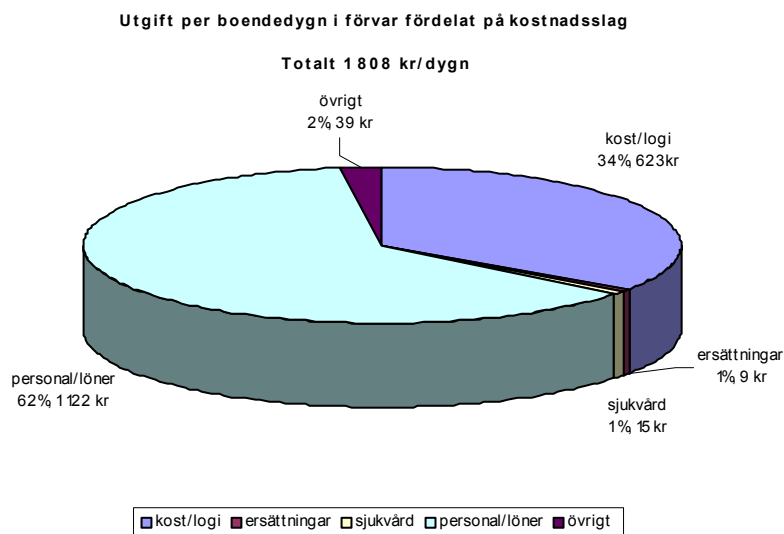

Dygnsutgiften avser utfallet för januari månad 2009.

I beräkningen av den genomsnittliga dygnsutgiften för boende, exklusive förvar, ingår anslagsposterna 1:1:1, Migrationsverket, motsvarande mottagande av asylsökande, 12:2:2, ersättningar till asylsökande, landsting och kommuner samt 12:2:3 bostäder för asylsökande.

Den genomsnittliga dygnsutgiften i mottagningssystemet exklusive förvar, för perioden januari 2009, ligger på 383 kr, vilket är högre än genomsnittet för år 2008 totalt. Däremot är nivån lägre än utfallet för motsvarande period år 2008, då dygnsutgiften låg på 399 kr. Orsaken till att utfallet för januari är högre än snittet för året är att flera ersättningar till kommunerna betalas ut kvartalsvis, och januari är en sådan utbetalningsmånad. Därför bör man inte jämföra utfallet i januari med ett utfall på en längre period. Redan efter 3 månaders utfall kommer dygnsutgiften att innehållsmässigt vara jämförbart med årssnittet. Verket återkommer därför med en mer detaljerad analys vid nästa prognostillfälle.

Den genomsnittliga dygnsutgiften i förvaren

Dygnsutgiften avser utfallet för januari månad 2009.

I beräkningen av den genomsnittliga dygnsutgiften för förvarsenheterna ingår anslagsposterna 1:1:1, Migrationsverket, motsvarande mottagande av asylsökande, 12:2:2, ersättningar till asylsökande, landsting och kommuner samt 12:2:3 bostäder för asylsökande.

Den totala utgiften per dygn i förvar under perioden januari 2009 uppgår till 1 808 kr, vilket är cirka 500 kronor lägre än för genomsnittsutgiften för hela år 2008. I årsredovisningen redovisas en dygnsutgift som är ytterligare 500 kr högre, men då ingår även resor för avvisade och utvisade i dygnsutgiften. Skillnaden på 500 kr är hänförlig dels till lönekostnader, och förklaras av att löner för timanställd personal samt övertid inte blivit bokad fullt ut i januari, och dels till att beläggningen i januari månad varit högre än genomsnittet för 2008. En analys visar att löneutgifterna ligger på samma nivå som tidigare, vilket kommer att synas vid nästa prognostillfälle, då utfall för första kvartalet redovisas.

Verket planerar att öppna ett nytt förvar i Skåne, samtidigt som det gamla läggs ner, och därigenom öka antalet platser från 185 till 215. De nya platserna kommer att tas i bruk någon gång under perioden februari – april 2010.

6.4 Ekonomiska bedömningar för perioden 2009-2012

1:1 Migrationsverket

1:1, mkr	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	2 139	2 124	2 021	1 983
Prognos 26/2-09	2 139	2 121	2 042	2 004
Förändring föregående prognos	0	-3	21	21

År 2009 – 2012

Verkets prognos över utgifterna på anslaget 1:1 för åren 2009-2010 ligger på samma nivå som i tidigare prognos. Se även under avsnitt 6.3, Utfall och prognos 2009.

I prognoserna för åren 2011 och 2012 bedöms utgifterna öka med 21 miljoner kronor per år.

I oktoberprognosen ökade antalet inkommande och avgjorda anknytningsärenden jämfört med motsvarande uppgifter i augustiprognosen. De ökande utgifter som verksamhetsområdet signalerade för år 2011 och senare för år 2012 var dock inte fullt ut inräknade i prognoserna i oktober och januari, men har nu tagits i beaktande. Trots att verksamhetsområdet i denna prognos sänkt sina ärendevolymer något jämfört med de uppgifter som redovisades i januariprognosen, är alltså ökade ärendevolymer inom anknytningsärenden orsak till utgiftsökningar i storleksordningen 20 miljoner kronor år 2011, samt 10 miljoner kronor år 2012.

Antalet inskrivna i mottagningssystemet ligger i stort sett kvar på samma nivåer som i förra prognosen över hela prognosperioden, vilket innebär att mottagningssystemet antas minska i storlek under perioden. Orsaken är dels att färre personer söker asyl under de kommande åren, och dels att fler personer får avslag och förväntas återvända. Detta leder till att ärendprocesserna blir längre då fler sökande överklagar sina beslut, vilket i någon mån leder till utgiftsökningar.

Ett minskande mottagningssystem förutsätter att överinstansen klarar sina ärenden och att återvändandet fungerar både för dem som återvänder självmant och i den del som polisen ansvarar för. Arbetet med återvändande är en gemensam angelägenhet för flera aktörer. De svårigheter som finns i dessa processer beskrivs i avsnitt 4.5, vilket ger en indikation om osäkerheten i verkets prognoser i dessa delar.

Effektiviteten ökades generellt i asylprövning och mottagningsverksamhet redan i prognosen som lämnades i januari och är inte ytterligare justerad i denna prognos. Ökad effektivitet i form av utgiftsminskningar som beräknas bli resultat av de större utvecklingsinsatser som pågår på verket har inte inkluderats i denna prognos.

1:1, mkr	2009	2010	2011	2012
Disponibla medel *	2 118	1 964	1 802	1 802
Prognos	2 139	2 121	2 042	2 004
Differens	-21	-157	-240	-202

*) enligt regleringsbrev+anslagssparande för 2009, enligt budgetprop 2008/09:1 för 2010-2011, med framskrivning för år 2012

Under år 2009 bedöms tilldelade medel fortfarande vara tillräckliga för att verket ska kunna nå tillräcklig måluppfyllelse enligt den prioritering som gjorts i regleringsbrevet. Anslagskrediten kommer att belastas med det överskridande som redovisas ovan, om inte verkets önskan att få behålla hela anslagssparande från 2008 infrias, vilket skulle innebära ytterligare 20 miljoner kronor år 2009.

Däremot för de kommande åren 2010 - 2012, behöver verket förstärkning av anslagsmedel för att nå målen, trots en kraftig effektivisering under samtliga år.

1:2 Ersättningar och bostadskostnader

1:2, mkr	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	2 815	2 394	2 129	1 925
Prognos 26/2-09	2 768	2 362	2 094	1 926
Förändring föregående prognos	-47	-32	-35	1

År 2009

Prognosen över utgifterna på anslaget 1:2 sänks med 47 miljoner kronor jämfört med föregående prognos.

En orsak är att antalet inskrivna i verkets mottagningssystem väntas minska med cirka 300 personer i genomsnitt i förhållande till föregående prognos, vilket sänker utgifterna på anslaget med 20 mkr. I övrigt beror sänkningen på att ersättningsnivåerna för vissa kostnadsslag har sänkts, till exempel sjukvårdskostnader och schablonersättningar.

År 2010 – 2012

Även under 2011 och 2012 minskar prognosen för anslaget, med 32 respektive 35 miljoner kronor, för att sedan ligga på ungefär samma nivå som i förra prognosen år 2012.

Antalet genomsnittligt inskrivna minskar som en följd av att migrationsdomstolarna ökar sin kapacitet. Minskningen bedöms bli cirka 500 personer per år, vilket innebär att prognoserna minskar med drygt 30 miljoner kronor per år. Förhållandevis små insatser mätt i utgifter hos domstolarna, resulterar i stora utgiftsminskningar i mottagningssystemet.

De justerade utgiftsnivåerna i prognosen för år 2009, har effekt på samtliga år i prognosperioden.

1:2, mkr	2009	2010	2011	2012
Disponibla medel *	2 449	2 160	1 872	1 872
Prognos	2 768	2 362	2 094	1 926
Differens	-319	-202	-222	-54

*) enligt regleringsbrev+anslagssparande för 2009, enligt budgetprop 2008/09:1 för 2010-2011, med framskrivning för år 2012

Trots att utgifterna i mottagningssystemet sjunker något i denna prognos, är tilldelade medel inte tillräckliga under de kommande åren, för att verket ska nå de av regeringen uppsatta målen, se ovan.

1:3 Migrationspolitiska åtgärder

Posten 8, Anhörigresor

Anslaget för anhörigresor bedöms inte vara tillräckligt för år 2009, se avsnitt 6.3 Utfall och prognos 2009. Verket har tilldelats 1,7 miljoner kronor, men gör bedömningen att utgifterna kommer att uppgå till 3 miljoner kronor årligen 2010-2012. Orsaker till ökningen av utgifterna, är att verket nu får fler ansökningar, samt den ogynnsamma utvecklingen av dollarkursen.

1:4 Domstolsprövning i utlänningsärenden

1:4, mkr	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	458	471	471	471
Prognos 26/2-09	470	492	492	492
Förändring föregående prognos	12	21	21	21

Prognosen över utgifterna är höjd för samtliga år i prognosperioden. Orsaken är att migrationsdomstolarna fortsätter utökningen av sin organisation, med fler avgjorda mål som följd. Den överbalans som uppstått under 2008 beräknas kunna minska något redan under 2009. Överbalansen beräknas vara helt avarbetad under slutet av 2010. Detta gynnar utvecklingen av verkets mottagningssystem som minskar av nämnda orsaker, med stora utgiftsreduceringar som följd.

1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden

1:5, mkr	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	150	153	153	153
Prognos 26/2-09	167	174	150	140
Förändring föregående prognos	17	21	-3	-13

Prognosen för anslaget 1:5 är höjd med 17 respektive 21 miljoner kronor år 2009 och 2010, då migrationsdomstolen beräknas avgöra fler mål, se ovan. Däremot åren 2011 och 2012 beräknas utgifterna minska med 3 respektive 13 miljoner kronor på grund av att tillströmningen av mål dessa år kommer att minska relativt kraftigt.

1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden posten 2

1:6, mkr	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	171	150	138	131
Prognos 26/2-09	191	147	138	129
Förändring föregående prognos	20	-3	0	-2

Prognosen över utgifter för offentligt biträde ligger på nästan exakt samma nivåer som tidigare prognos för åren 2010-2012, eftersom antalet avgjorda asylärenden inte har ändrats. Däremot ökar utgifterna år 2009 då utgifter som är relaterade till 2008 års asylbeslut visat sig vara högre än tidigare uppskattat. Kostnadsnivåerna är fortsatt höga, och biträden förordnas i ett stort antal ärenden.

1:6, mkr	2009	2010	2011	2012
Disponibla medel *	105	93	93	93
Prognos	191	147	138	129
Differens	-85	-53	-44	-35

*) enligt regleringsbrev+anslagssparande för 2009, enligt budgetprop 2008/09:1 för 2010-2011, med framskrivning för år 2012

Tilldelade medel är inte tillräckliga för något av åren i prognosperioden.

1:2 (utgiftsområde 13) Kommunersättningar vid flyktingmottagande

1:2 (utgiftsområde 13), mkr	2009	2010	2011	2012
Prognos 19/1-09	4 724	4 550	3 993	3 610
Prognos 26/2-09	4 712	4 412	3 861	3 507
Förändring föregående prognos	-12	-138	-132	-102

Prognosen för anslaget 1:2 inom utgiftsområde 13 har sänkts jämfört med föregående prognostillfälle. Eftersom andelen personer som får bifall på sin asylansökan minskar, och då antalet personer som söker asyl under 2009 har sänkts i denna prognos, blir det färre personer som kommer att behöva verkets hjälp med bosättning i kommunerna under 2009-2010. Följden blir att ersättningarna minskar under hela prognosperioden eftersom kommuner ersätts för kostnader under en 2-årsperiod från bosättningstillfället.

1:2 (utgiftsområde 13), mkr	2009	2010	2011	2012
Disponibla medel *	4 808	5 315	4 741	4 741
Prognos	4 712	4 412	3 861	3 507
Differens	96	903	880	1 234

*) enligt regleringsbrev+anslagssparande för 2009, enligt budgetprop 2008/09:1 för 2010-2011, med framskrivning för år 2012

Tilldelat anslag bedöms vara tillräckligt totalt. Ersättningar för barn utan egna vårdnadshavare bedöms dock öka, och det är osäkert om erhållna medel kommer att vara tillräckliga. Verket följer utvecklingen noga, och återkommer i kommande prognoser.

6.5 Finansiering 2009 – 2012

Nedan redovisar verket skillnaden mellan prognos och de av regeringen tilldelade medlen.

2009

Anslag, mkr	Disponibla medel	Feb prognos	Differens
1:1	2 118	2 139	-21
1:2	2 449	2 768	-319
1:3	338	349	-11
1:6	105	191	-85
1:7	62	62	0
1:2 ^{*)}	4 808	4 712	96
	9 881	10 221	-340

^{*)} Utgiftsområde 13

Totalt för alla anslag år 2009 visar prognosen ett underskott på 340 miljoner kronor jämfört med disponibla medel inklusive anslagssparande. Behovet är nu 25 miljoner lägre än i förra prognosen.

På förvaltningsanslaget (1:1) räknar verket fortfarande med att klara finansieringen genom att ta anslagskrediten i anspråk, om inte verkets önskan att få behålla hela anslagssparande från 2008 infrias, vilket skulle innebära ytterligare 20 miljoner kronor år 2009. Däremot behövs förstärkning på anslagen 1:2, Ersättningar och bostadskostnader, 1:6 ap 2, Offentligt biträde i utlänningsärenden, 1:3 ap 7, Resor vid vidarebosättning, samt ap 8, Anhörigresor. Sammanlagt behöver 415 miljoner kronor tillföras på dessa anslag för att Migrationsverket ska nå de av regeringen uppsatta målen.

Behov i Mkr, Anslag	2009	2010	2011	2012
1:1	-	157	240	202
1:2	319	202	222	54
1:3	11	1	1	1
1:6	85	53	44	35
Summa	415	413	507	292

De ovan nämnda anslagen visar ett finansiellt underskott även under de kommande åren 2010 – 2012, då även förvaltningsanslaget behöver förstärkas för att uppdraget ska kunna fullgöras.

	2006	2007	2008	januari 2009
ASYLSÖKANDE				
Nya asylsökande	24 322	36 207	24 353	1 869
GRUNDÄRENDEN				
Totalt antal grundärenden	36 253	55 752	47 893	15 907
Ingående balans	9 029	17 405	23 033	13 977
Nya grundärenden	27 224	38 347	24 860	1 930
Avgjorda grundärenden	18 838	32 492	33 845	1 550
Avslag "snabbprocessen"	4 492	3 968	4 282	289
Dublin/OT	2 304	3 437	3 443	228
OH	2 188	531	839	61
Bifall	7 940	15 639	8 276	301
Avslag "normalprocessen"	2 485	8 209	17 460	722
Avskrivna/övriga	3 921	4 676	3 827	238
Öppna ärenden vid periodens slut	17 405	23 033	13 977	14 351
ÖVERKLAGANDEN MIGRATIONSVERKET				
Totalt antal överklaganden	5 305	9 673	17 973	2 533
Ingående balans	117	900	777	1 263
Nya överklaganden	5 188	8 773	17 196	1 270
Avgjorda överklaganden	4 405	8 286	16 506	1 716
Omprövningar	125	22	25	0
Överlämnanden Migrationsdomstol	4 238	8 067	16 307	1 703
Övriga	42	197	174	13
Öppna ärenden vid periodens slut	900	777	1 263	790
ÖVERKLAGANDEN UTLÄNNINGSNÄMNDEN/MIGRATIONSDOMSTOL				
Totalt antal överklaganden	11 358	14 348	25 094	11 377
Ingående balans	5 246	2 271	4 612	9 395
varav verkställighetshinder (V-UT)		200	144	83
Summa nya överklaganden		12 077	20 482	1 982
varav nya överklaganden grundärenden	6 112	9 017	18 446	1 822
varav nya överklaganden verkställighetshinder		3 060	2 036	160
Summa avgjorda överklaganden	8 975	9 734	15 694	1 190
varav avgjorda överklaganden grundärenden		6 618	13 596	1 058
varav avgjorda överklaganden verkställighetshinder		3 116	2 098	132
Öppna ärenden vid periodens slut	2 271	4 612	9 395	10 187
varav verkställighetshinder (V-UT)		144	83	82
PRÖVNINGSTILLSTÅND - MIGRATIONSÖVERDOMSTOL				
Totalt antal begäran om prövningstillstånd	1 343	4 927	9 850	2 238
Ingående balans	0	472	945	1 492
varav verkställighetshinder (V-UT)			83	50
Nya ärenden	1 343	4 455	8 905	746
Avgjorda begäran om prövningstillstånd	882	4 045	8 358	928
Prövningstillstånd beviljas	68	62	80	3
Öppna ärenden vid periodens slut	472	945	1 492	1 410
Beviljade prövningstillstånd - MIGRATIONSÖVERDOMSTOL				
Totalt antal beviljade prövningstillstånd	68	113	104	26
Ingående balans	0	51	24	23
Nya ärenden	68	62	80	3
Avgjorda ärenden	20	62	81	8
Öppna ärenden vid periodens slut	51	24	23	17
PRÖVNING AV VERKSTÄLLIGHETSHINDER - MIGRATIONSVERKET				
Totalt antal ärenden	4 121	8 240	8 331	1 501
Ingående balans		510	563	757
Nya ärenden	4 121	7 730	7 768	744
Avgjorda ärenden	3 611	7 526	7 531	811
Bifall	157	181	181	21
Bifall - ny prövning				
Avslag, ej ökl	41	2 928	3 922	281
Avslag, ökl	2 315	3 922	2 963	473
Avskrivna/övriga	1 098	495	465	36
Öppna ärenden vid periodens slut	510	563	757	663

UTFALL ASYLPROCESSEN

Prognostillfälle 2009-02-26

Tabell 1

	2006	2007	2008	januari 2009
PRÖVN.AV VERKST.HINDER ENL. TILLFÄLLIG LAGSTIFTNING - MIGRATIONSVERKET				
Totalt antal ärenden	28 167			
Ingående balans	20 181			
Nya "ärenden"	7 986			
Avgjorda ärenden	28 043			
Bifall	14 823			
Avslag	11 613			
Avskrivna/övriga	1 607			
Öppna ärenden vid periodens slut	124			
ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN - MIGRATIONSVERKET				
Totalt antal återvändandeärenden	25 330	13 594	19 098	5 443
Ingående balans	15 049	5 259	3 192	4 224
Nya återvändandeärenden	10 281	8 335	15 906	1 219
Avslutade ärenden	19 662	11 003	15 449	1 169
Självant återvändande med verkets hjälp	3 917	3 953	5 978	451
Överlämnade till polisen	4 441	6 031	8 703	668
avvikna	3 411	3 261	4 977	384
tvång	1 030	2 770	3 726	284
Avslutade på annat sätt	11 304	1 019	768	50
Öppna ärenden vid periodens slut	5 259	3 192	4 224	4 576
VERKSTÄLLIGHETER - POLISMYNDIGHETERNA				
Totalt antal verkställighetsärenden	24 558	18 531	18 999	12 982
Ingående balans	20 117	12 500	10 296	12 314
avvikna	17 978	11 250	8 546	10 221
tvång	2 139	1 250	1 750	2 093
Nya verkställighetsärenden	4 441	6 031	8 703	668
avvikna	3 411	3 261	4 977	384
tvång	1 030	2 770	3 726	284
Avslutade ärenden ¹⁾	12 058	5 351	6 900	³⁾
Verkställda	1 196	1 768	3 100	0
avvikna	921	1 078	1 767	0
tvång	275	690	1 333	0
Avslutade på annat sätt	10 862	3 583	3 800	0
Öppna ärenden vid periodens slut ²⁾	12 500	10 296	12 314	12 314
avvikna	11 250	8 546	10 221	10 221
tvång	1 250	1 750	2 093	2 093
KOMMUNMOTTAGNING				
Totalt från mottagningssystemet	24 432	15 996	9 005	863
Anläggningsboende (ABO)	9 078	5 937	4 195	394
Eget boende (EBO)	15 354	10 059	4 810	469
MOTTAGNINGSSYSTEMET - MIGRATIONSVERKET				
Inskrivna vid periodens början	38 901	29 604	38 402	38 794
Inskrivna vid periodens slut	29 604	38 402	38 794	38 478
varav med tillstånd	2 895	1 877	1 694	1 168
varav med öppet asylärende	16 326	22 638	13 743	14 105
varav med öppet överklagande Migrationsverket	3 780	927	1 245	761
varav med öppet överklagande överinstans		4 446	9 673	10 169
varav med lagakraftvunnet avvisningsbeslut	6 603	5 805	9 297	9 775
varav övriga		2 709	3 142	2 500
Genomsnittligt antal inskrivna/dygn	34 253	34 003	38 598	38 636

1) Utfall från och med år 2008 bygger på statistik från Rikspolisstyrelsen. År 2006 - 2007 bygger statistiken på totalt utfall enligt TPT:s statistik. Fördelningen avvikna/tvång bygger på fördelningen enligt Migrationsverkets statistik över verkställda överlämnade ärenden.

2) En del av de ärenden som redovisas som öppna hos polisen är förmodligen inte längre aktuella för verkställighet då personerna i fråga redan lämnat landet.

3) Uppgifter kring utfall januari 2009 saknar från Riskpolisstyrelsen

PROGNOS ASYLPROCESSEN

Prognostillfälle 2009-02-26

Tabell 2

	2009	2010	2011	2012
ASYLSÖKANDE				
Nya asylsökande	23 000	23 000	20 000	20 000
GRUNDÄRENDEN				
Totalt antal grundärenden	37 582	34 197	31 301	29 992
Ingående balans	13 977	10 582	10 697	9 401
Nya grundärenden	23 605	23 615	20 604	20 591
nya asylsökande	23 000	23 000	20 000	20 000
asylansökan från personer redan i landet	605	615	604	591
Avgjorda grundärenden	27 000	23 500	21 900	20 400
Avslag "snabbprocessen"	3 450	4 140	4 600	4 600
Dublin/OT	2 760	3 450	4 000	4 000
OH	690	690	600	600
Bifall	5 650	4 640	4 150	3 790
Avslag "normalprocessen"	15 300	12 580	11 240	10 270
Avskrivna/övriga	2 590	2 120	1 900	1 730
Öppna ärenden vid periodens slut	10 582	10 697	9 401	9 592
Öppna ärenden i handläggningstid (mån)	5,4	5,4	5,5	5,6
ÖVERKLAGANDEN MIGRATIONSVERKET				
Totalt antal överklaganden	17 493	14 310	13 150	12 200
Ingående balans	1 263	500	500	500
Nya överklaganden	16 230	13 810	12 650	11 700
Avgjorda överklaganden	16 993	13 810	12 650	11 700
Omprövningar	170	138	127	117
Överlämnanden Migrationsdomstol	16 650	13 530	12 390	11 460
Övriga	160	130	120	110
Öppna ärenden vid periodens slut	500	500	500	500
ÖVERKLAGANDEN MIGRATIONSDOMSTOL				
Totalt antal överklaganden	31 505	29 018	23 726	21 558
Ingående balans	9 395	9 508	5 928	5 366
varav verkställighetshinder	83	546	786	654
Summa nya överklaganden	22 110	19 510	17 798	16 192
Nya överklaganden	16 650	13 530	12 390	11 460
Överklaganden verkställighetshinder	5 460	5 980	5 408	4 732
Totalt antal avgjorda	21 997	23 090	18 360	16 810
Avgjorda överklaganden	17 000	17 350	12 820	11 810
Avgjorda verkställighetshinder	4 997	5 740	5 540	5 000
Öppna ärenden vid periodens slut	9 508	5 928	5 366	4 748
Varav verkställighetshinder	546	786	654	386
PRÖVNINGSTILLSTÅND - MIGRATIONSÖVERDOMSTOL				
Totalt antal begäran om prövningstillstånd	12 779	14 318	11 708	10 281
Ingående balans	1 492	2 489	2 578	1 918
Nya ärenden	11 287	11 829	9 130	8 363
Avgjorda begäran om prövningstillstånd	10 290	11 740	9 790	8 520
Prövningstillstånd beviljas	440	540	440	380
Öppna ärenden vid periodens slut	2 489	2 578	1 918	1 761

Tabell 2

	2009	2010	2011	2012
PRÖVNING AV VERKSTÄLLIGHETSHINDER - MIGRATIONSVERKET				
Totalt antal ärenden	11 558	12 658	11 259	9 959
Ingående balans	757	1 058	1 158	859
Nya ärenden	10 800	11 600	10 100	9 100
Avgjorda ärenden	10 500	11 500	10 400	9 100
Bifall	315	345	312	273
Bifall - ny prövning	105	115	104	91
Avslag, ej ökl	3 990	4 370	3 952	3 458
Avslag, ökl	5 460	5 980	5 408	4 732
Avskrivna/övriga	630	690	624	546
Öppna ärenden vid periodens slut	1 058	1 158	859	859
ÅTERVÄNDANDEÄRENDEN - MIGRATIONSVERKET				
Totalt antal återvändandeärenden	22 944	25 252	21 288	19 232
Ingående balans	4 224	6 172	5 898	4 842
Nya återvändandeärenden	18 720	19 080	15 390	14 390
Avslutade ärenden	16 772	19 354	16 447	15 139
Självmant återvändande med verkets hjälp	6 846	8 224	7 027	6 349
Överlämnade till polisen	8 476	9 690	8 160	7 650
avvikna	4 670	5 330	4 490	4 210
tvång	3 810	4 360	3 670	3 440
Avslutade på annat sätt	1 450	1 440	1 260	1 140
Öppna ärenden vid periodens slut	6 172	5 898	4 842	4 092
VERKSTÄLLIGHETER - POLISMYNDIGHETERNA				
Totalt antal verkställighetsärenden	20 790	24 870	26 280	26 910
Ingående balans	12 314	15 180	18 120	19 260
avvikna	10 221	12 370	14 690	15 950
tvång	2 093	2 810	3 430	3 310
Nya verkställighetsärenden	8 476	9 690	8 160	7 650
avvikna	4 670	5 330	4 490	4 210
tvång	3 810	4 360	3 670	3 440
Avslutade ärenden	5 630	6 760	7 030	7 080
Verkställda	3 550	4 270	4 400	4 380
avvikna	1 490	1 770	1 920	2 020
tvång	2 060	2 500	2 480	2 360
Avslutade på annat sätt	2 080	2 490	2 630	2 700
Öppna ärenden vid periodens slut ¹⁾	15 180	18 120	19 260	19 830
avvikna	12 370	14 690	15 950	16 790
tvång	2 810	3 430	3 310	3 040
KOMMUNMOTTAGNING				
Totalt från mottagningssystemet	7 480	6 510	5 660	5 170
MOTTAGNINGSSYSTEMET - MIGRATIONSVERKET				
Inskrivna vid periodens början	38 794	36 000	32 000	28 000
Inskrivna vid periodens slut	36 000	32 000	28 000	27 000
varav med tillstånd	1 000	1 000	1 000	1 000
Genomsnittligt antal inskrivna/dygn	37 041	33 902	29 919	27 393

1) En del av de ärenden som redovisas som öppna hos polisen är förmodligen inte längre aktuella för verkställighet då personerna i fråga redan lämnat landet.

UTGIFTSUTFALL PÅ ANSLAG INOM POLITIKOMRÅDE MIGRATION
Tabell 3

Anslag	2005	2006	2007	2008	Jan -
1:1 Migrationsverket	667 654	1 729 001	1 933 948	2 174 063	139 545
Ap 1 Migrationsverket				2 158 805	139 545
Ap 3 IT-verksamhet			15 535	15 258	0
Ap 5 Överprövning av utlänningsärenden		81 701	0	0	0
Ap 6 Prövning av ansökan		793 310	1 023 567	0	0
Ap 7 Mottagande av asylsökande m m		853 990	894 846	0	0
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	3 419 056	2 016 183	2 278 683	2 693 647	381 970
Ap 2 Ersättningar till asylsökande mfl		1 776 089	2 034 338	2 419 974	361 355
Ap 3 Bostäder för asylsökande		240 094	244 345	273 673	20 616
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	184 906	244 779	282 372	300 309	-8 996
Ap 4 Återvändningsförberedelser	4 198	3 681	3 995	5 783	8
Ap 5 Återvändningsbidrag	243	412	258	726	44
Ap 6 Vidarebosättning mm	170 308	230 275	258 710	285 378	0
Ap 7 Resor vid vidarebosättning mm	8 430	8 988	18 162	6 738	-8 235
Ap 8 Anhörigresor	733	436	1 247	1 684	-812
Ap 9 Internationellt utvecklingsarbete	994	987			
1:4 Domstolsprövning i utlänningsärenden		194 000	339 062	378 713	31 559
1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden		19 500	57 945	121 208	8 337
AP 1 Offentligt biträde m.m		16 900	50 300	109 039	7 034
AP 2 Tolk m.m.		2 600	7 645	12 169	1 303
1:6 offentligt biträde för utlänningsärenden	98 129	90 444	228 374	230 589	28 481
Ap 2 Migrationsverket	98 129	90 444	228 374	230 589	28 481
Ap 3 Utlänningsnämnden					
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	176 904	110 953	109 210	188 726	8 524
Ap 1 Migrationsverket	43 668	24 953	22 419	46 879	89
Ap 2 Kriminalvården	133 236	86 000	86 791	141 847	8 435
1:8 Från Eu-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	12 051	14 837	29 538	37 678	4 846
10:1 Integrationsverket (Utg omr 13)			5 793	288	0
Fr Integrationsverket			5 793	288	0
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande (f d 10:3), Utg omr 13			1 961 317	4 651 430	510 374
Ap 10 Grundersättning			15 512	151 213	152 846
Ap 11 Schablonersättning			1 636 762	3 574 529	317 851
Ap 12 Särskilda kostnader ä/s/f			17 674	91 826	0
Ap 13 Särskilda kostnader barn			60 555	285 644	652
Ap 14 Extraordinära kostnader			93 547	99 999	1 386
Ap 15 Sjukvårdsersättning			46 097	123 249	14 099
Ap 16 Extra ersättning 2007-2009			91 170	324 970	23 540
Totalt	4 558 700	4 419 697	7 226 242	6 124 933	594 267

Tabell 4

ANSLAG INOM POLITIKOMRÅDET MIGRATION (belopp i tkr)

Anslag	Dipsonibla medel 2009	Prognos 2009	Prognos 2010	Prognos 2011	Prognos 2012
1:1 Migrationsverket	2 118 067	2 138 800	2 121 200	2 041 900	2 003 900
Ap 1 Migrationsverket	2 118 067	2 138 800	2 121 200	2 041 900	2 003 900
Ap 3, IT-verksamhet	0	0	0	0	0
Ap 6 Prövning av ansökan	0	0	0	0	0
Ap 7 Mottagande av asylsökande m m	0	0	0	0	0
1:2 Ersättningar och bostadskostnader	2 449 000	2 768 100	2 362 000	2 094 000	1 926 000
Ap 2, Ersättningar till asylsökande, kommuner och landsting	2 199 000	2 518 100	2 128 000	1 887 000	1 736 000
Ap 3, Bostäder för asylsökande	250 000	250 000	234 000	207 000	190 000
1:3 Migrationspolitiska åtgärder	338 038	348 593	339 338	339 338	339 338
Ap 4 Återvändningsförberedelser	4 908	4 908	4 908	4 908	4 908
Ap 5 Återvändningsbidrag	1 400	1 400	1 400	1 400	1 400
Ap 6 Vidarebosättning mm	313 880	313 880	313 880	313 880	313 880
Ap 7 Resor vid vidarebosättning mm	16 150	24 505	16 150	16 150	16 150
Ap 8 Anhörigresor	1 700	3 900	3 000	3 000	3 000
Regeringens/RK/UD:s disposition	14 059				
1:4 Domstolsprövning i utlänningsärenden	458 231	470 000	492 000	492 000	492 000
1:5 Kostnader vid domstolsprövning i utlänningsärenden	198 800	167 000	174 000	150 000	140 000
Ap.1 Utgifter offentligt biträde m.m.		142 000	148 000	127 500	119 000
Ap. 2 Utgifter för tolk m.m.		25 000	26 000	22 500	21 000
1:6 Offentligt biträde i utlänningsärenden	105 404	190 500	146 500	137 500	128 500
p 2 Migrationsverket	105 404	190 500	146 500	137 500	128 500
Regeringens disposition	400				
1:7 Utresor för avvisade och utvisade	206 202	242 202	261 202	287 202	313 202
Ap 1 Migrationsverket	62 202	62 202	57 202	57 202	57 202
Ap 2 Kriminalvårdsstyrelsen	144 000	180 000	204 000	230 000	256 000
Regeringens disposition	3 000				
1:8 Från EU-budgeten fin insatser för asylsökande och flyktingar	188 735	142 900	164 770	203 293	178 169
ERF II	188 735	13 292	0	0	0
ERF III		101 754	137 564	167 448	135 486
Fondenhet		7 791	8 292	8 292	
Återvändandefonden		20 063	18 914	27 553	42 683
ANSLAG INOM POLITIKOMRÅDET INTEGRATION (belopp i tkr)					
1:2 Kommunersättningar vid flyktigmottagande	4 808 398	4 712 455	4 412 247	3 860 599	3 507 211
Ap 10 Grundersättning	156 255	156 255	149 540	150 573	153 753
Ap 11 Schablonersättning	3 343 963	3 323 180	2 931 492	2 589 876	2 301 984
Ap 12 Ersättning för äldre och funktionshindrade	185 000	150 000	196 365	205 620	212 620
Ap 13 Ersättning för ensamkommande barn	450 000	450 000	503 500	514 050	531 550
Ap 14 Extraordinära ersättningar	103 000	103 000	100 000	100 000	100 000
Ap 15 Sjukvårdsersättningar	190 000	190 000	191 330	200 480	207 305
Ap 16 Extra ersättning 2007-2009	380 180	340 020	340 020	100 000	0
TOTALT	10 870 875	11 180 550	10 473 257	9 605 832	9 028 320

Finansiella villkor	Villkor 2009	Utfall
1:7, Särskilda insatser för underlätta återvändande	10 000	0

Tabell 5

Behov av introduktionsplatser samt prognos för kommunmottagna år 2009 – 2012

Kommunmottagande	2009	2010	2011	2012
Prognostiserat behov av introduktionsplatser ¹	21 000	17 300	15 400	14 900
varav				
ingående balans mottagningssystemet	1 800	1 000	1 000	1 000
direktinresta i kommun	11 900	9 900	8 900	8 900
varav				
kvotflyktingar	1 900	1 900	1 900	1 900
anknytningar m.fl. ¹	10 000	8 000	7 000	7 000
från ABO	3 300	2 900	2 500	2 200
från EBO	4 000	3 500	3 000	2 800
Kommunmottagande - prognos	20 000	16 300	14 400	13 900
varav anvisade ² ABO	3 100	2 000	1 700	1 400
varav anvisade ² kvotflyktingar	1 900	1 900	1 900	1 900
Totalt anvisade ²	5 000	3 900	3 600	3 300
Utgående balans i mottagningssystemet - prognos (hundratal)	1 000	1 000	1 000	1 000

¹ Personer som omfattas av Förordningen 1990:927 om statlig ersättning för flyktingmottagande mm

² Avser personer som anvisats introduktionsplatser av Migrationsverket

Bilaga 6 till Verksamhets- och utgiftsprognos den 26 februari 2009

Redovisning av arbetet med att träffa överenskommelser om flyktingmottagande samt hinder och möjligheter för bosättning.

Bakgrund

Enligt regleringsbrevet ska Migrationsverket vid prognostillfällena i februari och juli, i samverkan med länsstyrelserna, redovisa hur arbetet med att träffa överenskommelser med kommuner om flyktingmottagande samt hur bosättningen i kommunerna fortlöper. Av redovisningen ska framgå vilka eventuella hinder som finns för bosättningen.

Inför februariprognosen, har Migrationsverket fått kortfattade aktuella beskrivningar från samtliga 21 länsstyrelser, utifrån detta uppdrag. Dessa, tillsammans med Migrationsverkets egna reflektioner, redovisas från landets olika delar.

Överenskommelser om flyktingmottagande

Under 2009 har 269 kommuner överenskommelse om mottagning av flyktingar och andra skyddsbehövande. Från år 2010 och framåt är det omkring 150 kommuner som har överenskommelse som gäller tills vidare, samt ytterligare ett fåtal med överenskommelse som sträcker sig längre. Med det antal platser som anges i dessa överenskommelser, täcks endast omkring hälften av behovet kommande år, medan de för 2009 täcker behovet på nationell nivå, men med skillnader på regional nivå. Länsstyrelserna och Migrationsverket måste därför se över och börja förhandla fram nya överenskommelser från år 2010, alternativt säga upp eller omförhandla gällande överenskommelser. Underlag för detta är bland annat;

- Prognos över behovet kommande år, inklusive eventuell utveckling och fortsättning av den s.k. organiserade vidareflyttningen.
- Hur mottagandet har fungerat tidigare år, inkl. kommunernas möjlighet och vilja att ta emot efter anvisning.
- Regional samverkan – möjlighet för flera kommuner, även vissa små kommuner med lågt mottagande, att gemensamt eller i samverkan kunna ordna ett väl fungerande bra mottagande.

- Tillgång till mottagningsenheter i eller nära kommuner, som kan medföra mottagning av personer som vill stanna på orten vid uppehållstillstånd.
- Förslag till ny organisation och ansvarsfördelning för det framtida flyktingmottagandet.

I och med ett lägre mottagande och osäkerhet för framtida förändringar av flyktingmottagandet, har det inte varit aktuellt ännu att börja förhandla med nya kommuner för 2009 eller initiera fortsatt mottagande från 2010. Utifrån en gemensam strategi inför 2010 mellan Migrationsverket, Länsstyrelserna, Arbetsförmedlingen och Sveriges kommuner och landsting, kommer förhandlingsarbetet att påbörjas först efter det att propositionen kring flyktingmottagandet presenterats. Därför kommer länsstyrelsernas arbete under våren och tidig höst att fokusera på att stimulera kommunerna till ökad kvalitet i mottagandet, som till exempel bättre resursutnyttjande genom samverkan.

I flertalet av kommunerna är osäkerheten kring överenskommelser och flyktingmottagande stor eftersom propositionen och pågående utredningar ännu inte presenterats. Utvecklingsarbetet präglas också av den ovisshet som råder kring effekterna av asylmottagningsutredningen och den kommande propositionen.

Norra Sverige:

Samtliga kommuner i norra Sverige har överenskommelse för 2009. Ett drygt 20-tal kommuner har överenskommelser som gäller tills vidare, ett knappt 30-tal överenskommelser upphör efter 2009 och ytterligare en överenskommelse upphör efter 2010 respektive en efter 2012.

Trots den osäkerhet som råder har kommunerna i norra Sverige en positiv attityd till flyktingmottagande och ser mottagandet som en förutsättning för en positiv utveckling i regionen. Särskilt kommunerna i **Västerbottens** läns inland har en växande demografisk obalans och invandring anses vara viktig för att motverka den obalansen. Här kan även uppdraget kring organiserad vidareflyttning ha stor betydelse.

Östra Sverige:

Samtliga kommuner utom en i östra Sverige har överenskommelse för 2009. Ett knappt 50-tal kommuner har överenskommelser som gäller tills vidare och ett knappt 20-tal överenskommelser upphör efter 2009.

I **Östergötland** har ”*Integrationsrådet i Östergötland*” påbörjat en diskussion kring möjligheten att sluta en överenskommelse mellan staten och samtliga kommuner i länet för att minimera ”onödigt” förhandlingsarbete i väntan på eventuella förändringar inom mottagandet.

På länsstyrelsen i **Stockholms** län finns tankar om en ny princip för en regional överenskommelse. Förslaget kommer att diskuteras med kommunerna under våren.

Västra Sverige:

Ett 60-tal kommuner har överenskommelser som gäller tills vidare, ett 20-tal kommuners överenskommelser upphör efter 2009 och ytterligare en efter 2010. 13 kommuner saknar helt överenskommelse.

Värmlands län hänvisar till omorganisationer i flera kommuner till följd av att ett sämre ekonomiskt läge. Vissa kommuner har mottagningsenheter för asylsökande och har därför valt att ha ett begränsat antal introduktionsplatser. Social oro och främlingsfientlighet nämns också som en orsak till att antalet platser är på en förhållandevis låg nivå.

Fyra av kommunerna i **Örebro län** har ingen överenskommelse om flyktingmottagande. Anledningarna anges vara brist på bostäder, i något fall en svag arbetsmarknad och det är även tänkbart att kommunerna har avrustat sin tidigare organisation för mottagande och ser stora hinder för att bygga upp en ny, en konsekvens av de stora nivåkillnaderna mellan åren beträffande flyktingmottagande. Länsstyrelsen arbetar för att dessa kommuner genom samarbete med andra kommuner ska kunna bidra till länets mottagande.

Södra Sverige:

Ett 30-tal kommuner har överenskommelser som gäller tills vidare, medan ett 30-tal kommuners överenskommelser upphör efter 2009 och ytterligare fem upphör efter 2010.

Fem kommuner, alla i **Skåne län**, saknar helt överenskommelse. En av dem är Helsingborgs stad som sa upp sin överenskommelse från årsskiftet 2008/2009.

Mottagande, bosättning och anvisning

Det faktum att både asylinströmningen och andelen som får uppehållstillstånd varierar över tiden innebär omställningsproblem för många kommuner. Ett minskat mottagande kan innebära viss nedrustning av kommunens mottagningskapacitet och organisation, kommunens intäkter minskar, större svårigheter att planera introduktion som t ex individuell svenskundervisning, praktik samt svårigheter att "reservera" bostäder eftersom det är oklart när eller om mottagande kan ske. Det är en anledningen till att många kommuner har haft ett lägre mottagande än planerat. Samtidigt är anhöriga till tidigare mottagna flyktingar en allt större andel av de nyanlända och de styr själva sin bosättning, vilket för några län kan vara ett hinder och för andra län en möjlighet. Anhöriga utgjorde under 2008 nära hälften av alla mottagna och beräknas utgöra minst lika stor andel under 2009.

Länsstyrelserna lyfter även upp eget boende som ett problem, det vill säga att personer väljer sitt boende redan under asyltiden. Ett problem är även de personer som efter att de har fått anvisning om bosättning i en kommun från

Migrationsverket, ändå väljer ett annat boende i en annan kommun. Det medför att kommuner som planerat att ta emot en viss familj, har förberett bostad, skola, omsorg, sfi etc., dels får omprioritera inom verksamheten och dels har kostnader inom mottagandet, utan att någon person de facto har tagits emot.

Migrationsverkets bosättningsfunktion utgår i möjligaste mån från arbetslinjen och matchning till kommun med framtida möjlighet till egenförsörjning i kommunen eller inom pendlingsavstånd. Det senaste året har antalet personer som får uppehållstillstånd minskat och därmed antalet som behöver stöd att anvisas.

Samtidigt finns det många personer med "särskilda behov", som i många fall måste vänta i flera månader innan en anvisad plats är klar. Detta beskrevs bland annat kortfattat i det informations- och prognosbrev som skickades till samtliga kommuner i december¹ och var även föremål för en debattartikel i februari som Migrationsverkets generaldirektör skrev tillsammans med Landshövdingen i Stockholms län. För att hitta lösningar kommer de "särskilda behoven" att diskuteras vid vårens regionala områdesmöten² och på Samverkansdelegationens möte i vår. Förhoppningen är att Migrationsverket med länsstyrelsernas stöd, ska få fler kommuner att ta sitt solidariska ansvar och att antalet personer som får vänta för lång tid minskar under 2009.

Länsstyrelsen i **Jämtlands** län lyfter även det nationellt pågående problemet med ID-kort. Det är resurskrävande för kommunerna att hitta vägar att lösa denna situation och i vissa fall har kommuner till och med övervägt att inte ta emot personer som inte har detta ordnat innan ankomst.

Norra Sverige:

Länsstyrelserna i norra Sverige redovisar att för få personer anvisas från Migrationsverkets anläggningsboende. Som exempel nämner **Västerbottens** länsstyrelse att det finns kommuner i länet som inte fått någon nyanländ anvisad och att de i och med det inte har något mottagande. Kommunerna i norra Sverige tar däremot emot en stor andel av kvotflyktingarna (cirka 60 procent 2008). Eftersom många av dem är delegationsuttagna och anländer först under hösten, finns det outnyttjad kapacitet under stora delar av året. Däremot låg **Gävleborgs** läns kommuner under 2008 i nivå med det antal som anges i överenskommelserna.

Länsstyrelsen i **Jämtland** menar att länet tillsammans med Migrationsverket bör arbeta för att jämna ut andelen kvotflyktingar i förhållande till mottagna från anläggnings- och eget boende. Det finns

¹ Migrationsverket skriver, tillsammans med länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen ett informations- och prognosbrev till samtliga kommuner, i anslutning till de prognoser som Migrationsverket lämnar till regeringen.

² Migrationsverket ordnar ett par gånger om året s.k. regionala områdesmöten, där representanter från Migrationsverkets bosättnings- och statsbidragsenhet träffar länsstyrelserna samt representanter för Arbetsförmedling och mottagningsenheter.

önskemål från kommunerna om förlängd ersättning för kvotflyktingar eftersom man ser att de i många fall på grund av medicinska, fysiska och psykiska skäl har en fördröjd introduktion. Ett annat problem, enligt Jämtlands län, är att det i många fall saknas mål för introduktionen i kommunerna. Detta tillsammans med de, enligt kommunerna, otillräckliga ersättningsnivåerna får i vissa fall till följd att det uppstår diskussioner mellan de olika kommunala förvaltningarna om vem som ska stå för de utökade kostnaderna. Särskilt gäller detta för de kommuner som har ett litet mottagande.

Östra Sverige:

Även vissa kommuner i östra Sverige har under 2008 tagit emot färre nyanlända än man skrivit överenskommelse om.

I **Södermanland** har dock fem av länets nio kommuner tagit emot betydligt fler än vad överenskommelsen anger. I Strängnäs och Nyköping har mottagandet minskat och skälet är i första hand brist på hyresbostäder. Ytterligare ett skäl, som har uppmärksammats i Strängnäs är oviljan att flytta dit om det saknas andra boende från etablerade etniska nätverk.

När det gäller mottagande av nyanlända med särskilda behov anger länsstyrelsen i **Östergötland** att det finns en ambition att åstadkomma en konstruktiv dialog om bosättningsfrågor inom Östergötlands län med anledning av de svårigheter som har rapporterats från verket såväl som från kommunerna beträffande flyktingar med särskilda behov.

Västra Sverige:

För att undanröja hinder och åstadkomma ett hållbart och effektivt flyktingmottagande samt underlätta för långsiktig planering, påtalar Länsstyrelsen i **Hallands län** nödvändigheten av en förbättrad planering och dialog mellan kommunerna och Migrationsverket. Migrationsverkets bosättningsfunktion, instämmer i värdet av en konstruktiv dialog där även länsstyrelsen finns med. Det har funnits svårigheter vid anvisning av personer till flera av kommunerna i Halland, vilket bland annat mottagandet under 2008 visar, som inte ens var hälften av den överenskomna nivån.

I **Västra Götaland** var det faktiska mottagandet under 2008 lägre än under 2007 och betydligt lägre än antalet platser enligt överenskommelserna. I **Värmland** framhålls som den enskilt mest betydande faktorn för hur bosättningen fortlöper, att Migrationsverket för närvarande inte har några att anvisa till följd av den låga inströmningen. Under 2008 var det få kommuner som fyllde sin överenskommelse och detta är även trenden 2009.

Södra Sverige:

Även i södra Sverige är det många kommuner som haft ett lägre mottagande än det antal platser som anges i överenskommelserna. Undantaget är kommunerna i **Kronobergs län**, som under 2008 hade ett mottagande som översteg antalet överenskomna introduktionsplatser, med 40 procent. I förhållande till befolkningen är Kronobergs län ett av de län i landet som de

senaste åren tagit emot flest nyanlända. En av flera bidragande faktorer är att det i länet under drygt 40 år regelbundet funnits och fortfarande finns större mottagningsenheter för asylsökande, för närvarande cirka 1 600 personer.

Regional samverkan – regionala överenskommelser – samarbete med olika aktörer

Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket har på olika sätt stimulerat interkommunal- och regional samverkan under 2008. Bland annat är detta en av de viktigaste faktorerna för de medel som Migrationsverket beviljade för s.k. strukturella insatser. Även medel som beviljats via Europeiska flyktingfonden har gått till olika regioner för att stimulera samverkan. Arbetet fortsätter att utvecklas under 2009 där länsens aktörer på olika sätt försöker finna samverkansformer inom introduktionens olika beståndsdelar som t ex. svenskundervisning, yrkessvenska, information, arbete och praktik, organiserad vidareflyttning, information och hälsa, men även frågor som policyutveckling och erfarenhetsutbyte. Inom samtliga län pågår även samarbete i mindre nätverk och kontinuerliga träffar genomförs för diskussioner, utbyte av kompetens och problemlösning.

Norra Sverige:

Flera kommuner i **Jämtlands** län skrev nya överenskommelser 2007. Dessa kommuner håller på att hitta sina arbetsformer och det pågår nu ett mera strukturerat arbete för att utveckla de regionala samverkansformerna. I **Norrbottnen** fortsätter arbetet med att utveckla samverkan mellan kommunerna inom länet men också med kommuner i andra län. Den regionala överenskommelsen har nyligen reviderats, bland annat har nya aktörer tillkommit.

Erfarenheter från **Västerbotten** visar på att kommunerna upplever att kontakter med andra myndigheter såsom Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och Länsstyrelsen fungerar väl, men att det givetvis kan förbättras ytterligare. Dock riktar några kommuner kritik mot Försäkringskassan för svårigheter att få till stånd ett välfungerande samarbete och verksamhet anpassade för nyanlända.

Östra Sverige:

Det regionala arbetet i **Uppsala** län fortsätter som tidigare i Partnerskap. Partnerskapet inriktar sig särskilt mot fyra fokusområden vilka är *arbete, bostad, hälsa* och *utbildning*. Det operativa arbetet sker sedan i utsedda arbetsgrupper. Inom området *hälsa* pågår arbete med regional samverkan kring hälsoundersökning för nyanlända. Då många av invandrargrupperna i länet har efterlyst information om hälso- och sjukvård på sitt hemspråk för att kunna söka rätt vårdnivå pågår samverkan för att finna förslag till åtgärd.

I **Västmanlands** län har en regional samarbetsgrupp för introduktionen nyligen arbetat fram ett samarbetsdokument: ”*Regionalt samarbete – Överenskommelse om flyktingintroduktionen i Västmanlands län 2008-2014*”. Samverkansdokumentets målsättningar ska nu realiseras genom

projektet och leda till ett ökat inslag av samarbete över kommun- och myndighetsgränser i Västmanlands län.

I **Södermanlands** län belyser kommunerna genom den lokala- och regionala samverkan, de utmaningar som länet och kommunerna möter vid en kraftigt ökad flyktingmottagning på kort sikt samt hinder och möjligheter för att hantera och erbjuda en fungerande introduktion. Ett interkommunalt samarbete är förutsättningen för samverkanslösningar.

I **Östergötland** har samtliga kommuner undertecknat ett dokument kring samverkan och i länet pågår ett projekt för att stimulera tidig samverkan mellan Migrationsverket, Arbetsförmedlingen och kommunerna för en snabb etablering. **Gotland** har under 2008 undertecknat en regional överenskommelse mellan Gotlands kommun, Arbetsförmedlingen och Länsstyrelsen.

Västra Sverige:

I **Västra Götaland**, liksom på många andra håll i landet, arbetar man mycket aktivt med interkommunal samverkan, bland annat med stöd av de medel för strukturella insatser som beviljats av Migrationsverket. Exempelvis i Västra Götaland inventeras möjligheterna i Sjuhärad och Skaraborg till gemensam resursanvändning samt gemensamma introduktionsinsatser mellan kommunerna. Redan genomförs ett stort antal aktiviteter mellan kommuner i länet i introduktionsprogrammet för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar, t.ex. yrkesinriktad sfi, praktik och samhällsinformation. Länsstyrelsen i **Hallands län** kommer under året att prioritera att ta fram och träffa regionala samverkansöverenskommelser.

Södra Sverige:

I **Jönköpings** län fortsätter arbetet att genomföra olika identifierade samverkansmöjligheter, för att främja beredskap och mottagning samt interkommunal samverkan i länet. Trots rådande arbetsmarknadssituation i länet, ska man arbeta aktivt med att ta vara på och stärka kompetens och kunskap hos de nyanlända flyktingar som kommunerna tar emot samt aktivt arbeta med individuella introduktionsinsatser för att bl.a. förbereda inför kommande arbetsmarknad.

I **Kronoberg** har länets parter ambitionen att fortsätta vara ett aktivt flyktingmottagande län. Utmaningen är att gemensamt, över parts- och kommungränser, se till att mottagandet samtidigt håller god kvalitet och är anpassat för varje nyanländ individ.

I **Skåne** samverkar länsstyrelsen genom utvecklingsprojektet ”*Partnerskap Skåne*” med kommuner, regionala myndigheter och organisationer samt den idéburna sektorn för att bygga en plattform för ett samordnat inkluderande mottagande av asylsökande och nyanlända i Skåne. Syftet är att främja individens delaktighet, hälsa, motivation och egenansvar så att nyanlända och asylsökande så snabbt som möjligt kan bli självförsörjande och delaktiga i det svenska samhället.

Bostäder:

Av länsstyrelsernas redovisningar framkommer att bostadsbrist, eget boende (Ebo) samt utflyttning från anläggningboende (Abo) på egen hand till största delen utgör de grundläggande svårigheter som motverkar planerade mottagningar i hela landet. Bostadsbrist är ett fortsatt problem även efter den första kommunplaceringen, som påverkar möjligheterna för effektiva introduktionsinsatser. Bland annat länsstyrelsen i Kronobergs län hänvisar till att det leder till trångboddhet, men även fördröjd och försenad introduktion och arbetsmarknadsinträde samt svårigheter för barnen, i samband med att många personer väljer att själva bosätta sig.

Norra Sverige:

I **Norrbottnens** län finns för närvarande inga planer på nybyggnationer. Kommunerna anser sig trots detta kunna ta emot de flyktingar som blir anvisade. Under året kommer länsstyrelsens integrationsansvariga tillsammans med plan/bostadsenheten att besöka kommunerna när genomgången av bostadsmarknadsenkäten ska göras. Genom dialogen lyfts diskussionen kring det framtida mottagandet och bostadsförsörjningen.

I **Västerbotten** finns arbete, men brist på bostäder i kommunernas centralorter. Dessa försvårande omständigheter utgör ändå inget avgörande hinder för mottagningen av nyanlända. Några hinder som kommunerna kan identifiera är att om stora familjer på 8-10 personer anländer, så är det svårt att hitta lämplig lägenhet. Kommunerna föredrar ett kontinuerligt och jämt inflöde av nyanlända snarare än ett stort inflöde på en kort period eftersom det inte finns tomma lägenheter i beredskap.

I **Jämtlands** län är bristen på bostäder störst i Åre och Östersunds kommuner. Det kan även vara svårt att få bostäder i övriga kommuners centralorter vilket gör att de nyanlända kan hänvisas till boende utanför centralorterna. Detta ställer krav på en väl fungerande kollektivtrafik, som inte alltid stämmer med de behov som finns för introduktionsverksamheten.

Östra Sverige:

I **Södermanland** är trycket på Eskilstuna mycket hårt. Bostadsbristen tillsammans med den kraftiga anhöriginvandringen har medfört att antalet boende per lägenhet är allt för högt. I länet är det i princip totalstopp för nyproduktion. Rent allmänt råder bostadsbrist i hela **Uppsala** län, men trots detta har kommunerna, förutom Uppsala, inget större problem att få lägenheter till de nyanlända. En ökad nivå i mottagandet skulle dock leda till svårigheter. En arbetsgrupp inom partnerskapet har under januari besökt samtliga kommuner i länet med anledning av Boverkets bostadsenkät.

Bostadssituationen i **Stockholm** är svår. Andelen anhöriga ökar, vilket leder till ett ökat behov av bostäder. Länsstyrelsen har konstaterat att det förekommer många flyttningar inom länet vilket kan bero på trångboddhet. Ett möjlighet för de nyanlända att få förutsättningar för bostad är det

pågående arbetet med organiserad vidareflyttning.

Västra Sverige:

Det är bostadsbrist i olika omfattning i alla län, även om det i **Dalarnas** län är koncentrerat till Borlänge kommun. Bostadsbrist tillsammans med personens egna val vid bosättning är något som bland annat länsstyrelsen i **Västra Götaland** lyfter upp. I **Örebro** län pågår fortfarande rivningar av bostadshus efter överenskommelse mellan kommun och staten, trots att de flesta kommunerna har brist på bostäder. Någon kommun har försökt lösa frågan genom inköp av bostadsrätter men det är inte allmänt förekommande.

I **Hallands** län har Falkenberg svårt att hitta bostäder för stora familjer, samtidigt som Migrationsverket hyr ett stort antal bostäder för asylsökande. Kommunerna i **Värmlands** län har vissa kommuner bostadsbrist,. Trenden i länet är att antalet lägenheter ökar och befolkningen minskar, samtidigt som planer på bostadsbyggande ligger på is i alla fall i några av länets kommuner.

I **Dalarna** väljer övervägande del av dem som får uppehållstillstånd att bosätta sig i Borlänge. Borlänge kommun har med olika lösningar hittills lyckats hitta bostäder åt alla som vill bosätta sig i kommunen. Om inflyttningen fortsätter i samma takt kommer dock kommunen att ställas inför stora problem. Övriga kommuners bostadskapacitet att ta emot flyktingar är god, vilket öppnar för möjligheten till organiserad vidareflyttning inom länet.

Södra Sverige:

Projektet "*Flytta till jobb och bättre boendemöjligheter*" (JobBo) är tänkt att förbättra möjligheterna för flyktingar och invandrare att flytta till orter där det finns större efterfrågan på arbetskraft och bättre bostadsmarknad. Projektet leds av Malmö stad, och de fem länen i södra Sverige deltar, länsstyrelserna tillsammans med Migrationsverket och Arbetsförmedlingen.

I **Skåne län** har Kristianstad och Landskrona under 2008 fortfarande ökat mottagandet till följd av en hög anhöriginvandring. Bristen på bostäder är främsta skälet till att färre initialt flyttar till städerna och bostadsbristen är akut i storstäderna. Kranskommunerna har ökat sitt mottagande, men trots ordnat boende i de mindre kommunerna flyttar många efter en kort tid därifrån till storstäderna. De mindre kommunerna har svårt att behålla inflyttade nyanlända vilket inte enbart är ett kommunalt problem utan även ett regionalt.

Arbete

Lågkonjunktur och varsel påverkar i hög grad nyanländas möjlighet till etablering, inklusive möjlighet till praktik under introduktionstiden. Flera av de kommuner som tidigare hade en god arbetsmarknad har idag stora svårigheter och i flera kommuner kommer den rådande lågkonjunkturen med minskade arbetstillfällen att påverka kommunernas mottagande av nyanlända flyktingar. Även de som under introduktionstiden fått arbete de

senaste åren, löper risk att bli uppsagda. De som kom in sist på arbetsmarknaden, unga och utlandsfödda, är också de som först får gå.

Arbetsförmedlingens uppdrag om s.k. etableringssamtal har påbörjats och projektet ska genomföras under åren 2009 och 2010 på tre orter i Sverige, Karlskrona, Göteborg och Skellefteå, även med viss koppling till den organiserade vidareflyttningen. Antalet förvärvsarbetande personer inom asylsystemet har ökat under hösten, vilket troligen har en koppling till förändringen gällande arbetskraftsinvandring från den 15 december 2008. Det har efter drygt två månader resulterat i ett 30-tal beviljade arbetstillstånd för tidigare asylsökande, som efter lagakraftvunnet avslagsbeslut sökt arbetstillstånd och därmed ”bytt spår”.

Norra Sverige:

Länsstyrelsen i **Västerbotten** menar att lågkonjunkturen ännu inte påverkat nyanlända så hårt eftersom de flesta fortfarande läser sfi och de som behövt praktik eller arbete har hittills lyckats få en plats.

Östra Sverige:

I **Uppsala** län pågår inom partnerskapet ett aktivt arbete för att skapa ett intresse hos Näringslivet i länet. Att samtliga invandrare anmäler sig och aktivt tas emot av Arbetsförmedlingen, måste det lokala samarbetet med Arbetsförmedlingen leda till.

Även i **Södermanlands** län förstärks svårigheterna för nyanländas arbetsmarknadsetablering. Utmärkande för Södermanland är att de kommuner som över tid haft besvärligast sysselsättningssituation, också har stått för det högsta mottagandet. Om inriktningen mot arbetslinjen ska fortsätta, fordras en förstärkning av de arbetsmarknadspolitiska insatserna och introduktionen behöver bli mer fokuserad mot individualiserad och yrkesinriktad svenskundervisning.

Västra Sverige:

I **Västra Götaland** har länsstyrelsen regelbundna möten med Migrationsverkets mottagningschefer, samt medverkar i Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsråd. Även om Arbetsförmedlingen har haft nyanlända som prioriterat område under 2008 har det inte funnits tillräckliga medel till de arbetsmarknadsinsatser som ändå finns för målgruppen. Önskemål om konjunkturoberoende medel till Arbetsförmedlingen kvarstår. Länsstyrelsen anser att dessa bör ”öronmärkas” till insatser för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar.

Länsstyrelsen tar även upp att det är angeläget att intentionerna rörande etableringskedjan i högre grad än hittills omsätts i praktisk handling och att berörda aktörers samverkan kring arbetslinjen vidareutvecklas på såväl nationell, regional som lokal nivå.

Även **Värmlands län** har drabbats av lågkonjunkturen, men i två kommuner med gränshandel mot Norge är arbetslösheten ännu relativt låg.

Södra Sverige:

Länsstyrelserna i **Jönköpings och Kronoberg län** redovisar att arbetsmarknaden har varit gynnsam under flera år. Länsstyrelsen i **Jönköpings län** beskriver att det därmed även har varit positivt för introduktionsarbetet av nyanlända flyktingar då såväl språk- som yrkespraktik varit lätt att ta fram och flera även snabbt har kommit ut på arbetsmarknaden. Företag i flera av länets kommuner har även aktivt sökt arbetskraft bland nyanlända i t.ex. Södertälje, Göteborg och Malmö.

Organiserad vidareflyttning

Till mitten av februari har drygt 60 kommuner anmält intresse och blivit klara som s.k. inflyttarkommuner. Migrationsverket får nu in uppgifter om de som flyttade under 2008 och kommer att lämna en redovisning till regeringen i april. Under hösten 2008 och våren 2009 ordnas i samverkan mellan Regeringskansliet, Sveriges kommuner och landsting, Länsstyrelserna, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen tre dialogmöten med kommunerna för att stimulera erfarenhetsutbytet mellan kommunerna. Migrationsverket har även möjlighet att bevilja medel särskilt för organiserad vidareflyttning, främst marknadsföringsinsatser i olika form, inom ramen för 26 § förordningen (1990:927) om extraordinära kostnader. Tre miljoner kronor har särskilt avsatts för detta ändamål och kommunerna kan söka medel under våren.

Norra Sverige:

I **Västerbotten** pågår arbete bland annat inom Umeåregionen för att stimulera nyanlända till organiserad vidareflyttning. Mottagningen i **Jämtlands** län består idag till stor del av kvotflyktingar och en stor del av dem kommer i slutet av året. Förhoppningsvis kan det påbörjade arbetet men den organiserade vidareflyttningen jämna ut en del av detta. Nästan alla kommuner i **Gävleborgs** län deltar i den organiserade vidareflyttningen. För att underlätta arbetet och kontakterna mellan kommunerna har länsstyrelsen en samordningsfunktion. Arbetet fokuseras särskilt mot kommunerna Stockholm, Botkyrka och Huddinge.

Östra Sverige:

Olika insatser pågår inom **Stockholms** län för att stimulera till organiserad vidareflyttning bland annat finns inom Stockholm ett projekt med en gemensam bosättningsfunktion. Migrationsverket bör enligt länsstyrelsen län förenkla rutinerna för avräkning mot överenskommelserna gällande organiserad vidareflytt för att underlätta detta arbete.

Flera kommuner i **Östergötlands län** är klara som inflyttningskommuner för s.k. organiserad vidareflyttning. Inom länet utvecklas en samverkan för att stimulera mottagande och introduktionsinsatser även när det gäller den organiserade vidareflyttningen.

Gotlands kommun har under året anmält intresse av medverkan i organiserad vidareflyttning och har för avsikt att fullfölja

överenskommelsen för 2009. Ett samarbete har startat mellan Gotlands kommun och Huddinge kommun.

Västra Sverige:

Än så länge har endast en kommun i **Värmland** bestämt sig för att ta emot organiserat vidareflyttade, men det finns även några andra kommuner som är intresserade.

Bosättning i **Dalarnas** läns kommuner följer trenden de senaste åren. Fördelning av flyktingar i länets kommuner är i obalans där Borlänge kommun har det största flyktingmottagandet i länet medan det finns kommuner som har lediga introduktionsplatser. Borlänge kommun är en av de 13 s.k. utflyttningskommunerna och förhoppningen är att kunna stimulera flyktingar att flytta till andra kommuner i länet där det finns goda möjligheter till egen försörjning och bostad. Sju av länets kommuner är klara som inflyttningskommuner.

Södra Sverige:

I **alla län** i södra Sverige finns det starka kopplingar mellan regeringsuppdraget om organiserad vidareflyttning och det pågående projektet "JobBo", där Malmö stad är projektägare.

Bilaga 7

Översikt av beviljade arbets- och uppehållstillstånd åren 2005—2008

Kategori	2005	2006	2007	2008	Förändr.% 2007-2008
Arbete och studerande	12822	13588	18779	25699	37%
Studerande	6837	7331	8920	11186	25%
Arbetsmarknad	5985	6257	9859	14513	47%
varav arbetstagare	3135	3567	4829	7508	55%
varav gästforskare med arbetstillstånd	341	377	396	613	55%
varav säsongsarbetstillstånd	496	70	2358	3747	59%
varav praktikanter/ au pair	609	592	587	653	11%
varav artister	878	1080	1045	1117	7%
varav övriga ¹⁾	526	571	644	875	36%
EU/EES	18069	20461	19387	19398	0%
Arbetstagare	7414	9020	8189	7881	-4%
Egna företagare ²⁾	1257	1144	695	488	-30%
Anhöriga	4736	5679	6350	6748	6%
Studerande	3986	3489	2825	2953	5%
Tredjelandsmedborgare varaktigt bosatta i annat EU-land		263	322	303	-6%
Tillräckliga medel ³⁾	676	866	1006	1025	2%
Anknytningar	22713	27291	29515	33687	14%
Anhöriga	19904	22869	21284	22519	6%
Flyktinganhöriga	2004	3799	7691	10665	39%
Adoptivbarn	805	623	540	503	-7%
Flyktingar m.fl	8859	25096	18414	11237	-39%
Konventionsflyktingar	790	963	1113	1934	74%
Skyddsbehövande	1174	3728	10208	5278	-48%
Synnerligen ömmande omständigheter ⁴⁾	2487	3657	3938	1571	-60%
Kvotflyktingar	1263	1626	1845	2209	20%
Tidsbegränsade tillstånd	635	299	124	64	-48%
Tillstånd enligt tillfällig lag	2510	14823			
Övriga tillstånd ⁵⁾			1186	181	-85%
Totalt	62463	86436	86095	90021	5%

1) Professionella idrottsutövare, ungdomsutbyte m.fl

2) Inklusivt tillhandahållare av tjänster 2005-2008

3) Personer med tillräckliga medel för sin försörjning tex pensionärer

4) Humanitära skäl för perioden 2005 tom 2006-03-31

5) Tillstånd i verkställighetshindersärenden och vissa förlängningsärenden

